

บทที่ 3

สภาพทั่วไปของจังหวัดสุพรรณบุรี

3.1 สภาพทางกายภาพ

3.1.1 ที่ตั้งและขอบเขตการปกครอง

1) ที่ตั้ง

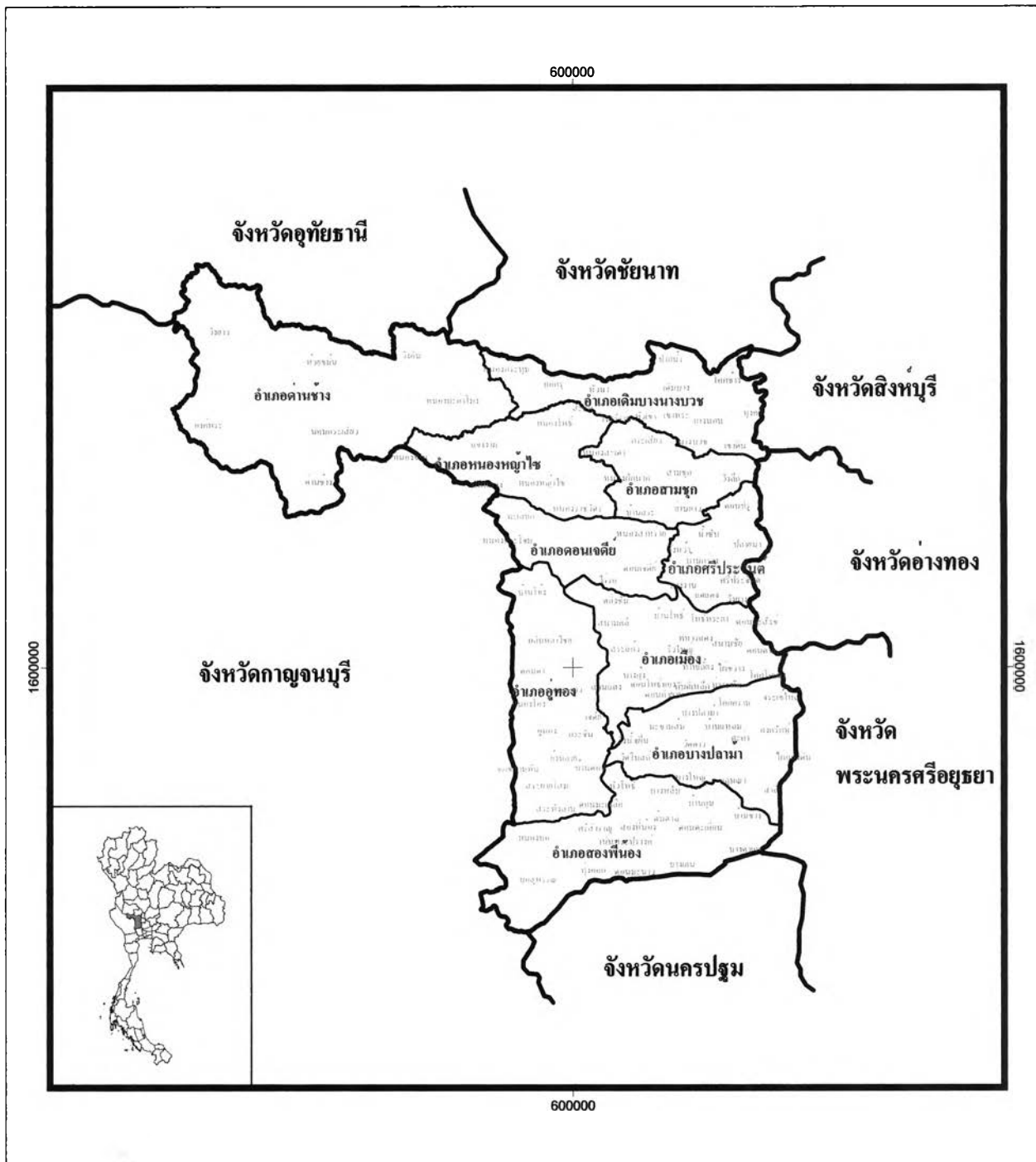
จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันตก ตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 14 องศา 4 ลิบดา ถึง 15 องศา 5 ลิบดาเหนือ และเส้นแวงที่ 99 องศา 17 ลิบดา ถึง 100 องศา 16 ลิบดา ตะวันออก มีแม่น้ำท่าจีนหรือแม่น้ำสุพรรณบุรีไหลผ่านตามแนวยาวของจังหวัดจากเหนือจรดใต้ ห่างจากกรุงเทพมหานครตามระยะทางหลวงแผ่นดินประมาณ 107 กิโลเมตร มีพื้นที่รวมทั้งหมด ประมาณ 5,358.008 ตารางกิโลเมตร หรือ 3,348,755 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้ (แผนที่ที่ 3.1)

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดอุทัยธานี และจังหวัดชัยนาท
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดนครปฐม
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดอ่างทอง และ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	จังหวัดกาญจนบุรี

2) ขอบเขตการปกครอง

จังหวัดสุพรรณบุรี แบ่งการบริหารราชการ ออกเป็น 2 ส่วนคือ การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 10 อำเภอ คือ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี อำเภอเดิมบางนางบวช อำเภอด่านช้าง อำเภอบางปลาม้า อำเภอศรีประจันต์ อำเภอดอนเจดีย์ อำเภอสองพี่น้อง อำเภอสามชุก อำเภอหนองหญ้าไซ และอำเภออู่ทอง 110 ตำบล และ 994 หมู่บ้าน

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งการปกครองออกเป็น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลเมือง 1 แห่ง คือ เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี และเทศบาลตำบล 20 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 106 แห่ง และสภาตำบล 1 แห่ง (ตารางที่ 3.1)

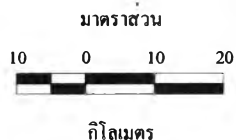

วิทยานิพนธ์เรื่อง : แนวทางการจัดการทรัพยากรที่ดิน จังหวัดสุพรรณบุรี

แผนที่ 3.1 : ขอบเขตการปกครองของจังหวัดสุพรรณบุรีและพื้นที่ข้างเคียง

สัญลักษณ์

- ขอบเขตจังหวัด
- ขอบเขตอำเภอ
- ขอบเขตตำบล
- เส้นแบ่งเขตจังหวัด

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.1 การแบ่งเขตการปกครองจังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกเป็นรายอำเภอ พ.ศ. 2545

อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)			การบริหารราชการส่วนภูมิภาค		การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น			ห่างจากจังหวัด (กม.)
	พื้นที่รวม	เขตเมือง	เขตชนบท	ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล	อบต.	สภาตำบล	
เมืองสุพรรณบุรี	540.917	44.013	496.904	20	123	4	18	-	5
ดอนเจดีย์	252.081	7.500	244.581	5	48	2	5	-	31
ด่านช้าง	1,193.599	2.000	1,191.599	7	90	1	7	-	77
เดิมบางนางบวช	552.330	36.406	515.924	14	119	3	13	1	54
บางปลาม้า	481.208	11.380	469.828	14	127	4	14	-	10
ศรีประจันต์	180.986	3.700	177.286	9	64	1	9	-	20
สองพี่น้อง	750.381	13.400	736.981	15	140	2	14	-	70
สามชุก	355.917	18.000	337.917	7	68	1	7	-	39
หนองหญ้าไซ	420.209	2.000	418.209	6	64	1	6	-	58
อู่ทอง	630.290	3.960	626.330	13	151	2	13	-	32
รวม	5,358.008	142.359	5,215.649	110	994	21	106	1	

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดสุพรรณบุรี

· เขตเมือง คือ พื้นที่ในเขตเทศบาลของแต่ละอำเภอ

· เขตชนบท คือ พื้นที่นอกเขตเทศบาลของแต่ละ

3.1.2 สภาพทางภูมิศาสตร์

1) ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดสุพรรณบุรี แบ่งออกเป็น 2 เขต คือ

- พื้นที่ราบลุ่ม มีความลาดเทระหว่าง 0-3 % อยู่ทางทิศตะวันออกของจังหวัดตลอดแนวตั้งแต่เหนือจรดใต้ คือ อยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลางเฉลี่ย 3 เมตร ส่วนทางตอนเหนือของจังหวัด อยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลาง ประมาณ 10 เมตร เป็นพื้นที่ที่อยู่บริเวณพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำท่าจีนหรือแม่น้ำสุพรรณบุรี และบริเวณนี้อยู่ในพื้นที่รับน้ำชลประทานเกือบครอบคลุม พื้นที่ของอำเภอเดิมบางนางบวช อำเภอสามชุก อำเภอดอนเจดีย์ บางส่วนของอำเภอศรีประจันต์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี อำเภอบางปลาม้า อำเภออู่ทอง และอำเภอสองพี่น้อง ในฤดูฝนมักจะมีน้ำหลากไหลบ่าท่วมขังในที่ราบลุ่ม ทำให้เกิดน้ำท่วมในบางพื้นที่ของอำเภอบางปลาม้า และอำเภอสองพี่น้อง

- บริเวณพื้นที่ลอนลาดสลับลอนชันจนถึงเทือกเขา เริ่มตั้งแต่ด้านตะวันตกเฉียงใต้ของอำเภออู่ทอง ทอดขึ้นไปทางทิศเหนือ ขนานกับเส้นแบ่งเขตแดน ระหว่างจังหวัดสุพรรณบุรีกับจังหวัดกาญจนบุรี มีลักษณะพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดเทระหว่าง 2-8 % สลับเชิงเขา ส่วนทางด้านตะวันตกของอำเภอด่านช้าง มีสภาพเป็นลูกคลื่นลอนลาดสลับซับซ้อนจนถึงเทือกเขาสูงชัน เป็นเทือกเขาที่ติดกับเขตตะนาวศรี ประกอบด้วยภูเขาสูง มียอดเขาสูงสุดอยู่

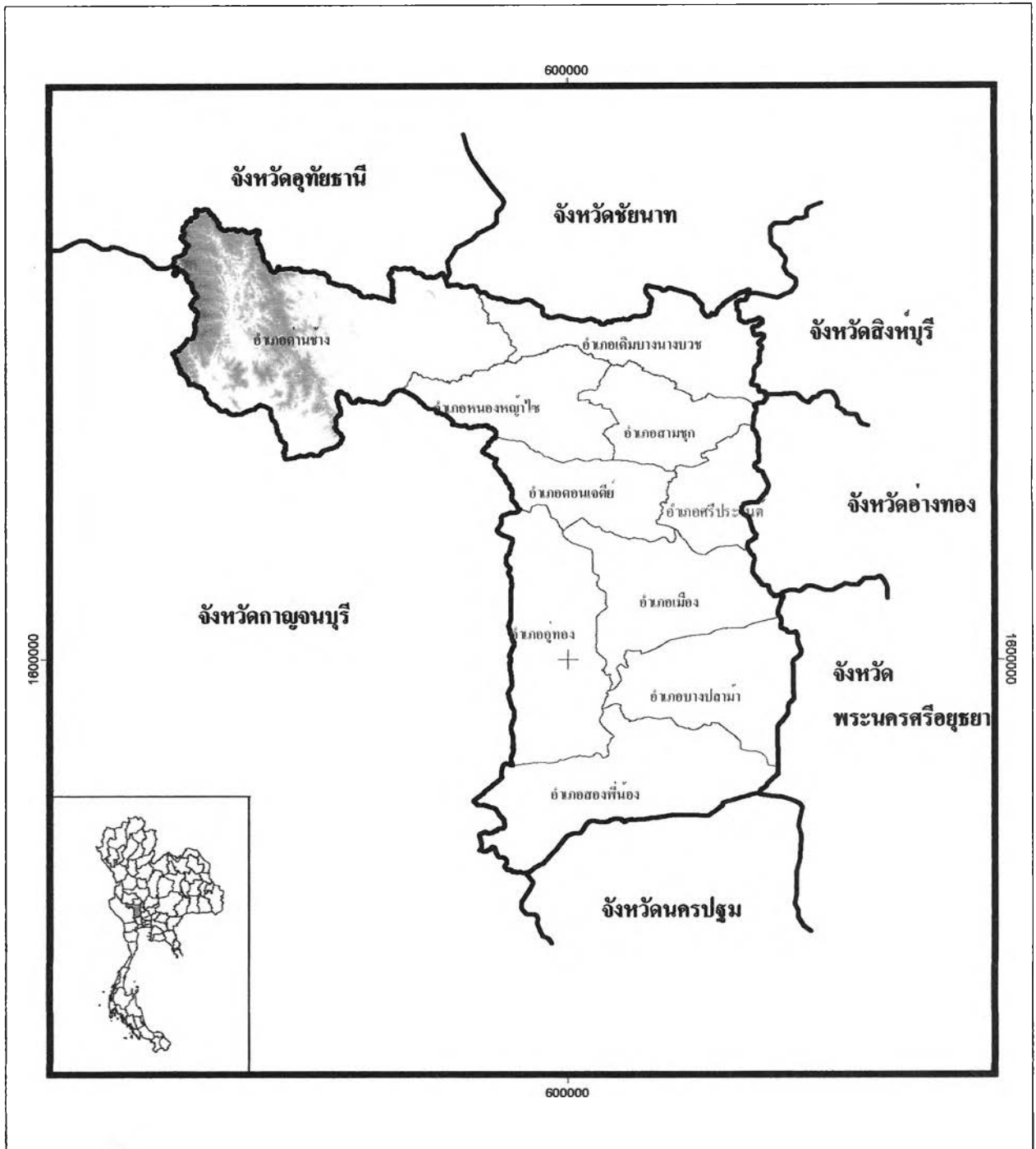
ใกล้กับบ้านห้วยหินดำ สูงประมาณ 1,002 เมตร เนื้อระดับน้ำทะเลปานกลาง มีลำธารเล็กๆ ไหลผ่านและลงสู่ห้วยกระเสียว ซึ่งอยู่ในเขตที่ราบหุบเขาและบริเวณแห่งนี้ ปัจจุบันเป็นที่ตั้งของเขื่อนดินขนาดใหญ่คือ เขื่อนกระเสียว พื้นที่ส่วนนี้จะครอบคลุมพื้นที่อำเภอด้านข้าง บางส่วนของอำเภอหนองหญ้าไซ อำเภอดอนเจดีย์ อำเภอเดิมบางนางบวช และอำเภออุทุมพร ถัดจากที่ราบหุบเขามาทางตะวันออก จะเป็นแนวเนินมีลักษณะเป็นลูกคลื่นลอนชันจนถึงเนินเขา แล้วค่อยๆ ลาดเทลงมาทางทิศตะวันออกจนถึงแม่น้ำท่าจีน จึงมีสภาพเป็นที่ราบเรียบ

กล่าวโดยสรุป ลักษณะภูมิประเทศทั่วไปของจังหวัดสุพรรณบุรี มีสภาพเป็นภูเขาและที่สูงทางตอนเหนือ และตะวันตก โดยลักษณะภูมิประเทศดังกล่าวนี้ครอบคลุมพื้นที่อำเภอด้านข้าง บางส่วนของอำเภอหนองหญ้าไซ และอำเภอดอนเจดีย์ (ตารางที่ 3.2,3.3 และแผนที่ที่ 3.2,3.3) ส่วนทางด้านตะวันออกของจังหวัดนั้น พื้นที่ส่วนใหญ่มีสภาพเป็นที่ลุ่ม ครอบคลุมพื้นที่อำเภอเมืองสุพรรณบุรี อำเภอเดิมบางนางบวช อำเภออุทุมพร และอำเภอสองพี่น้อง โดยพื้นที่ดังกล่าวมักมีน้ำท่วมขังในฤดูน้ำหลาก

ตารางที่ 3.2 ระดับความสูงของพื้นที่ จังหวัดสุพรรณบุรี

ระดับความสูง (เมตร)	พื้นที่ (ตารางกิโลเมตร)	ร้อยละ (%)
20-100	4,308.95	80.479
120-200	267.68	4.999
220-300	198.25	3.723
320-400	219.09	4.102
420-500	148.68	2.780
520-600	122.65	2.392
620-700	42.72	0.809
720-800	33.75	0.650
820-900	10.82	0.026
920-1,000	1.68	0.038
1,020-1,120	0.13	0.002

ที่มา : ฐานข้อมูลเชิงพื้นที่ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โครงการศึกษาข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ จังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ. 2545 , กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

วิทยานิพนธ์เรื่อง : แนวทางการจัดการทรัพยากรที่ดิน จังหวัดสุพรรณบุรี

แผนที่ 3.2 : เส้นชั้นความสูง จังหวัดสุพรรณบุรี

สัญลักษณ์

- 20 - 120 เมตร
- 121 - 240 เมตร
- 241 - 340 เมตร
- 341 - 420 เมตร
- 421 - 520 เมตร
- 521 - 620 เมตร
- 621 - 740 เมตร
- 741 - 840 เมตร
- 841 - 960 เมตร
- 961 - 1120 เมตร

- ขอบเขตจังหวัด
- ขอบเขตอำเภอ
- เส้นแบ่งเขตจังหวัด

ตารางที่ 3.3 ลักษณะความลาดชันของภูมิประเทศ จังหวัดสุพรรณบุรี

ความลาดชัน (%)	เนื้อที่โดยประมาณ	
	ตารางกิโลเมตร	ร้อยละ (%)
ความลาดชัน ตั้งแต่ 0-5 %	4,164.87	77.78
ความลาดชัน มากกว่า 5-10 %	180.98	3.38
ความลาดชัน มากกว่า 10-15 %	136.94	2.56
ความลาดชัน มากกว่า 15-20 %	127.15	2.38
ความลาดชัน มากกว่า 20-25 %	139.86	2.61
ความลาดชัน มากกว่า 25-30 %	111.34	2.08
ความลาดชัน มากกว่า 30-35 %	92.07	1.72
ความลาดชัน มากกว่า 35% ขึ้นไป	401.19	7.49
รวม	5,354.40	100.00

ที่มา : ฐานข้อมูลเชิงพื้นที่ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โครงการศึกษาข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ จังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ. 2545 , กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

2) ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพอากาศโดยทั่วไปของจังหวัดสุพรรณบุรี มีลักษณะคล้ายกับจังหวัดอื่นๆ ในภาคตะวันตก กล่าวคือ จะมีลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่านในเดือนตุลาคมถึงกุมภาพันธ์ และลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่านในเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม นอกจากนี้ยังมีลมตะวันออกเฉียงหรือตะวันออกเฉียงใต้ จากทะเลจีนใต้เริ่มพัดผ่านเข้ามาในช่วงกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม จากอิทธิพลของลมมรสุมดังกล่าว ทำให้เกิดฤดูกาล 3 ฤดู คือ

-ฤดูฝน เริ่มจากเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม เกิดจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ในเดือนสิงหาคมและกันยายนเป็นระยะที่มีฝนตกชุกที่สุด ถ้าปีใดฤดูฝนยาวนานกว่าปกติอาจเกิดน้ำท่วมหนักได้ โดยปกติแล้วฤดูฝนจะสิ้นสุดราวกลางเดือนตุลาคม รวมระยะเวลาประมาณ 5 เดือน

-ฤดูหนาว เริ่มจากปลายเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ประมาณ 4 เดือน คือ ตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมจนถึงต้นเดือนพฤศจิกายน ฤดูหนาวในจังหวัดเป็นช่วงที่มีอากาศหนาวเย็นมากที่สุด แต่อุณหภูมิไม่ลดลงต่ำมากนัก

-ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ประมาณ 3 เดือน เดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวมากที่สุด โดยอุณหภูมิ ความชื้นสัมพัทธ์ และปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยตลอดปี พ.ศ. 2545 สามารถสรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 3.4)

วิทยานิพนธ์เรื่อง : แนวทางการจัดการทรัพยากรที่ดิน จังหวัดสุพรรณบุรี

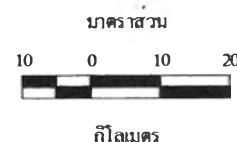
แผนที่ 3.3 : ความลาดชันของพื้นที่ จังหวัดสุพรรณบุรี

สัญลักษณ์

ความลาดชัน

- ความลาดชันตั้งแต่ 0-5%
- ความลาดชันมากกว่า 5-10%
- ความลาดชันมากกว่า 10-15%
- ความลาดชันมากกว่า 15-20%
- ความลาดชันมากกว่า 20-25%
- ความลาดชันมากกว่า 25-30%
- ความลาดชันมากกว่า 30-35%
- ความลาดชันมากกว่า 35% ขึ้นไป

- ขอบเขตจังหวัด
- ขอบเขตอำเภอ
- เส้นแบ่งเขตจังหวัด

- อุณหภูมิ อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี 28.7 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดในฤดูร้อน คือ เดือนพฤษภาคม ประมาณ 36.5 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุดในฤดูหนาว คือ เดือนมกราคม ประมาณ 17.9 องศาเซลเซียส

- ความชื้นสัมพัทธ์ ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยตลอดปีปริมาณ 70 เปอร์เซ็นต์ เดือนตุลาคม เป็นเดือนที่มีความชื้นสัมพัทธ์สูงสุดประมาณ 95 เปอร์เซ็นต์ และเดือนเมษายน เป็นเดือนที่มีความชื้นสัมพัทธ์ต่ำสุดประมาณ 39 เปอร์เซ็นต์

- ปริมาณน้ำฝน ปริมาณน้ำฝนโดยทั่วไปค่อนข้างสม่ำเสมอ ปริมาณน้ำฝนตลอดปี ประมาณ 1,288.3 มิลลิเมตร เดือนพฤศจิกายน เป็นเดือนที่มีปริมาณน้ำฝนมากที่สุดประมาณ 348.7 มิลลิเมตร เดือนมีนาคม เป็นเดือนที่มีปริมาณน้ำฝนน้อยที่สุดประมาณ 2.0 มิลลิเมตร และเดือนที่ฝนไม่ตกเลยคือ เดือนมกราคม เดือนกุมภาพันธ์ และเดือนธันวาคม (แผนภูมิที่ 3.1)

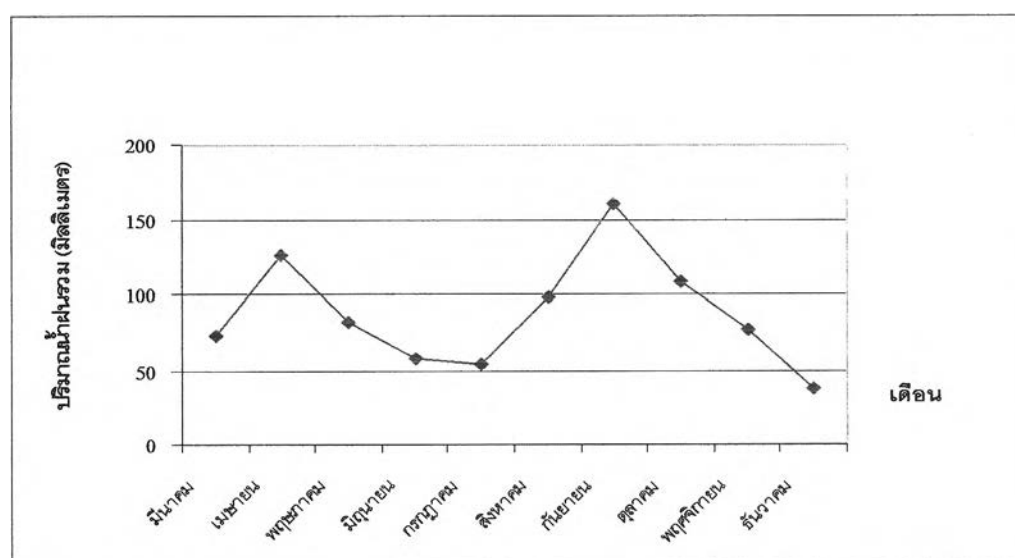
- สภาพสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร คือ สภาพของน้ำที่พืชจะนำไปใช้ได้ในช่วงการเจริญเติบโต ซึ่งเป็นเรื่องซึ่งถึงช่วงเวลาที่เหมาะสมในการเพาะปลูกพืชแต่ละชนิด โดยเมื่อพิจารณาสภาพสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรของจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ในช่วงกลางเดือนเมษายนจนถึงต้นเดือนสิงหาคม พืชจะเริ่มดูดน้ำในดินเพื่อใช้ในการเจริญเติบโต แต่น้ำในช่วงนี้จะมีไม่มากนัก พืชที่ปลูกมีความเสี่ยงต่อการขาดน้ำมากเพราะฝนทิ้งช่วง ดังนั้น เกษตรกรที่จะเริ่มปลูกพืชในระยะนี้จึงต้องระมัดระวังเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะพืชไร่อายุสั้น โดยช่วงที่มีน้ำเพียงพอต่อการเจริญเติบโตของพืชที่มีความเสี่ยงต่อการขาดน้ำน้อย คือ ช่วงระหว่างเดือนสิงหาคมถึงต้นเดือนตุลาคม พืชที่ปลูกส่วนใหญ่ควรปลูกประมาณต้นเดือนกรกฎาคม ซึ่งในช่วงต้นๆ ของการเจริญเติบโตของพืชยังมีความต้องการน้ำไม่มากนัก ในระหว่างเดือนสิงหาคมถึงต้นเดือนตุลาคม จะเป็นช่วงที่พืชต้องการน้ำมาก แต่ในช่วงนี้ก็มีฝนตกมากและสม่ำเสมอ พืชจึงสามารถเจริญเติบโตทางลำต้นจนออกดอกออกผล ช่วงต้นเดือนถึงปลายเดือนตุลาคมฝนอาจไม่มีแต่พืชอาจเจริญเติบโตได้ตามปกติ เนื่องจากความชื้นในดินยังมีสะสมพอเพียง และหลังปลายเดือนตุลาคมจึงเป็นช่วงที่เหมาะสมในการเก็บเกี่ยวพืชผล อย่างไรก็ตาม การเกษตรกรรมของจังหวัดสุพรรณบุรีก็ไม่ได้พึ่งพาธรรมชาติแต่เพียงอย่างเดียว เนื่องจาก จังหวัดสุพรรณบุรีนับว่าเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ที่สามารถควบคุม และมีน้ำใช้ได้มากที่สุดจังหวัดหนึ่ง หมายถึง มีพื้นที่ที่อยู่ในโครงการชลประทาน พ.ศ. 2545 ประมาณร้อยละ 50 ของพื้นที่จังหวัด และจากสภาพพื้นที่ที่สามารถควบคุมการให้น้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพนี้เอง จึงทำให้เกษตรกรสามารถวางแผนการใช้น้ำที่ดินได้หลายรูปแบบ ได้แก่ การทำนาปีละ 2 ครั้ง การทำนาร่วมกับพืชไร่หรือพืชผัก การยกทรงปลูกผักตลอดปี และยกทรงทำสวนผลไม้ เป็นต้น

ตารางที่ 3.4 สถิติภูมิอากาศรายเดือน พ.ศ. 2545 จังหวัดสุพรรณบุรี

เดือน	ปริมาณน้ำฝน รวม (มม.)	จำนวนวัน ที่ฝนตก	อุณหภูมิ (องศา C)		ความชื้นสัมพัทธ์ (%)	
			ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ยต่ำสุด	เฉลี่ยสูงสุด
มกราคม	7.0	-	16.5	34.4	39	97
กุมภาพันธ์	-	-	20.7	36.0	43	97
มีนาคม	73.7	4	20.7	38.0	41	97
เมษายน	126.8	3	24.6	39.5	29	97
พฤษภาคม	82.5	15	23.6	36.6	48	96
มิถุนายน	58.5	14	24.3	37.4	43	97
กรกฎาคม	54.5	17	23.8	36.7	44	96
สิงหาคม	99.0	14	23.1	36.3	40	96
กันยายน	160.5	20	23.9	36.0	46	97
ตุลาคม	109.3	10	21.4	35.0	44	95
พฤศจิกายน	77.3	7	20.5	34.9	44	95
ธันวาคม	38.6	6	19.7	34.5	48	94
ทั้งปี	887.7	110	21.9	36.3	42	96

ที่มา : สถานีตรวจอากาศจังหวัดสุพรรณบุรี

แผนภูมิที่ 3.1 ปริมาณน้ำฝนรายเดือน พ.ศ. 2545 จังหวัดสุพรรณบุรี

3.2 สภาพเศรษฐกิจ

3.2.1 ภาพรวมเศรษฐกิจจังหวัดสุพรรณบุรี

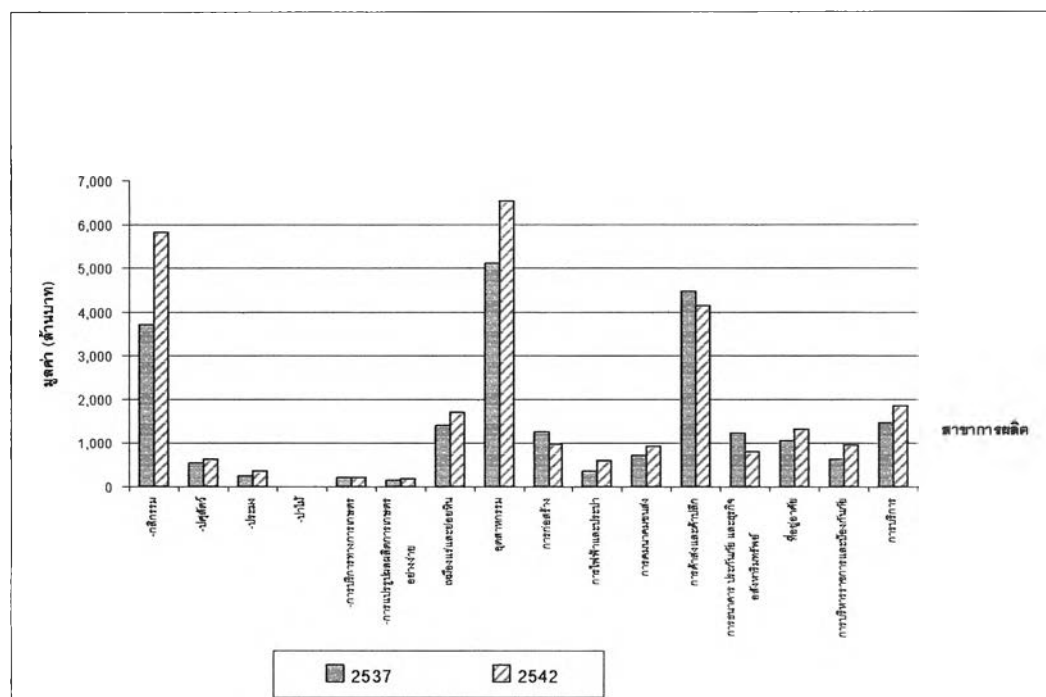
ใน พ.ศ. 2537 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสุพรรณบุรีเท่ากับ 22,553 ล้านบาท หรือร้อยละ 19.80 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคตะวันตก และใน พ.ศ. 2542 มีมูลค่าเพิ่มเป็น 26,954 ล้านบาท หรือร้อยละ 22.49 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคตะวันตก และเมื่อพิจารณาการขยายตัวทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2537-2542 พบว่า จังหวัดสุพรรณบุรีมีอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ยต่อปีประมาณร้อยละ 5.19

ภาคบริการ เป็นภาคการผลิตหลักที่ทำรายได้ให้กับจังหวัดสุพรรณบุรี โดยใน พ.ศ. 2537 มีมูลค่า 9,935 ล้านบาท หรือร้อยละ 44.05 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด มีอัตราเจริญเติบโตเฉลี่ยต่อปีประมาณร้อยละ 6.35 ลงมาคือ ภาคอุตสาหกรรม มีมูลค่า 7,782 ล้านบาท หรือร้อยละ 34.51 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด มีอัตราเจริญเติบโตเฉลี่ยต่อปีประมาณร้อยละ 34.12 และภาคเกษตรกรรม มีมูลค่า 4,836 ล้านบาท หรือร้อยละ 21.44 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด มีอัตราเจริญเติบโตเฉลี่ยต่อปีประมาณร้อยละ 48.70 เมื่อเปรียบเทียบโครงสร้างการผลิตหลักของจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า สัดส่วน ภาคปฐมภูมิ : ภาคทุติยภูมิ : ภาคตติยภูมิ เท่ากับ 21.44 : 34.51 : 44.05 ตามลำดับ และใน พ.ศ. 2542 พบว่า ภาคบริการยังคงเป็นภาคการผลิตที่สร้างรายได้ให้กับจังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีมูลค่า 10,566 ล้านบาท หรือร้อยละ 39.20 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด รองลงมาคือ ภาคอุตสาหกรรม มีมูลค่า 13,517 ล้านบาท หรือร้อยละ 32.10 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด และภาคเกษตรกรรม มีมูลค่า 10,457 ล้านบาท หรือร้อยละ 24.83 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด เมื่อเปรียบเทียบโครงสร้างการผลิตหลักของจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า สัดส่วน ภาคปฐมภูมิ : ภาคทุติยภูมิ : ภาคตติยภูมิ เท่ากับ 26.68 : 34.12 : 39.20 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่า ใน พ.ศ. 2542 สัดส่วนของภาคปฐมภูมิเพิ่มมากขึ้น แสดงว่าภาคเกษตรกรรมมีบทบาทและสามารถสร้างรายได้ให้กับจังหวัดสุพรรณบุรีเพิ่มมากขึ้น เมื่อเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ในขณะที่ภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการมีสัดส่วนลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับ พ.ศ. 2537

แต่เมื่อพิจารณาสาขาการผลิต พบว่า สาขาการผลิตที่ทำรายได้ให้กับจังหวัด และเป็นฐานเศรษฐกิจที่สำคัญ 3 อันดับแรก คือ สาขาอุตสาหกรรม สาขาสถาปัตยกรรม และสาขาการค้าส่งและค้าปลีก แสดงว่าสาขาการผลิตเหล่านี้มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจระดับจังหวัดและระดับภาค อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าภาคบริการและภาคอุตสาหกรรมจะเป็นภาคการผลิตที่สร้าง

รายได้ให้กับจังหวัดสุพรรณบุรี แต่ภาคเกษตรกรรม โดยเฉพาะสาขาสีกรรมและสาขาปศุสัตว์ ก็ยังคงมีความสำคัญและมีแนวโน้มที่จะสร้างรายได้ให้กับจังหวัดเพิ่มมากขึ้น (ตารางที่ 3.5 และ แผนภูมิที่ 3.2)

แผนภูมิที่ 3.2 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสุพรรณบุรี ณ ราคาคงที่ พ.ศ. 2531 ระหว่าง พ.ศ. 2537 และ พ.ศ. 2542

3.2.2 โครงสร้างทางเศรษฐกิจ

1) ภาคเกษตรกรรม

ภาคเกษตรกรรม มีสาขาการผลิตย่อย ได้แก่ สาขาสีกรรม ปศุสัตว์ ประมง ป่าไม้ การบริการทางการเกษตร และแปรรูปผลผลิตการเกษตรอย่างง่าย ใน พ.ศ. 2542 สาขาสีกรรม เป็นสาขาที่สร้างรายได้ให้กับจังหวัดสุพรรณบุรีมากที่สุด มีมูลค่า 5,821 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 21.60 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด รองลงมาคือ สาขาปศุสัตว์และสาขาประมง มีมูลค่า 629 ล้านบาท และ 351 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2.33 และ 1.30 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ตามลำดับ พืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัด ได้แก่ ข้าว พืชไร่ที่สำคัญ ได้แก่ อ้อยโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

หน่วย : ล้านบาท

ตารางที่ 3.5 การเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคตะวันตกและจังหวัดสุพรรณบุรี ตามราคาคงที่ พ.ศ. 2531 จำแนกตามสาขาการผลิต ระหว่าง พ.ศ. 2537 และ พ.ศ. 2542

Sector	ภาคตะวันตก				ดัชนีเพิ่ม ต่อปี	สุพรรณบุรี				ดัชนี เพิ่มต่อปี	การเปลี่ยนแปลง พ.ศ.2537-2542			LQ	
	2537	ร้อยละ	2542	ร้อยละ		2537	ร้อยละ	2542	ร้อยละ		Share	P-Shift	D-Shift	2537	2542
ภาคเกษตรกรรม (รวม)	20,393	17.90	22,862	19.08	12.11	4,836	21.44	7,191	26.68	48.70	251.17	334.33	1,769.50	1.41	1.67
-กสิกรรม	12,043	10.57	15,781	13.17	31.04	3,713	16.46	5,821	21.60	56.77	192.84	959.63	955.53	1.84	1.95
-ปศุสัตว์	2,639	2.32	3,031	2.53	14.85	520	2.31	629	2.33	20.96	27.01	50.23	31.76	1.17	1.10
-ประมง	2,755	2.42	2,042	1.70	-25.88	240	1.06	351	1.30	46.25	12.47	-74.58	173.11	0.52	0.91
-ป่าไม้	888	0.78	24	0.02	-97.30	3	0.01	3	0.01	0.00	0.16	-3.07	2.92	0.02	0.66
-การบริการทางการเกษตร	582	0.49	466	0.39	-17.08	216	0.96	208	0.77	-3.70	11.22	-48.12	28.90	2.29	2.36
-การประมงผลิตภัณฑ์การเกษตรอย่างง่าย	1,506	1.32	1,518	1.27	0.80	144	0.64	179	0.66	24.31	7.48	-6.33	33.85	0.57	0.62
ภาคอุตสาหกรรม (รวม)	40,339	35.41	40,348	33.87	0.02	7,782	34.51	9,197	34.12	18.18	404.18	-402.44	1,413.26	0.97	1.01
เหมืองแร่และหิน	3,384	2.97	4,045	3.38	19.53	1,400	6.21	1,699	6.30	21.36	72.71	200.75	25.54	2.46	2.22
อุตสาหกรรม	26,968	25.43	32,133	26.82	10.93	5,109	22.65	6,522	24.20	27.66	265.35	282.85	854.80	1.05	1.07
การก่อสร้าง	7,987	7.01	4,170	3.48	-47.79	1,273	5.64	976	3.62	-23.33	66.12	-674.49	311.37	0.95	1.24
ภาคบริการ (รวม)	53,174	46.68	56,612	47.25	6.47	9,935	44.05	10,566	39.20	6.35	516.00	126.35	-11.35	0.94	0.83
กาจไฟฟ้าและประปา	2,868	2.52	3,788	3.16	32.08	359	1.59	578	2.14	61.00	18.65	96.51	103.84	0.75	0.81
การคมนาคมขนส่ง	6,766	5.94	7,252	6.05	7.18	700	3.10	909	3.37	29.66	36.36	13.92	158.72	0.62	0.66
การค้าส่งและค้าปลีก	20,331	17.85	19,408	16.20	-4.54	4,483	19.88	4,155	15.42	-7.32	232.84	-436.36	-124.48	1.31	1.13
การธนาคาร ประกันภัย และธุรกิจ อสังหาริมทรัพย์	5,471	4.80	3,478	2.90	-36.43	1,229	5.45	796	2.95	-35.23	63.83	-511.54	14.71	1.34	1.21
ที่อยู่อาศัย	4,782	4.20	6,007	5.01	25.62	1,070	4.74	1,327	4.92	24.02	55.57	218.53	-17.10	1.33	1.17
การบริหารราชการและป้องกันภัย	4,059	3.56	5,385	4.49	32.87	613	2.72	948	3.52	54.65	31.84	168.42	134.74	0.90	0.93
การบริการ	8,897	7.81	11,294	9.43	26.94	1,481	6.57	1,853	6.87	25.12	76.92	322.09	-27.01	0.99	0.87
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	113,906	100.00	119,822	100.00	5.19	22,553	100.00	26,954	100.00	19.51	1,171.35	568.45	2,661.20		

ที่มา : ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด พ.ศ.2537และ พ.ศ. 2542 กองบัญชีประชาชาติ คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ 3.6 ข้อมูลการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกเป็นรายอำเภอ ปีการเพาะปลูก 2543/2544

อำเภอ	พื้นที่การเกษตร (ไร่)	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)				
		นาข้าว	พืชไร่	ไม้ผลไม้ยืนต้น	ไม้ดอก	พืชผัก
เมืองสุพรรณบุรี	179,150	155,200	2,700	19,800	50	1,400
บางปลาม้า	174,230	164,600	50	7,700	80	1,800
เดิมบางนางบวช	239,020	153,800	80,000	4,900	20	300
ดอนเจดีย์	112,020	90,000	10,000	10,000	20	2,000
สามชุก	159,550	135,600	12,000	10,300	100	1,550
ศรีประจันต์	125,550	90,500	12,500	17,200	100	5,250
สองพี่น้อง	290,750	156,800	122,300	2,300	50	9,300
อู่ทอง	280,350	150,000	120,400	5,600	50	4,300
ด่านช้าง	330,850	3,000	290,400	17,800	50	19,600
หนองหญ้าไซ	275,550	120,400	127,700	18,700	650	8,100
รวม	2,167,020	1,219,900	778,050	114,300	1,170	53,600
คิดเป็นร้อยละ	100	56.29	35.90	5.27	0.05	2.47

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี

พ.ศ. 2544 จังหวัดสุพรรณบุรีมีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด 1,799,671 ไร่ ลดลงจาก พ.ศ. 2543 จำนวน 367,349 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 20.41 เนื่องจาก เกษตรกรได้เปลี่ยนพื้นที่ทำการเกษตรบางส่วนไปเป็นพื้นที่เพาะเลี้ยงกุ้งก้ามกราม และสัตว์น้ำจืดชนิดต่างๆ โดยเฉพาะเกษตรกรในอำเภอบางปลาม้า อำเภอดอนเจดีย์ และอำเภอสองพี่น้อง อย่างไรก็ตาม อำเภอสองพี่น้องยังคงมีพื้นที่ทำการเกษตรมากที่สุด 305,191 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 16.13 ของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด รองลงมาคือ อำเภอด่านช้าง และอำเภออู่ทอง ซึ่งมีพื้นที่ทำการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 13.25 และ 13.03 ตามลำดับ ซึ่งรายละเอียดของแต่ละสาขาการผลิตมีดังนี้

-กสิกรรม ประชาชนส่วนใหญ่ของจังหวัดสุพรรณบุรี ประมาณร้อยละ 70 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม ประมาณร้อยละ 65 เป็นพื้นที่การเกษตรในรูปแบบต่างๆ เช่น พื้นที่นาข้าว พื้นที่ปลูกพืชไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้น ไม้ดอกไม้ประดับ และพืชผัก เป็นต้น ดังนั้นสาขาการเกษตรจึงเป็นสาขาการผลิตหลักที่ทำรายได้ให้กับจังหวัด เกษตรกรส่วนใหญ่เริ่มใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยในการผลิตมากกว่าที่จะพึ่งพิงธรรมชาติเพียงอย่างเดียว แต่อย่างไรก็ตาม เกษตรจังหวัดได้ส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเกษตรแบบผสมผสาน หรือการบริหารจัดการที่ดินตามแบบทฤษฎีใหม่ควบคู่กันไป

พื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่ของจังหวัดสุพรรณบุรี คือ นาข้าว เนื่องจากความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่และการชลประทานที่ครอบคลุมพื้นที่ทำการเกษตรเกือบทั้งหมด ทำให้เกษตรกรสามารถทำนาได้ปีละ 2 ครั้ง คือ นาปี และนาปรัง โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายอำเภอ พบว่า ในปีเพาะปลูก 2544/2545 จังหวัดสุพรรณบุรีมีเนื้อที่ปลูกข้าว(นาปีและนาปรัง) ทั้งสิ้น 2,477,650 ไร่ โดยอำเภอเมืองสุพรรณบุรี มีเนื้อที่ปลูกข้าวมากที่สุด 408,000 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 16.47 ของเนื้อที่ปลูกข้าวทั้งหมด รองลงมาคือ อำเภออู่ทอง ร้อยละ 13.61 และอำเภอบางปลาม้า ร้อยละ 13.52 ตามลำดับ นอกจากนี้ พบว่า อำเภอเมืองสุพรรณบุรี มีผลผลิตสูงที่สุด 326,400 ตัน คิดเป็นร้อยละ 17.46 ของผลผลิตทั้งหมด รองลงมาคือ อำเภอบางปลาม้าและอำเภอสองพี่น้อง ในขณะที่ อำเภอศรีประจันต์มีผลผลิตเฉลี่ย 1,756 กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งจัดว่าสูงที่สุด รองลงมาคือ อำเภอเดิมบางนางบวช และอำเภอบางปลาม้า (ตารางที่ 3.7)

ตารางที่ 3.7 เนื้อที่ปลูกข้าวนาปี และนาปรัง ผลผลิตและผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกเป็นรายอำเภอ ปีเพาะปลูก 2544/2545

อำเภอ	เนื้อที่ปลูกข้าวเจ้า (ไร่)		ผลผลิต (ตัน)		ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)	
	ข้าวนาปี	ข้าวนาปรัง	ข้าวนาปี	ข้าวนาปรัง	ข้าวนาปี	ข้าวนาปรัง
เมืองสุพรรณบุรี	158,000	250,000	126,400	200,000	800	800
ดอนเจดีย์	102,500	49,800	34,325	93,837	467	833
ด่านช้าง	1,530	-	414	-	300	-
เดิมบางนางบวช	153,600	112,650	124,570	93,837	811	833
บางปลาม้า	155,000	180,000	124,000	148,860	800	827
ศรีประจันต์	104,900	113,500	93,571	98,064	892	864
สองพี่น้อง	155,650	170,280	122,570	136,224	800	800
สามชุก	144,650	139,530	115,720	113,019	800	810
หนองหญ้าไซ	115,620	33,300	67,429	26,640	636	800
อู่ทอง	197,960	139,180	123,598	26,640	758	808
รวม	1,289,410	1,188,240	932,811	937,121	703	819

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี

ข้าวที่ผลิตได้ส่วนใหญ่จะส่งเข้าโรงสีในจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งใน พ.ศ. 2545 พบว่า มีจำนวนโรงสีมากถึง 220 โรง กระจายอยู่ในทุกอำเภอ โดยอำเภออู่ทองมีโรงสีข้าวมากที่สุดถึง 42 โรง โรงสีข้าวดังกล่าวมีมาตรฐานการสีเป็นข้าวคุณภาพดีสามารถส่งออกได้ ในจังหวัดสุพรรณบุรีมีตลาดกลางข้าวเปลือกที่อำเภอศรีประจันต์ ซึ่งเป็นสถานที่ที่เกษตรกรและพ่อค้าข้าวเปลือก รวมทั้ง

โรงสีจากในจังหวัดเอง และจากจังหวัดใกล้เคียงเข้ามาซื้อขายข้าวเปลือก โดยข้าวสารที่ผลิตได้จะถูกส่งเป็นสินค้าออกส่วนหนึ่ง

นอกจากข้าวจะเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดแล้ว เกษตรกรยังนิยมปลูกพืชชนิดอื่นๆ ด้วย เช่น พืชไร่ พืชผัก ไม้ผลและไม้ยืน เป็นต้น เมื่อพิจารณาเป็นรายอำเภอ พบว่า ในปีเพาะปลูก 2543/2544 (ตารางที่ 3.8) มีพื้นที่เพาะปลูกพืชไร่ คิดเป็นร้อยละ 35.90 ของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด โดยอำเภอด่านช้างมีพื้นที่เพาะปลูกพืชไร่มากที่สุด รองลงมาคือ อำเภอนองหญ้าไซ และอำเภอสองพี่น้อง ตามลำดับ มีพื้นที่เพาะปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น คิดเป็นร้อยละ 5.27 โดยอำเภอมืองสุพรรณบุรีมีพื้นที่เพาะปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้นมากที่สุด รองลงมาคือ อำเภอนองหญ้าไซ และอำเภอด่านช้าง ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังมีพื้นที่เพาะปลูกพืชผักและไม้ดอกไม้ประดับ คิดเป็นร้อยละ 2.47 และ 0.05 โดยอำเภอด่านช้าง มีพื้นที่เพาะปลูกพืชผักมากที่สุด รองลงมาคือ อำเภอสองพี่น้อง และอำเภอนองหญ้าไซ ตามลำดับ นอกจากนี้อำเภอนองหญ้าไซ ยังมีพื้นที่เพาะปลูกไม้ดอกไม้ประดับมากที่สุดอีกด้วย รองลงมาคือ อำเภอศรีประจันต์ และอำเภอสามชูก โดยพืชดังกล่าว ได้แก่ อ้อยโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง ถั่วฝักยาว พริกขี้หนูใหญ่ มะม่วง กัลยณัฐ และมะพร้าว เป็นต้น

โดยอ้อยโรงงานจะถูกส่งเข้าไปแปรรูปในโรงงานน้ำตาล มันสำปะหลังจะถูกแปรรูปเป็นมันเส้นแล้วส่งเข้าโรงงานอัดเม็ดในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นส่วนใหญ่ ข้าวโพดและข้าวฟ่างจะถูกส่งไปขายยังไร้ผู้ส่งออกและผู้ผลิตอาหารสัตว์ภายนอกจังหวัด มีส่วนน้อยที่จะใช้เป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ของโรงงานอาหารสัตว์ในจังหวัดสุพรรณบุรีเอง สำหรับพืชผักและผลไม้ในส่วนใหญ่มักจะปลูกกันในชวงฤดูแล้ง และเป็นการผลิตเพื่อบริโภคเอง ดังนั้นจึงปลูกในเขตชลประทานที่มีน้ำในฤดูแล้งที่เพียงพอ ตลาดสำคัญคือ กรุงเทพมหานครและประชาชนทั่วไป โดยพืชผักบางชนิดสามารถนำไปเป็นวัตถุดิบในการผลิตอาหารกระป๋องได้ จึงมีโรงงานรับซื้อไปแปรรูปต่อ เช่น หน่อไม้ หน่อไม้ฝรั่ง แห้ว วานหางจระเข้ และกระฉับ เป็นต้น

เมื่อพิจารณาสัดส่วนพื้นที่ทำการเกษตรต่อพื้นที่อำเภอ พบว่า อำเภอศรีประจันต์และอำเภอดอนเจดีย์ มีสัดส่วนค่อนข้างสูง แสดงว่า พื้นที่ส่วนใหญ่ในอำเภอเป็นพื้นที่ทำการเกษตรเกือบทั้งหมด แต่เมื่อพิจารณาสัดส่วนครัวเรือนเกษตรต่อครัวเรือนทั้งหมด พบว่า อำเภอนองหญ้าไซและอำเภอดอนเจดีย์ มีสัดส่วนค่อนข้างสูงเช่นกัน แสดงว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม สำหรับอำเภอที่มีสัดส่วนพื้นที่ทำการเกษตรต่อพื้นที่อำเภอน้อยที่สุด คือ อำเภอด่านช้าง เนื่องจากภูมิประเทศส่วนใหญ่มีสภาพเป็นภูเขาและที่สูง ไม่เหมาะสมสำหรับการเพาะปลูก และอำเภอที่มีสัดส่วนครัวเรือนเกษตรต่อครัวเรือนทั้งหมดค่อนข้างต่ำ คือ อำเภอบางปลาม้า (ตารางที่ 3.9)

ตารางที่ 3.8 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิตและผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของพืชไร่ พืชผัก ไม้ผลและไม้ยืนต้น จังหวัดสุพรรณบุรี ปีเพาะปลูก 2543/2544

ชนิด	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)
พืชไร่			
อ้อยโรงงาน	663,200	7,264,143	10,978
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	124,640	81,023	650
ถั่วเขียวผิวมัน	17,800	2,412	178
มันสำปะหลัง	23,100	66,066	2,860
มันเทศ	7,190	25,580	3,904
พืชผัก			
ถั่วฝักยาว	4,916	349	1,551
พริกขี้หนูใหญ่	4,090	2,412	1,339
แตงโมเนื้อ	3,575	66,066	2,839
ผักกวางตุ้ง	2,247	25,580	2,376
ข้าวโพดรับประทานฝัก	1,229	81,023	2,030
ไม้ผลและไม้ยืนต้น			
มะม่วง	68,431	5,371.4	896
กล้วยน้ำว้า	7,008	2,339.3	3,157
มะพร้าว	7,575	925.3	1,576
ขนุนหนัง	3,254	375.6	1,923
มะนาว	3,207	266.9	1,000

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี

-ปศุสัตว์ เป็นสาขาการผลิตที่ทำรายได้เป็นอันดับ 2 รองจากสาขาการเกษตร โดยจังหวัดสุพรรณบุรีมีการประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์ และทำการปศุสัตว์ ในลักษณะของฟาร์มขนาดใหญ่และขนาดเล็ก เป็นการทำให้ขยายในเชิงธุรกิจ และเลี้ยงไว้เพื่อใช้งานหรือเลี้ยงไว้เพื่อนำผลิตผลที่ได้จากสัตว์ไปจำหน่ายเพื่อเป็นรายได้ของครอบครัว โดยสัตว์ที่นิยมเลี้ยงมีอยู่หลายชนิด ได้แก่ โคเนื้อ โคนม กระบือ สุกร ไก่เนื้อ ไก่ไข่ เป็ด ห่าน แพะ และแกะ เป็นต้น ใน พ.ศ. 2544 พบว่า การเลี้ยงเป็ดและไก่จะกระจุกตัวมากในเขตอำเภอสองพี่น้อง อำเภอบางปลาม้า และอำเภอมืองสุพรรณบุรี ซึ่งอยู่ใกล้แหล่งชุมชนและกรุงเทพมหานครมากกว่าอำเภออื่นๆ นอกจากนี้ยังมีความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งน้ำซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการเลี้ยงเป็ดอีกด้วย การเลี้ยงสุกรและการเลี้ยงโคนมจะกระจายไปทุกอำเภอ โดยพื้นที่การเลี้ยงสุกรส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอมือง

ตารางที่ 3.9 สถิติการเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกเป็นรายอำเภอ พ.ศ. 2544

อำเภอ	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทำการเกษตร (ไร่)	จำนวนครัวเรือนทั้งหมด (ครัวเรือน)	ทำการเกษตร (ครัวเรือน)	สัดส่วนพื้นที่เกษตร/พื้นที่อำเภอ	เกษตร/ครัวเรือนทั้งหมด	ทั้งหมด/จำนวนครัวเรือนเกษตร
เมืองสุพรรณบุรี	338,073.13	162,802	23,838	12,187	48.16	51.12	13.36
เดิมบางนางบวช	345,206.25	168,782	14,174	9,138	48.89	64.47	18.47
ด่านช้าง	745,999.38	224,655	12,833	8,605	30.11	67.05	26.11
บางปลาม้า	300,755.00	167,809	15,340	7,504	55.80	48.92	22.36
ศรีประจันต์	113,116.25	113,166	12,837	8,752	100.04	68.18	12.93
ดอนเจดีย์	157,550.63	142,050	9,544	7,673	90.16	80.40	18.51
สองพี่น้อง	468,988.13	301,708	22,116	13,319	64.33	60.22	22.65
สามชุก	222,448.13	129,163	11,006	7,406	58.06	67.29	17.44
อู่ทอง	393,931.25	200,319	21,828	13,304	50.85	60.95	15.06
หนองหญ้าไซ	262,630.63	189,217	10,819	9,292	72.05	85.89	20.36
รวม	3,348,698.75	1,799,671	154,335	97,180	53.74	62.97	18.52

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี

สุพรรณบุรี อำเภอสองพี่น้อง และอำเภออู่ทอง และพื้นที่การเลี้ยงโคส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภออู่ทอง อำเภอดอนเจดีย์ และอำเภอสามชูก ตามลำดับ

ตารางที่ 3.10 จำนวนปศุสัตว์จังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ. 2544 จำแนกรายอำเภอและชนิดปศุสัตว์

อำเภอ	ชนิดปศุสัตว์ (ตัว)					
	โค	กระบือ	เปิด	ไก่	ห่าน	สุกร
เมืองสุพรรณบุรี	6,902	402	75,273	466,017	416	54,946
ดอนเจดีย์	8,700	2,507	185,883	257,083	68	11,422
ด่านช้าง	7,116	80	6,274	270,922	31	6,182
เดิมบางนางบวช	7,051	153	1,057	89,324	112	2,989
บางปลาม้า	3,221	-	503,271	1,636,793	69	17,154
ศรีประจันต์	2,910	-	111,221	145,375	4,690	17,483
สองพี่น้อง	6,394	66	361,937	2,077,155	51	44,038
สามชุก	7,231	286	3,483	234,968	62	8,424
หนองหญ้าไซ	3,403	595	6,647	73,827	20	11,269
อู่ทอง	23,545	39	33,759	279,945	113	30,953
รวม	76,473	3,678	1,288,805	5,531,409	5,632	204,860

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

การผลิตปศุสัตว์ของจังหวัดสุพรรณบุรี ถือได้ว่าเป็นภาคเศรษฐกิจที่เติบโตค่อนข้างเร็ว ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะการขยายตัวของการเลี้ยงเปิด ไก่ และสุกร แต่ในช่วงต้น พ.ศ. 2547 ประเทศไทยเกิดการระบาดของโรคไข้หวัดนก มีการทำลายสัตว์ปีกเพื่อสกัดกั้นการแพร่ระบาดของโรค ส่งผลให้ผู้ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์ดังกล่าวในจังหวัดสุพรรณบุรีประสบภาวะขาดทุนอย่างหนัก แต่อย่างไรก็ตาม รัฐบาลได้แก้ปัญหาดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว คาดว่าสถานการณ์ด้านการผลิตปศุสัตว์ โดยเฉพาะ เปิดและไก่ ในจังหวัดสุพรรณบุรีจะเติบโตขึ้นตามลำดับ

นอกจากนี้ การทำการปศุสัตว์ในจังหวัดสุพรรณบุรี ยังประสบปัญหาอาหารสัตว์ ได้แก่ เปิด ไก่ และสุกรไม่เพียงพอต่อความต้องการ ถึงแม้ว่าจะมีวัตถุดิบอาหารสัตว์เกือบครบ แต่มีโรงงานผสมอาหารสัตว์ขนาดเล็กเพียง 3 โรงงาน และมีไซโลสำหรับผสมอาหารสัตว์อยู่เฉพาะฟาร์มขนาดใหญ่เท่านั้น ราคาอาหารสัตว์จึงแพงกว่าจังหวัดนครปฐม พระนครศรีอยุธยา เพราะค่าขนส่งที่แพงกว่า สำหรับอาหารโคนั้น ไม่มีการปลูกหญ้าเพื่อขายเป็นอาหารสัตว์ ส่วนผลพลอยได้อื่นๆ ที่อาจใช้เป็นอาหารโคได้ เช่น ต้นข้าวโพด เปลือกข้าวโพด ฝักอ่อน และเปลือกสับปะรด มีจำนวนไม่มากนัก ดังนั้น ปัญหาอาหารสัตว์ไม่เพียงพอจึงเป็นปัญหาหลักสำหรับผู้ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

-ประมง เป็นสาขาการผลิตที่ทำรายได้เป็นอันดับ 3 ในภาคเกษตรกรรม รองจาก กสิกรรมและปศุสัตว์ เนื่องจากจังหวัดสุพรรณบุรีเป็นจังหวัดที่มีแหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะในพื้นที่เขตชลประทานบริเวณตอนกลางและตอนล่างของจังหวัด ผู้ประกอบอาชีพประมงจึงนิยม สร้างบ่อเพาะเลี้ยงกุ้งก้ามกราม และปลาน้ำจืด เป็นจำนวนมาก โดยใน พ.ศ. 2544 จำนวน ครัวเรือนและพื้นที่เพาะเลี้ยงกุ้งก้ามกรามจะกระจุกตัวอยู่บริเวณ อำเภอบางปลาม้า อำเภอสองพี่น้อง และอำเภอดอนเจดีย์ ส่วนจำนวนครัวเรือนและพื้นที่เพาะเลี้ยงปลาน้ำจืดจะกระจุกตัวอยู่ บริเวณ อำเภอบางปลาม้า อำเภอสองพี่น้อง และอำเภอเมืองสุพรรณบุรี (ตารางที่ 3.11) เนื่องจาก พื้นที่ทั้ง 3 อำเภอ มีแนวเขตติดต่อกันและมีลักษณะเป็นพื้นที่ราบขนาดใหญ่มีแม่น้ำลำคลองหลาย สาย อยู่ใกล้เมืองใหญ่และเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร พระนครศรีอยุธยา นครปฐม การขนส่งผลิตภัณฑ์ประมงไปขายยังตลาดเหล่านี้ จึงทำได้สะดวก รวดเร็ว โดยปลาน้ำจืดที่นิยมเลี้ยง ได้แก่ ปลาดุก ปลาช่อน ปลาสวาย ปลานิล ปลาตะเพียน และปลาสร้อย ซึ่งจำแนก ลักษณะการเลี้ยงได้ 2 วิธี คือ การเลี้ยงปลาน้ำจืดเป็นรายได้หลัก ได้แก่ ปลาดุก ปลาช่อน เป็นต้น และการเลี้ยงปลาน้ำจืดเป็นผลพลอยได้ ได้แก่ การเลี้ยงปลาได้เ้าไก่ เช่น ปลานิล ปลาสวาย ปลาตะเพียน ปลาดุก ปลาช่อน เป็นต้น ซึ่งจะเลี้ยงร่วมกับการเลี้ยงไก่ โดยจะปล่อยลูกปลาหลายๆ ชนิดเลี้ยงรวมในบ่อเดียวกัน อาหารที่ใช้ก็จะเป็นมูลไก่และเศษอาหารที่หล่นลงไป ในบ่อ เป็นวิธีที่ประหยัดค่าใช้จ่ายมากที่สุด และเป็นที่ยอมรับกันมากที่สุดในจังหวัดสุพรรณบุรี นอกจากการเลี้ยงปลาน้ำจืดและกุ้งก้ามกรามแล้ว ยังมีผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ทางด้านการประมงของ จังหวัดสุพรรณบุรีที่กำลังได้รับความสนใจจากผู้ประกอบการประมง เช่น กบและจระเข้ เป็นต้น

เมื่อแยกพิจารณาประเภทสัตว์น้ำจืด พบว่า ใน พ.ศ. 2544 จำนวนครัวเรือนและพื้นที่เพาะเลี้ยงปลานิลมีจำนวนมากที่สุด แต่ปลาดุกกลับเป็นประเภทสัตว์น้ำที่มีผลผลิตสูงที่สุด และกุ้งก้ามกรามสามารถสร้างมูลค่ารวมได้มากที่สุด (ตารางที่ 3.12) ดังนั้น หากครัวเรือนประมงสามารถปรับเปลี่ยนพื้นที่เพาะเลี้ยงปลานิลบางส่วน มาเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดประเภทอื่นที่สามารถสร้างผลผลิตและมูลค่าได้มากขึ้น เช่น กุ้งก้ามกราม ปลาดุก และปลาช่อน เป็นต้น ก็จะสามารถเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวและเพิ่มมูลค่าให้กับสาขาประมงด้วย

ตารางที่ 3.11 จำนวนครัวเรือนเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด จำนวนบ่อ เนื้อที่ และปริมาณสัตว์น้ำจืดที่จับได้จากการทำประมงน้ำจืด จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกเป็นรายอำเภอ พ.ศ. 2544

อำเภอ	รวม				กุ้งก้ามกราม				ปลาน้ำจืด			
	จำนวน ครัวเรือน	เนื้อที่ (ไร่)	ปริมาณการจับสัตว์ น้ำจืด (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	จำนวน ครัวเรือน	เนื้อที่ (ไร่)	ปริมาณการจับสัตว์ น้ำจืด (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	จำนวน ครัวเรือน	เนื้อที่ (ไร่)	ปริมาณการจับสัตว์ น้ำจืด (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
เมืองสุพรรณบุรี	1,875	7,558.70	9,998.30	279.22	130	1,809.75	692.40	89.91	1,725	5,748.95	9,305.90	189.31
ดอนเจดีย์	544	4,846.23	1,945.15	238.42	375	4,575.00	1,735.50	234.25	169	271.23	209.65	4.17
ด่านช้าง	94	109.50	156.76	3.16	-	-	-	-	94	109.50	156.76	3.16
เดิมบางนางบวช	840	968.66	1,266.72	26.39	1	7.00	2.60	0.40	834	961.66	1,264.12	25.99
บางปลาม้า	2,742	31,243.75	21,605.85	1,275.34	974	15,624.75	5,917.85	798.34	1,748	15,619.00	15,688.00	477.00
ศรีประจันต์	202	412.50	305.80	12.93	18	157.50	58.90	7.94	164	255.00	246.90	4.99
สองพี่น้อง	1,832	18,233.07	44,114.75	1,380.71	376	5,780.00	2,192.00	295.87	1,573	12,453.07	41,922.75	1,084.84
สามชุก	463	1,000.32	1,141.99	24.31	4	25.00	9.35	1.26	429	975.32	1,132.64	23.05
หนองหญ้าไซ	733	543.85	930.35	24.15	-	-	-	-	721	543.85	930.35	24.15
อู่ทอง	484	1,912.25	2,530.76	66.41	5	148.00	55.94	7.54	469	1,764.25	2,474.82	58.87
รวม	9,809	66,828.83	83,996.43	3,331.04	1,883	28,127.00	10,664.54	1,435.51	7,926	38,701.83	73,331.89	1,895.53

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดสุพรรณบุรี

ตารางที่ 3.12 ชนิดสัตว์น้ำจืด จำนวนครัวเรือน พื้นที่ ผลิต และมูลค่าสัตว์น้ำ จังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ. 2544

ประเภทสัตว์น้ำ	จำนวนครัวเรือน (ราย)	พื้นที่ (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
กุ้งก้ามกราม	1,833	28,127	10,664.54	1,435.51
ปลานิล	3,569	22,038.12	15,299.46	244.74
ปลาดตะเพียน	1,958	4,697.47	2,719.20	48.71
ปลาช่อน	79	708.80	11,911.20	773.47
ปลาดุก	880	4,513.04	36,584.51	807.20
ปลาสวาย	280	841.48	652.05	10.79
ปลาชนิดอื่น ๆ	166	1,516.25	636.45	28.46
รวม	9,809	66,828.83	83,996.43	3,331.04

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดสุพรรณบุรี

-การบริการทางการเกษตร ใน พ.ศ. 2546 จังหวัดสุพรรณบุรี มีจำนวนสหกรณ์ทั้งสิ้น 75 สหกรณ์ โดยแบ่งประเภทสหกรณ์ออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) สหกรณ์ภาคการเกษตร

- สหกรณ์การเกษตร มีจำนวน 31 สหกรณ์ มีจำนวนสมาชิก 84,526 ราย
- สหกรณ์ประมง มีจำนวน 4 สหกรณ์ มีจำนวนสมาชิก 421 ราย
- สหกรณ์นิคม มีจำนวน 1 สหกรณ์ มีจำนวนสมาชิก 1,933 ราย

2) สหกรณ์นอกภาคการเกษตร

- สหกรณ์ออมทรัพย์ มีจำนวน 9 สหกรณ์ มีจำนวนสมาชิก 11,915 ราย
- สหกรณ์ร้านค้า มีจำนวน 4 สหกรณ์ มีจำนวนสมาชิก 4,428 ราย
- สหกรณ์บริการ มีจำนวน 17 สหกรณ์ มีจำนวนสมาชิก 4,949 ราย

-แปรรูปผลผลิตการเกษตรอย่างง่าย เนื่องจากจังหวัดสุพรรณบุรีมีผลผลิตทางการเกษตรในแต่ละฤดูกาลเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ผลผลิตล้นตลาดและราคาต่ำ ดังนั้น การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร จึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยเพิ่มมูลค่าของผลผลิต และเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวเกษตรกร นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการส่งเสริมสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์อีกด้วย โดยจังหวัดสุพรรณบุรีมีผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อเสียงและสามารถสร้างรายได้ให้กับจังหวัดหลายประเภทด้วยกัน เช่น ปลาแดดเดียว ข้าวกล้องหอมมะลิ กุ้งแห้งมุกแปรรูป และจักสานหวาย (ตารางที่ 3.13)

ตารางที่ 3.13 ข้อมูลผลิตภัณฑ์ดีเด่น จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกเป็นรายอำเภอ

อำเภอ	ประเภทผลิตภัณฑ์	พื้นที่ที่ผลิต
เมืองสุพรรณบุรี	- ปลาแดดเดียว - จักสานผักตบชวา/หวาย - ผ้าทอพื้นไทย	- ต.ดอนก่ายาน - ต.บ้านโพธิ์ - ต.สนามคลี
สองพี่น้อง	- ผ้าทอดอนมะนาว - จักสานหวาย/ผักตบชวา	- ต.ดอนมะนาว - ต.ย่านซื่อ
สามชุก	- พวงมาลัยดอกไม้สด - หญ้าอาหารสัตว์ - จักสานหวาย	- ต.ย่านยาว - ต.บ้านสระ - ต.วังลึก
ศรีประจันต์	- น้ำสมุนไพร , แห้วกระป๋องปลอดสารพิษ - น้ำปลา	- ต.วังยาง - ต.ปลายนา
บางปลาม้า	- ไม้กวาดโยมะพร้าว - ไข่เค็ม	- ต.บางใหญ่ - ต.บ้านแหลม
อู่ทอง	- ผ้าทอ - กลัวยักษ์หมักแปรรูป	- ต.จรเข้สามพัน - ต.บ้านดอน
หนองหญ้าไซ	- ข้าวกล้องหอมมะลิ - ไม้กวาดดอกหญ้า	- ต.หนองหญ้าไซ - ต.หนองโพธิ์
ดอนเจดีย์	- ผ้าทอที่กระตุก - ผลิตภัณฑ์ทองเหลือง	- ต.ทะเลบก - ต.ดอนเจดีย์
เดิมบางนางบวช	- ข้าวอินทรีย์ - ผ้าทอโบราณลาวซึ่ลาวครั้ง	- ต.หัวเขา - ต.ป่าสะแก
ด่านช้าง	- ทองม้วน - ผ้าทอพื้นบ้านพื้นเมือง	- ต.ด่านช้าง - ต.ห้วยขมิ้น

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสุพรรณบุรี

2) ภาคอุตสาหกรรม

ภาคอุตสาหกรรม เป็นภาคการผลิตที่สร้างรายได้ให้กับจังหวัดสุพรรณบุรีเป็นอันดับ 2 รองจากภาคบริการ ใน พ.ศ. 2542 มีมูลค่า 9,197 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 34.12 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด โดยสาขาการผลิตที่ทำรายได้มากที่สุดคือ อุตสาหกรรม คิดเป็นร้อยละ 24.20 รองลงมา คือ เหมืองแร่และยอหิน และการก่อสร้าง คิดเป็นร้อยละ 6.30 และ 3.62 ตามลำดับ

จังหวัดสุพรรณบุรี มีจำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรมนับถึง พ.ศ. 2545 รวมทั้งสิ้น 1,002 แห่ง จำนวนเงินลงทุน 11,987,273,117 บาท และมีจำนวนคนงานชายหญิงรวมกัน 18,500 คน (ตารางที่ 3.14) เนื่องจากสภาพพื้นที่เหมาะสมกับการเพาะปลูกและประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ดังนั้น การประกอบอาชีพอุตสาหกรรมส่วนใหญ่จึงเป็นอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการเกษตร เช่น โรงสี โรงนึ่ง โรงอบข้าว โรงงานผลิตน้ำตาล โรงงานผลิตผลิตภัณฑ์นม และโรงงานแปรรูปเนื้อสัตว์ พืช ผัก ผลไม้ โดยอุตสาหกรรมการเกษตรมีจำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.45 ของจำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรมทั้งหมด อุตสาหกรรมอาหารมีจำนวนเงินลงทุนและจำนวนคนงานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.47 ของปริมาณการลงทุนทั้งหมดในภาคอุตสาหกรรม และ คิดเป็นร้อยละ 37.26 ของแรงงานทั้งหมดในภาคอุตสาหกรรม นอกจากนี้ ยังมีอุตสาหกรรมที่สำคัญอื่นๆ ที่ก่อให้เกิดการจ้างงานและมีปริมาณการลงทุนจำนวนมากในจังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่ อุตสาหกรรมเครื่องหนัง เช่น โรงงานผลิตรองเท้าและกระเป๋าหนัง อุตสาหกรรมการขนส่ง เช่น โรงงานผลิตและซ่อมแซมยานพาหนะรวมถึงชิ้นส่วนประกอบต่างๆ โดยเฉพาะการซ่อมเครื่องยนต์และเครื่องมือการเกษตร

ตารางที่ 3.14 จำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรม จำนวนเงินลงทุน และจำนวนคนงาน จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม พ.ศ. 2545

ประเภทอุตสาหกรรม	จำนวนสถานประกอบการ อุตสาหกรรม (แห่ง)	จำนวนเงินลงทุน (บาท)	จำนวน คนงาน (คน)
การเกษตร	235	2,358,406,502	1,992
อาหารและเครื่องดื่ม	110	5,330,826,400	6,893
สิ่งทอ เครื่องแต่งกายและเครื่องหนัง	16	259,320,000	2,125
ไม้ ผลิตภัณฑ์จากไม้ และการพิมพ์	99	217,278,210	1,149
เคมี ยางและพลาสติก	80	472,571,500	832
โลหะและอโลหะ	150	592,948,805	1,332
เครื่องจักรกล	123	325,894,932	1,015
ขนส่ง	127	650,584,268	1,404
อื่นๆ	62	1,779,442,500	1,758
รวม	1,002	11,987,273,117	18,500

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสุพรรณบุรี

เมื่อพิจารณาเป็นรายอำเภอ พบว่า อำเภอเมืองสุพรรณบุรีมีจำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรมมากที่สุด โดยมีสถานประกอบการประเภทอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร เป็นอุตสาหกรรมหลัก รองลงมาคือ อำเภออู่ทองและอำเภอสองพี่น้อง นอกจากนี้แล้วพบว่า สถานประกอบการอุตสาหกรรมดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านน้ำเสีย ด้านสิ่งปฏิกูล ด้านมลภาวะทางอากาศ เป็นต้น โดยสถานประกอบการอุตสาหกรรมส่วนใหญ่มีปัญหาด้านมลภาวะทางอากาศมากที่สุด โดยเฉพาะในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี และอำเภอเดิมบางนางบวช สำหรับด้านน้ำทิ้งและด้านสิ่งปฏิกูลนั้นพบในสถานประกอบการอุตสาหกรรมเกือบทุกประเภท และพบมากในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี ซึ่งมีจำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรมมากที่สุด

3) ภาคบริการ

ภาคบริการเป็นภาคการผลิตที่สร้างรายได้ให้กับจังหวัดสุพรรณบุรีมากที่สุด ใน พ.ศ. 2542 มีมูลค่า 10,566 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 39.20 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด มีสาขาการผลิต ได้แก่ การไฟฟ้าและประปา การคมนาคมและขนส่ง การค้าส่งและค้าปลีก การธนาคาร ประกันภัย และธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ที่อยู่อาศัย การบริหารราชการและป้องกันภัย และการบริการ โดยสาขาการผลิตที่ทำรายได้มากที่สุด คือ การค้าส่งและค้าปลีก คิดเป็นร้อยละ 15.42 รองลงมา คือ การบริการ และที่อยู่ออาศัย คิดเป็นร้อยละ 6.87 และ 4.92 ตามลำดับ ซึ่งรายละเอียดของแต่ละสาขามีดังนี้

- การค้าส่งและค้าปลีก เป็นสาขาการผลิตที่สร้างรายได้ให้กับจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นอันดับสามรองจากสาขาอุตสาหกรรม และสาขาสีกรรม ปัจจุบันการค้าส่งและค้าปลีกมีการขยายตัวในอัตราที่รวดเร็ว โดยเฉพาะในอำเภอต่างๆ ที่สำคัญทางเศรษฐกิจ เช่น อำเภอเมือง อำเภออู่ทอง อำเภอสองพี่น้อง และอำเภอสสามชุก สินค้าหลักที่สำคัญของจังหวัด ได้แก่ น้ำมันเชื้อเพลิง วัสดุก่อสร้าง เสื้อผ้า อาหารสำเร็จรูป และเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ สำหรับกิจการค้าขายที่มีอยู่เป็นจำนวนมากและมีแนวโน้มขยายตัวสูง คือ ร้านจำหน่ายอุปกรณ์ขนส่ง ร้านจำหน่ายวัสดุก่อสร้าง กิจการขายรถยนต์ รถจักรยานยนต์ ร้านขายสามล้อ ร้านขายจักรยานสองล้อ และร้านขายอะไหล่รถยนต์ จากการขยายตัวของกิจการค้าขายดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่าจังหวัดสุพรรณบุรีกำลังขยายตัวด้านการก่อสร้าง โดยเฉพาะถนนและอาคารสถานที่ ร้านวัสดุก่อสร้างจึงขยายตัวมาก และเมื่อถนนหนทางดี การขยายตัวด้านเศรษฐกิจยานพาหนะก็ดีขึ้นตามลำดับ อาจกล่าวได้ว่า แนวโน้มและบทบาทของภาคเศรษฐกิจการค้าส่งและค้าปลีกของ

จังหวัดสุพรรณบุรีมีโอกาสขยายตัวสูงขึ้น ไม่เพียงแต่จำหน่ายเฉพาะภายในจังหวัดเท่านั้น เนื่องจากจังหวัดสุพรรณบุรีมีเส้นทางการคมนาคมที่สะดวกเชื่อมต่อกับจังหวัดใกล้เคียง และตลาดการค้าใหญ่อย่างกรุงเทพมหานคร

- การบริการ ใน พ.ศ.2542 สาขาการบริการสร้างรายได้ให้กับจังหวัดสุพรรณบุรี คิดเป็นร้อยละ 6.87 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด โดยรายได้จากการบริการนี้ ประกอบด้วย การบริการด้านการศึกษา การบริการรับใช้ในบ้านและในวงการธุรกิจ การรักษาพยาบาล การพักผ่อนหย่อนใจ โรงแรม ภัตตาคาร การบริการซ่อมแซมต่างๆ และการท่องเที่ยว โดยการท่องเที่ยวจัดว่าเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในด้านการใช้บริการต่างๆ และเป็นกิจกรรมหลักที่สามารถสร้างรายได้ให้กับจังหวัดสุพรรณบุรี

พ.ศ. 2545 การกระจายตัวของนักท่องเที่ยวในจังหวัดสุพรรณบุรี มีทั้งสิ้น 840,475 คน มีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.60 มีวันพักเฉลี่ยอยู่ที่ 1.71 วัน โดยตลาดหลักยังคงเป็นผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยถึง ร้อยละ 97.56 อย่างไรก็ตาม ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างประเทศนั้นก็มีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะชาวฝรั่งเศสและเยอรมัน แหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว คือ พระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์, วัดป่าเลไลยก์, อุทยานมัจฉา และวัดพระนอน เป็นต้น แต่เมื่อพิจารณาถึงลักษณะรวมหน่วยของผู้เยี่ยมเยือน พบว่า ส่วนใหญ่เดินทางเข้าสู่พื้นที่โดยรถยนต์ส่วนตัว ร้อยละ 83.10 ส่วนที่เหลือเดินทางเข้าสู่พื้นที่โดยรถโดยสาร ในส่วนของสถานที่พักแรมนั้น นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะพักในโรงแรม ร้อยละ 83.10 โดยส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เนื่องจากนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่จะมีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดใกล้เคียง จึงมักจะท่องเที่ยวแบบเข้าไปเย็นกลับมากกว่าการค้างคืน นอกจากนี้ จากการเดินทางท่องเที่ยวภายในจังหวัดสุพรรณบุรี ทำให้ผู้เยี่ยมเยือนมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน เท่ากับ 509.96 บาท ซึ่งมีอัตราลดลง ร้อยละ 3.05 แต่อย่างไรก็ตาม ผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างประเทศยังคงมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วันสูงขึ้น ซึ่งจากการใช้จ่ายของผู้เยี่ยมเยือนดังกล่าวก่อให้เกิดรายได้หมุนเวียนภายในพื้นที่ทั้งสิ้น 606.36 ล้านบาท ซึ่งส่วนใหญ่แล้วเป็นรายได้ที่เกิดจากผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย ร้อยละ 92.68 (ตารางที่ 3.15)

เมื่อวิเคราะห์การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจโดยรวมของจังหวัดสุพรรณบุรี ตั้งแต่ พ.ศ. 2537-2542 แล้วพบว่า มีอัตราเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 19.51 และมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเพิ่มขึ้น 4,401 ล้านบาท เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของมูลค่าสาขาการผลิตต่างๆ โดยเฉพาะสาขาอุตสาหกรรม สาขาการบริการ และสาขาการค้าส่งและค้าปลีก

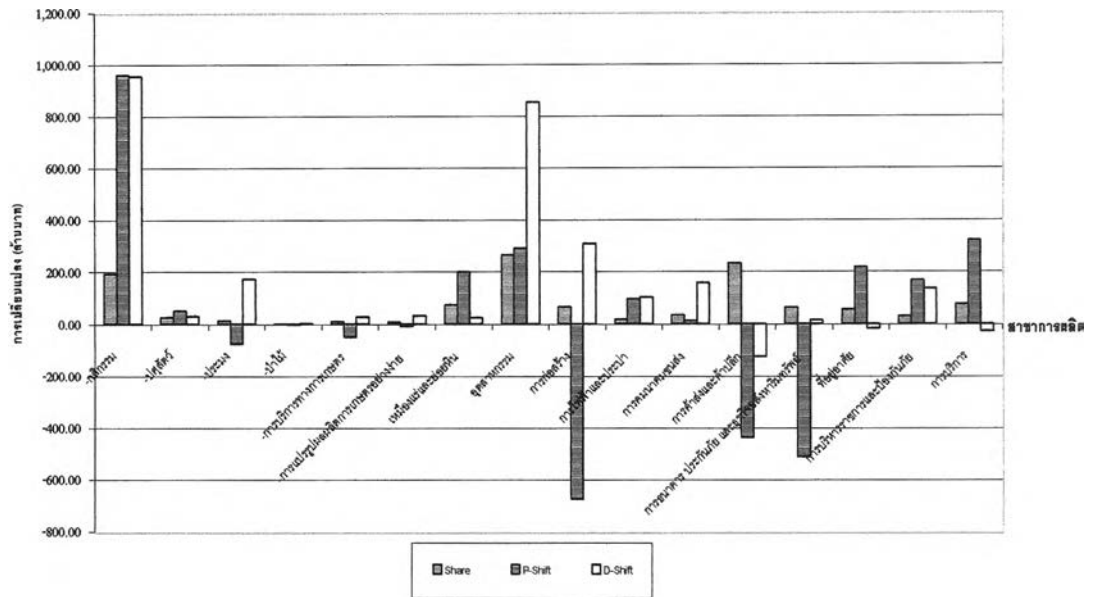
ตารางที่ 3.15 ข้อมูลผู้เยี่ยมเยือน จังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ. 2545

รายการข้อมูล	ไทย	ต่างประเทศ	รวม
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน	819,977	20,498	840,475
นักท่องเที่ยว	367,676	12,232	379,908
นักทัศนาจร	452,301	8,266	460,567
ระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว(วัน)	1.71	1.70	1.71
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน (บาท)	487.51	1,408.21	509.96
นักท่องเที่ยว	621.59	1,809.62	569.85
นักทัศนาจร	378.52	814.18	386.34
รายได้(ล้านบาท)	562.00	44.36	606.36
นักท่องเที่ยว	390.80	37.63	428.43
นักทัศนาจร	171.20	6.73	177.93
จำนวนครั้งเฉลี่ยของการเดินทางในรอบปี(ครั้ง)	2.45	1.26	2.42
นักท่องเที่ยว	2.55	1.37	2.51
นักทัศนาจร	2.38	1.04	2.35

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

เมื่อวิเคราะห์การขยายตัวทางเศรษฐกิจของจังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้เครื่องมือการวิเคราะห์ Shift-Share Analysis พบว่า หากจังหวัดสุพรรณบุรีมีการขยายตัวในอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจเท่ากับภาคตะวันตกแล้ว จะทำให้ได้รับส่วนแบ่ง (Regional Share) ตามฐานเศรษฐกิจที่มีของจังหวัด มูลค่า 1,171.35 ล้านบาท โดยมีภาคบริการ ได้รับส่วนแบ่งมากที่สุด มูลค่า 516 ล้านบาท รองลงมาคือ ภาคอุตสาหกรรม และภาคเกษตรกรรม มีมูลค่า 404.18 และ 251.17 ล้านบาท ตามลำดับ โดยสาขาการผลิตที่เติบโตเร็วหรือขยายตัวเร็วและกระจุกตัวอยู่ในจังหวัด (P-Shift) คือ สาขาการบริการ และสาขาอุตสาหกรรม ตามลำดับ ส่วนสาขาการผลิตที่ได้เปรียบกว่าสาขาอื่น เมื่อตั้งอยู่ในจังหวัดสุพรรณบุรีแทนที่จะตั้งอยู่ในจังหวัดอื่นๆ ในภาคตะวันตกที่มีโครงสร้างการผลิตแบบเดียวกัน (D-Shift) คือ สาขาการบริการ สาขาอุตสาหกรรม และสาขาการก่อสร้าง ตามลำดับ (แผนภูมิที่ 3.3 และแผนภูมิที่ 3.4)

แผนภูมิที่ 3.3 Shift-Share จำแนกตามสาขาการผลิต ณ ราคาคงที่ พ.ศ. 2531 ระหว่าง พ.ศ. 2531 และ 2542

3.2.3 รายได้เฉลี่ยต่อคน

พ.ศ. 2545 ประชากรในจังหวัดสุพรรณบุรีมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี เท่ากับ 18,988 บาท ในส่วนของครัวเรือนมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 7,282 บาท โดยรายได้หลักที่สำคัญมาจากการเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 35.2 รองลงมา เป็นรายได้จากค่าแรง เงินเดือน และกำไรสุทธิจากการทำธุรกิจส่วนตัวที่ไม่ใช่การเกษตร คิดเป็นร้อยละ 23.9 และ 17.4 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม จังหวัดสุพรรณบุรียังมีหมู่บ้านยากจนที่ประชากรมีรายได้ต่อหัวต่ำกว่า 20,000 บาท ต่อปี (ตามเกณฑ์ จปฐ.) จำนวน 21 หมู่บ้าน กระจายอยู่ใน 3 อำเภอ คือ อำเภอบางปลาม้า อำเภอด่านช้าง และอำเภอหนองหญ้าไซ

แผนภูมิที่ 3.4 การแจกแจงสาขาการผลิตทางเศรษฐกิจตามค่า P-Shift และค่า D-Shift ของ จังหวัดสุพรรณบุรี ในช่วง พ.ศ. 2537 และ 2542

3.2.4 แนวโน้มทางเศรษฐกิจ

โครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ. 2537 และ พ.ศ. 2542 มีการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งทางเศรษฐกิจในภาคการผลิตหลัก ได้แก่ ภาคบริการ มีสัดส่วนลดลงจากร้อยละ 44.05 เป็นร้อยละ 39.20 และภาคอุตสาหกรรม มีสัดส่วนลดลงจากร้อยละ 34.51 เป็นร้อยละ 34.12 ส่วนภาคเกษตรกรรม กลับมีสัดส่วนที่เพิ่มสูงขึ้น จากร้อยละ 21.44 เป็นร้อยละ 26.68 อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าภาคบริการและภาคอุตสาหกรรมจะมีสัดส่วนที่ลดลง แต่ก็ลดลงเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

เมื่อพิจารณาลงไปในรายสาขาการผลิต พบว่า สาขาอุตสาหกรรม มีสัดส่วนที่เพิ่มสูงขึ้น เนื่องมาจาก การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ได้จัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมสุพรรณบุรีขึ้น ภายใต้แผนการกระจายกิจกรรมทางเศรษฐกิจจากส่วนกลางออกสู่ภูมิภาค ซึ่งจัดได้ว่าเป็นการพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับการเจริญเติบโตทางด้านอุตสาหกรรมในจังหวัด รวมทั้งรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร และจังหวัดใกล้เคียงอีกด้วย ทั้งนี้จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นจังหวัดที่อยู่ในเขตส่งเสริมการลงทุนเขต 2 โรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ ที่ตั้งอยู่ในเขตนี้ จึงได้รับสิทธิประโยชน์ตามที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน หรือ BOI กำหนดไว้ เช่น สิทธิการลดหย่อนภาษีอากรบางชนิด เป็นต้น โดยอุตสาหกรรมที่มีแนวโน้มในการขยายตัวสูง ได้แก่ อุตสาหกรรมแปรรูปจากผลผลิตทางการเกษตร อุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องจากการผลิตสินค้าทางการเกษตร เช่น ผลิตและประกอบชิ้นส่วนเครื่องจักร ผลิตและผสมอาหารสัตว์ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีอุตสาหกรรมอื่นที่มีศักยภาพในการลงทุนอีก เช่น ผลิตและประกอบชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ และอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ เป็นต้น นอกจากนี้ สาขาบริการก็มีสัดส่วนที่เพิ่มสูงขึ้น เนื่องมาจากนโยบายการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค โดยเน้นการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว และการใช้ต้นทุนทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นเป็นตัวสร้างเอกลักษณ์ และความน่าสนใจให้กับนักท่องเที่ยว ส่งผลให้จังหวัดสุพรรณบุรีมีจำนวนนักท่องเที่ยว และรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นทุกปี คาดว่าแนวโน้มด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวจะสูงขึ้นเรื่อยๆ และจะเป็นกิจกรรมที่สร้างรายได้ให้กับจังหวัด สำหรับภาคการผลิตที่มีสัดส่วนเพิ่มสูงขึ้น คือ ภาคเกษตรกรรม โดยเฉพาะ สาขาการเลี้ยงสัตว์และสาขามังสวิรัติมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด เนื่องมาจากประชากรส่วนใหญ่ในจังหวัดสุพรรณบุรีมีอาชีพเกษตรกรรม ประกอบกับการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้จึงส่งผลให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ และปริมาณมากขึ้น

แนวโน้มทางเศรษฐกิจโดยรวมของจังหวัดสุพรรณบุรี คาดว่า ภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการจะมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจของจังหวัดในอนาคต ถึงแม้ว่ามูลค่าการผลิตจะลดลงเล็กน้อยก็ตาม แต่เมื่อพิจารณารายสาขาการผลิตพบว่า มีบางสาขาที่น่าจะเติบโตและสามารถสร้างรายได้ให้กับจังหวัดได้ ได้แก่ สาขาอุตสาหกรรม สาขาบริการ และ

สาขาที่อยู่อาศัยเป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าภาคเกษตรกรรมจะมีมูลค่าการผลิตน้อยกว่าภาคการผลิตอื่นๆ แต่ก็ยังคงมีบทบาทเป็นฐานเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัด และเมื่อพิจารณาในรายสาขาการผลิต พบว่า มีบางสาขาการผลิตที่มีสัดส่วนเพิ่มขึ้น จนคาดว่าน่าจะเติบโตและสามารถสร้างรายได้ให้กับจังหวัดได้ ได้แก่ สาขาการบริการ สาขาประมง และสาขาการแปรรูปผลผลิตการเกษตรอย่างง่าย เป็นต้น

3.3 ลักษณะประชากร

3.3.1 โครงสร้างประชากร

จำนวนประชากรของจังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ. 2545 มีทั้งสิ้น 863,304 คน โดยแยกเป็นประชากรชาย 420,807 คน และประชากรหญิง 442,497 คน จังหวัดสุพรรณบุรีมีประชากรวัยแรงงานอายุตั้งแต่ 15-59 ปี จำนวน 551,782 คน และประชากรนอกวัยทำงาน จำนวน 273,788 คน คิดเป็นอัตราวัยพึ่งพิง (Dependency Ratio) เท่ากับ 100 : 50 หมายความว่า ผู้ที่อยู่ในวัยแรงงาน 100 คน ต้องรับภาระเลี้ยงดูผู้ที่อยู่นอกวัยแรงงาน 50 คน โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายอำเภอ พบว่า อำเภอสองพี่น้อง มีอัตราวัยพึ่งพิงสูงที่สุด เท่ากับ 100 : 52 และอำเภอสสามชุก มีอัตราวัยพึ่งพิงต่ำที่สุด คือ 100 : 46 (ตารางที่ 3.16) อย่างไรก็ตาม ประชากรนอกวัยทำงานที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปและต่ำกว่า 15 ปี บางส่วนสามารถเป็นแรงงานได้เช่นกัน

หากพิจารณาโครงสร้างของประชากรตามหมวดอายุในรูปปิระมิด พบว่ามีลักษณะเป็นปิระมิดฐานกว้าง แสดงว่า ในอนาคตจังหวัดสุพรรณบุรีจะไม่ขาดแคลนแรงงาน เนื่องจากประชากรวัยแรงงานมีจำนวนค่อนข้างมากเมื่อเทียบกับจำนวนประชากรทั้งหมด

นอกจากนี้ เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายอำเภอ พบว่า ในช่วง พ.ศ. 2536-2545 โดยเฉลี่ยแล้วอำเภอเมืองสุพรรณบุรีมีจำนวนประชากรเกิด-ตายสุทธิ และอัตราการเพิ่มของประชากรตามธรรมชาติสูงที่สุด ส่วนอำเภอบางปลาม้าและอำเภอสสามชุก มีจำนวนประชากรเกิด-ตายสุทธิ และอัตราการเพิ่มของประชากรตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำ เมื่อพิจารณาการย้ายถิ่นของประชากร พบว่า ในช่วง พ.ศ. 2537-2542 อัตราการเพิ่มของประชากรจากการย้ายถิ่น จะสูงกว่าอัตราการเพิ่มของประชากรตามธรรมชาติ แต่เมื่อมองในภาพรวมแล้ว พบว่า อำเภอหนองหญ้าไซมีอัตราการเพิ่มของประชากรจากการย้ายถิ่นสูงที่สุด และอำเภอเมืองสุพรรณบุรี มีอัตราการเพิ่มของประชากรจากการย้ายถิ่นต่ำที่สุด นอกจากนี้ ในช่วง พ.ศ. 2536-2542 พบว่า อำเภอสองพี่น้อง อำเภอบางปลาม้าและอำเภออู่ทอง มีอัตราการย้ายถิ่นสุทธิค่อนข้างสูง ในขณะที่อำเภอเมืองสุพรรณบุรีมีอัตราการย้ายถิ่นสุทธิค่อนข้างต่ำ

ตารางที่ 3.16 จำนวนประชากร ประชากรวัยแรงงาน ประชากรนอกวัยทำงาน และอัตราพึ่งพิง จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกเป็นรายอำเภอ พ.ศ. 2545

อำเภอ	จำนวนประชากร(คน)	ประชากรวัยแรงงานอายุ 15-59 ปี	ประชากรนอกวัยทำงาน	อัตราพึ่งพิง (Dependency Ratio)
เมืองสุพรรณบุรี	162,900	104,985	53,498	100 : 51
ดอนเจดีย์	46,585	30,211	14,707	100 : 49
ด่านช้าง	63,318	40,819	20,001	100 : 49
เดิมบางนางบวช	77,454	49,429	23,702	100 : 48
บางปลาม้า	85,318	52,830	27,083	100 : 51
ศรีประจันต์	64,808	42,591	20,483	100 : 48
สองพี่น้อง	131,824	81,885	42,238	100 : 52
สามชุก	57,925	37,390	17,091	100 : 46
หนองหญ้าไซ	49,490	32,095	15,312	100 : 48
อู่ทอง	123,682	79,547	39,673	100 : 50
รวม	863,304	551,782	273,788	100 : 50

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดสุพรรณบุรี

3.3.2 ขนาด ความหนาแน่นและการกระจายของประชากร

1) ขนาดของประชากรในระดับอำเภอ

พ.ศ. 2536 จังหวัดสุพรรณบุรีมีจำนวนประชากร 842,052 คน โดยอำเภอเมืองสุพรรณบุรีมีจำนวนประชากรมากที่สุด 152,798 คน คิดเป็นร้อยละ 18.15 ของประชากรทั้งหมด รองลงมาคือ อำเภอสองพี่น้อง และอำเภออู่ทอง ตามลำดับ ส่วนอำเภอที่มีจำนวนประชากรน้อยที่สุด คือ อำเภอดอนเจดีย์ 45,552 คน คิดเป็นร้อยละ 5.41 เนื่องจากเป็นอำเภอขนาดเล็ก (มีขนาดเล็กเป็นอันดับสองรองจากอำเภอศรีประจันต์)

พ.ศ. 2540 และ พ.ศ. 2545 จังหวัดสุพรรณบุรีมีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นเป็น 853,313 คน และ 863,304 คน ตามลำดับ โดยลำดับของจำนวนประชากรในแต่ละอำเภอยังคงเป็นเช่นเดิม คือ อำเภอเมืองสุพรรณบุรีมีจำนวนประชากรมากที่สุด 157,553 คน และ 162,900 คน คิดเป็นร้อยละ 18.46 และ 18.87 ของประชากรทั้งหมด ตามลำดับ รองลงมาคือ อำเภอสองพี่น้อง และอำเภออู่ทอง ส่วนอำเภอที่มีจำนวนประชากรน้อยที่สุด คือ อำเภอดอนเจดีย์ 45,810 คน และ 46,1585 คน คิดเป็นร้อยละ 5.37 และ 5.40 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาสัดส่วนจำนวนประชากรทั้ง 3 ช่วงปี พบว่า อำเภอที่มีจำนวนประชากรและสัดส่วนการเพิ่มของประชากรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง คือ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี อำเภอ

สองพี่น้อง และอำเภอด่านช้าง โดยเฉพาะอำเภอเมืองสุพรรณบุรีมีส่วนประชากรสูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับประชากรทั้งจังหวัด ถึงแม้ว่าอำเภอเมืองสุพรรณบุรีจะเป็นศูนย์กลางในด้านต่างๆ เช่น ศูนย์กลางทางด้านเศรษฐกิจและการศึกษา แต่การเพิ่มขึ้นของประชากรส่วนใหญ่เป็นการเพิ่มตามธรรมชาติมากกว่าการอพยพย้ายถิ่น เช่นเดียวกับอำเภอด่านช้าง การเพิ่มของประชากรเป็นการเพิ่มตามธรรมชาติ เนื่องจากภูมิประเทศส่วนใหญ่ของอำเภอด่านช้างมีสภาพเป็นภูเขาและที่สูง ไม่เหมาะแก่การตั้งถิ่นฐานและการประกอบอาชีพ ส่วนอำเภอสองพี่น้อง มีการเพิ่มของประชากรจากการอพยพย้ายถิ่นมากกว่าการเพิ่มตามธรรมชาติ เนื่องจาก เป็นอำเภอที่มีระยะทางการขนส่ง เส้นทางคมนาคมที่สะดวก และใกล้กับกรุงเทพมหานครมากกว่าอำเภออื่นๆ ในจังหวัด ทำให้ได้รับความสนใจจากนักลงทุนที่มาลงทุนด้านอุตสาหกรรมในจังหวัดสุพรรณบุรี ดังนั้น จึงมีแรงงานต่างถิ่นอพยพย้ายถิ่นเข้ามาทำงานในโรงงาน

2) ความหนาแน่นของประชากรในระดับอำเภอ

พ.ศ. 2536 จังหวัดสุพรรณบุรีมีความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่ เท่ากับ 157.16 คนต่อตารางกิโลเมตร เมื่อพิจารณาในระดับอำเภอ พบว่า อำเภอศรีประจันต์มีความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่มากที่สุด 350.34 คนต่อตารางกิโลเมตร เนื่องจากอำเภอศรีประจันต์เป็นอำเภอที่มีขนาดเล็กที่สุดในจังหวัดสุพรรณบุรี รองลงมาคือ อำเภอเมืองสุพรรณบุรีและอำเภออุทุมพร ส่วนอำเภอที่มีความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่น้อยที่สุด คือ อำเภอด่านช้าง 48.76 คนต่อตารางเมตร ถึงแม้ว่าอำเภอด่านช้างจะมีพื้นที่มากที่สุดในจังหวัดสุพรรณบุรี แต่พื้นที่ส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าไปใช้ประโยชน์ได้ เนื่องจากมีสภาพเป็นภูเขาสูงไม่เหมาะสมกับการตั้งถิ่นฐานและการประกอบอาชีพ (ตารางที่ 3.17)

พ.ศ. 2540 และ พ.ศ. 2545 จังหวัดสุพรรณบุรีมีความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่เพิ่มขึ้นเป็น 159.23 และ 161.13 คนต่อตารางกิโลเมตร ตามลำดับ โดยอำเภอศรีประจันต์ และอำเภอด่านช้าง ก็ยังคงเป็นอำเภอที่มีความหนาแน่นของประชากรสูงและต่ำที่สุด คือ 361.10, 358.08 คนต่อตารางกิโลเมตร ตามลำดับ

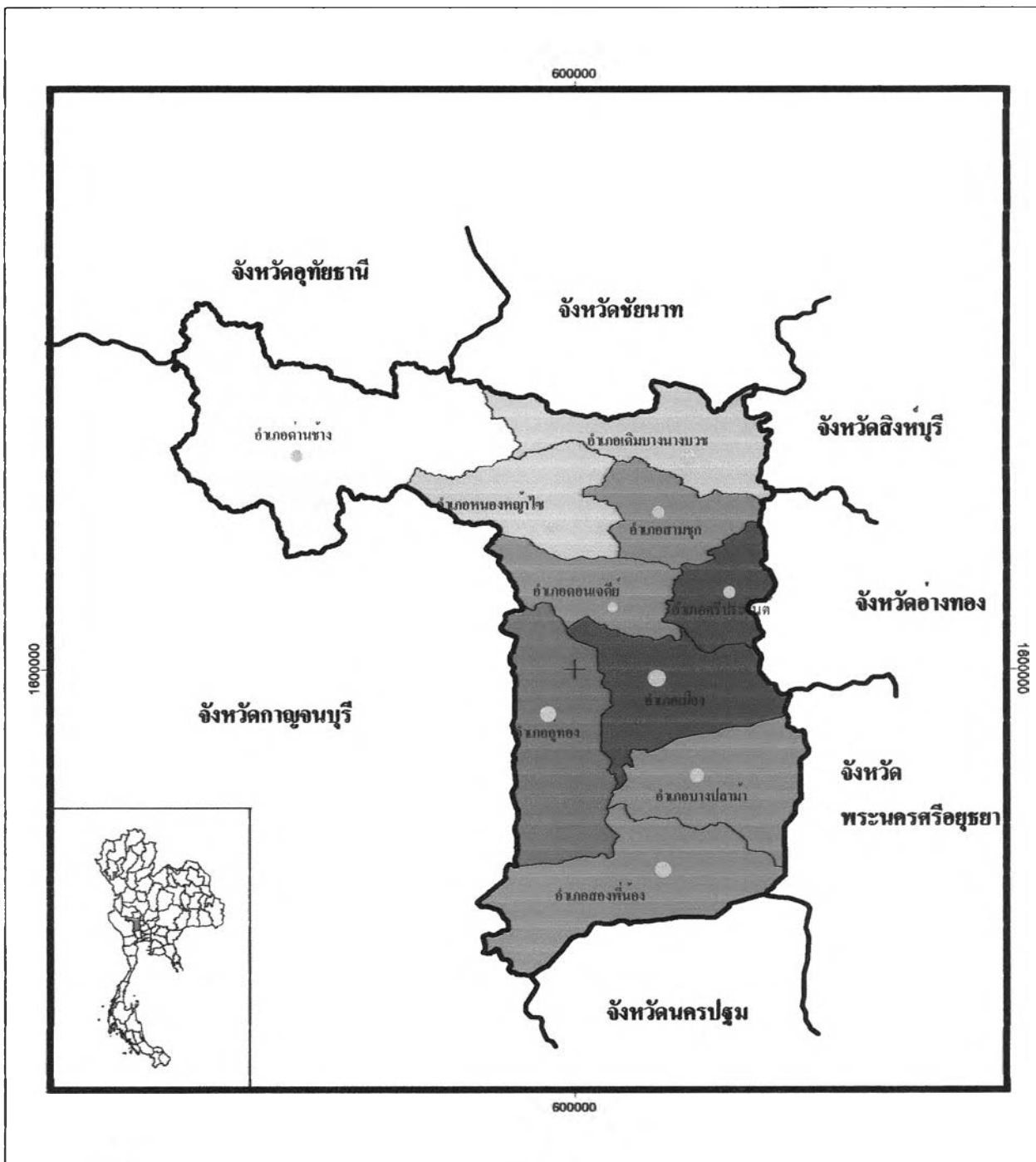
3) การกระจายตัวของประชากร

เมื่อพิจารณาการกระจายตัวของประชากร จากจำนวนประชากรในรายอำเภอ รายตำบล ระหว่าง พ.ศ. 2536-2545 พบว่า บริเวณที่มีจำนวนประชากรมากและมีความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่สูง ส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่ราบที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีแม่น้ำไหลผ่าน เหมาะสมกับการตั้งถิ่นฐาน โดยบางพื้นที่อาจเคยเป็นที่ตั้งของเทศบาลและสุขาภิบาลในอดีตด้วย ใน พ.ศ. 2545 พบว่า ตำบลอุทุมพรมีจำนวนประชากรมากที่สุด 18,522 คน และตำบลวังศรีราชมีจำนวน

ตารางที่ 3.17 จำนวน ความหนาแน่นของประชากรรายอำเภอ จังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ.2536 พ.ศ.2540 และ พ.ศ.2545

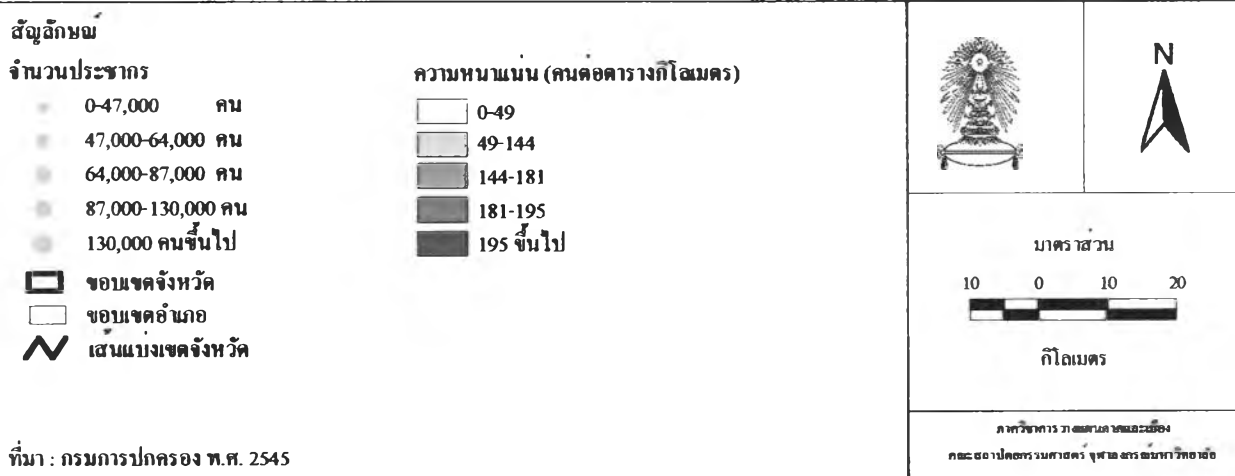
อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	พ.ศ.2536			พ.ศ.2540			พ.ศ.2545		
		ประชากร (คน)	สัดส่วน (ร้อยละ)	ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)	ประชากร (คน)	สัดส่วน (ร้อยละ)	ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)	ประชากร (คน)	สัดส่วน (ร้อยละ)	ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)
เมืองสุพรรณบุรี	540.92	152,798	18.15	282.48	157,553	18.46	291.27	162,900	18.87	301.16
ดอนเจดีย์	252.08	45,552	5.41	180.70	45,810	5.37	181.73	46,585	5.40	184.80
ด่านช้าง	1,193.60	58,194	6.91	48.76	60,963	7.14	51.07	63,318	7.33	53.05
เดิมบางนางบวช	552.33	79,118	9.40	143.24	78,078	9.15	141.36	77,454	8.97	140.23
บางปลาม้า	481.21	86,570	10.28	179.90	86,669	10.16	180.11	85,318	9.88	177.30
ศรีประจันต์	180.99	63,406	7.53	350.34	65,354	7.66	361.10	64,808	7.51	358.08
สองพี่น้อง	750.38	128,093	15.21	170.70	129,768	15.21	172.94	131,824	15.27	175.68
สามชุก	355.92	58,853	6.99	165.36	58,461	6.85	164.25	57,925	6.71	162.75
หนองหญ้าไซ	420.21	46,695	5.55	111.12	48,160	5.64	114.61	49,490	5.73	117.77
อู่ทอง	630.29	122,773	14.58	194.79	122,497	14.36	194.35	123,682	14.33	196.23
รวม	5,357.92	842,052	100.00	157.16	853,313	100.00	159.26	863,304	100.00	161.13

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดสุพรรณบุรี

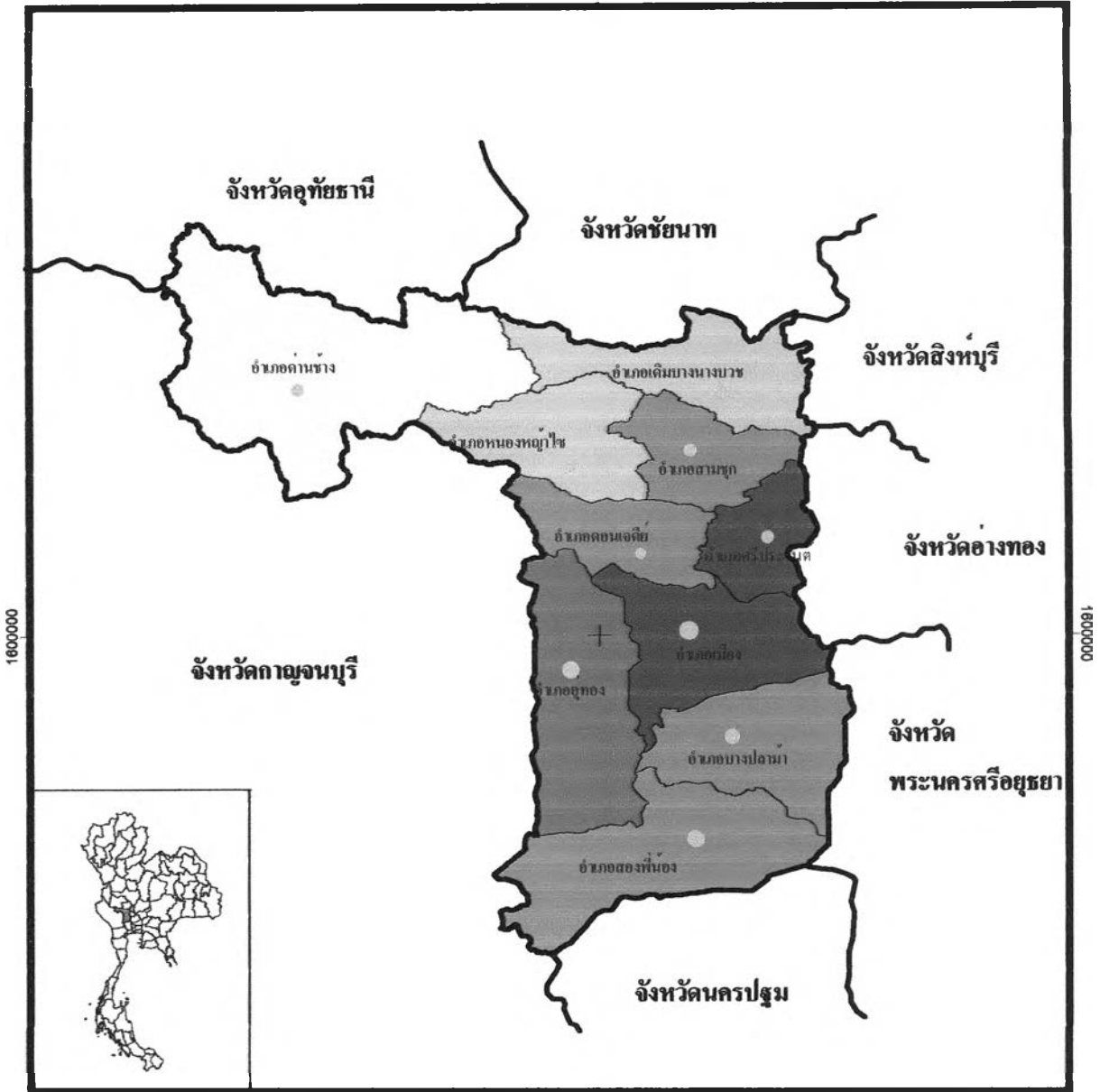

วิทยานิพนธ์เรื่อง : แนวทางการจัดการทรัพยากรที่ดิน จังหวัดสุพรรณบุรี

แผนที่ที่ 3.4 : การกระจายตัวของจำนวนและความหนาแน่นของประชากร พ.ศ. 2537 จังหวัดสุพรรณบุรี

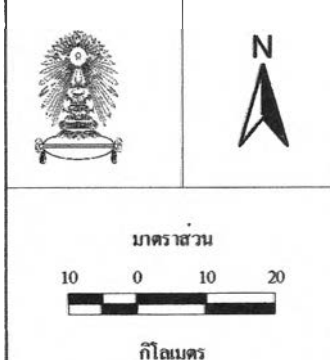

600000

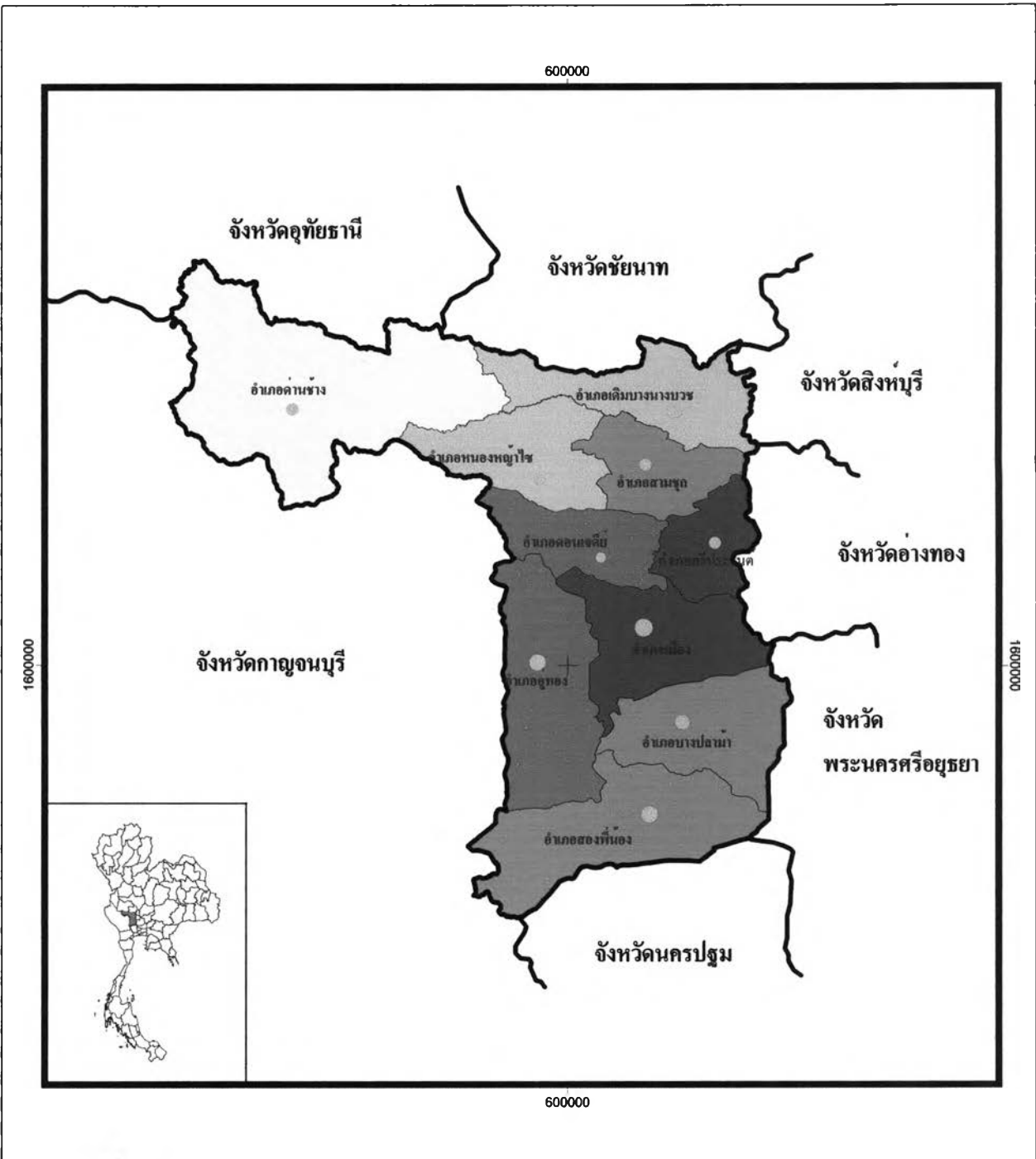
วิทยานิพนธ์เรื่อง : แนวทางการจัดการทรัพยากรที่ดิน จังหวัดสุพรรณบุรี

แผนที่ที่ 3.5 : การกระจายตัวของจำนวนและความหนาแน่นของประชากร พ.ศ. 2540 จังหวัดสุพรรณบุรี

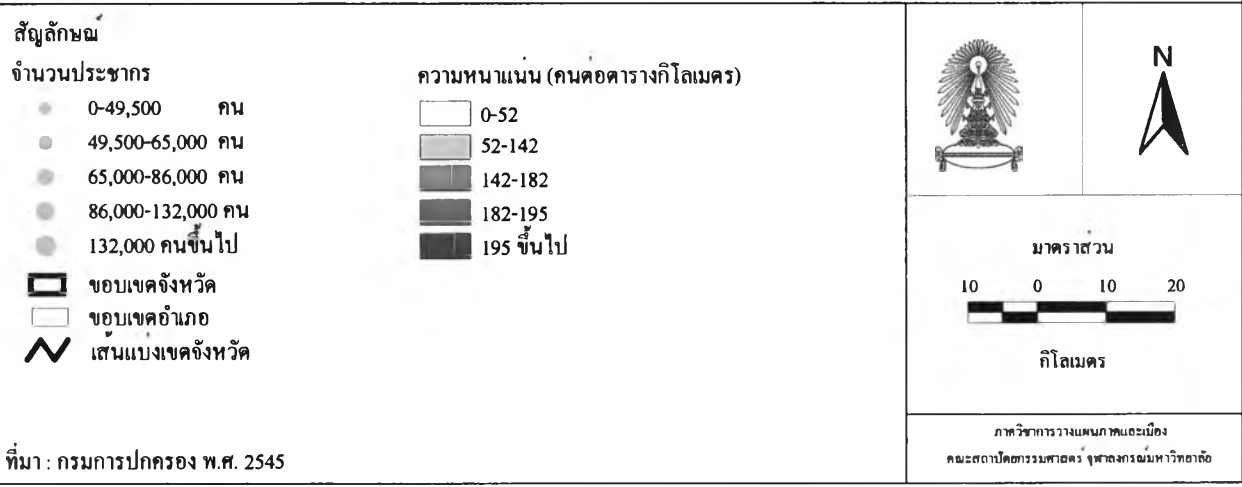
ที่มา : กรมการปกครอง พ.ศ. 2545

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์เรื่อง : แนวทางการจัดการทรัพยากรที่ดิน จังหวัดสุพรรณบุรี

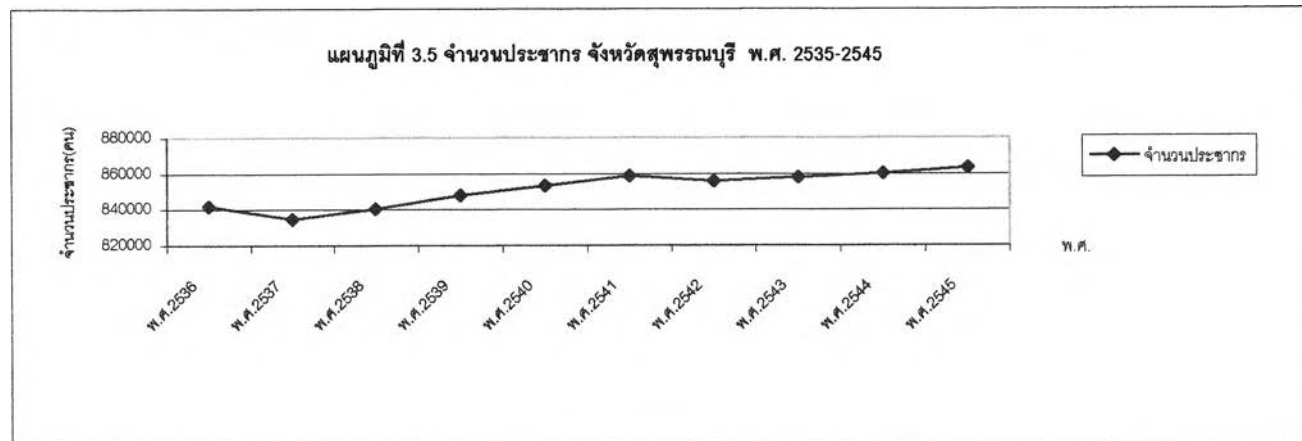
แผนที่ 3.6 : การกระจายตัวของจำนวนและความหนาแน่นของประชากรในปี พ.ศ. 2545

ตารางที่ 3.18 จำนวนประชากรจำแนกเป็นรายอำเภอ จังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ. 2536-2545

อำเภอ	จำนวนประชากร (คน)									
	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545
เมืองสุพรรณบุรี	152,798	152,366	153,897	156,767	157,553	158,941	159,754	161,056	161,927	162,900
ดอนเจดีย์	45,552	45,159	45,323	45,712	45,810	45,987	45,923	46,149	46,323	46,585
ด่านช้าง	58,194	58,195	58,817	59,921	60,963	61,765	62,234	62,151	62,578	63,318
เดิมบางนางบวช	79,118	77,630	77,773	78,000	78,078	78,270	77,160	77,456	77,535	77,454
บางปลาร้า	86,570	85,954	86,000	86,313	86,669	87,280	85,441	85,888	85,541	85,318
ศรีประจันต์	63,406	63,600	65,096	65,321	65,354	65,317	64,875	65,000	64,971	64,808
สองพี่น้อง	128,093	127,222	127,446	127,802	129,768	130,822	130,492	131,067	131,392	131,824
สามชุก	58,853	58,118	58,170	58,336	58,461	58,575	57,946	57,924	57,843	57,925
หนองหญ้าไซ	46,695	46,626	47,164	47,657	48,160	48,805	49,025	48,999	49,250	49,490
อู่ทอง	122,773	119,776	120,826	122,038	122,497	122,988	122,973	122,511	122,736	123,682
รวม	842,052	834,646	840,512	847,867	853,313	858,750	855,823	858,201	860,096	863,304

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และที่ทำการปกครองจังหวัดสุพรรณบุรี

ประชากรน้อยที่สุด 612 คน โดยการกระจายของประชากรส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่าง 3,000-12,000 คน

3.3.3 การเปลี่ยนแปลงของประชากร

ในช่วง 10 ปี ระหว่าง พ.ศ. 2536-2545 จังหวัดสุพรรณบุรีมีการเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นทั้งหมด 21,252 คน คิดเป็นร้อยละ 2.46 อัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ย ร้อยละ 2.52 ต่อปี นับว่าเป็นอัตราการเพิ่มที่ค่อนข้างต่ำ เมื่อพิจารณาในระดับอำเภอ พบว่า อำเภอที่มีการเปลี่ยนแปลงของประชากรมากที่สุด คือ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี คิดเป็นร้อยละ 47.53 และอำเภอเดิมบางนางบวช มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของประชากรน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ -7.83 และเมื่อแบ่งการพิจารณาออกเป็น 2 ช่วง พบว่า ช่วง 5 ปีแรก (พ.ศ. 2536-2540) มีการเปลี่ยนแปลงของประชากรและมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปี มากกว่า ช่วง 5 ปีหลัง (พ.ศ. 2540-2545) (ตารางที่ 3.19)

ส่วนการเปลี่ยนแปลงประชากรจากทั้งหมด (Absolute change) ระดับอำเภอ พบว่า ในช่วง 5 ปีแรก อำเภอที่มีการเปลี่ยนแปลงในสัดส่วนที่ลดลงได้แก่ อำเภอเดิมบางนางบวช อำเภอสามชุก และอำเภออู่ทอง ส่วนในช่วง 5 ปีหลัง อำเภอที่มีการเปลี่ยนแปลงในสัดส่วนที่ลดลงได้แก่ อำเภอเดิมบางนางบวช อำเภอบางปลาม้า อำเภอศรีประจันต์ และอำเภอสามชุก

3.3.4 อัตราการเติบโตของประชากร

ในช่วง 5 ปีแรก (พ.ศ. 2536-2540) จังหวัดสุพรรณบุรีมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีของประชากร คิดเป็นร้อยละ 1.34 โดยอำเภอด่านช้าง มีอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีของประชากรสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.76 รองลงมาคือ อำเภอหนองหญ้าไซ และอำเภอเมืองสุพรรณบุรี ตามลำดับ ส่วนอำเภอที่มีอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีในสัดส่วนที่น้อยลงหรือน้อยกว่าศูนย์ คือ อำเภอเดิมบางนางบวช อำเภอสามชุก และอำเภออู่ทอง (ตารางที่ 3.20)

ในช่วง 5 ปีหลัง (พ.ศ. 2540-2545) อำเภอด่านช้าง ยังคงมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีของประชากรสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.86 รองลงมาคือ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี และอำเภอหนองหญ้าไซ ตามลำดับ ส่วนอำเภอที่มีอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีในสัดส่วนที่น้อยลงหรือน้อยกว่าศูนย์ คือ อำเภอเดิมบางนางบวช อำเภอสามชุก และอำเภอบางปลาม้า เป็นที่น่าสังเกตว่า อำเภอด่านช้างเป็นอำเภอที่มีความหนาแน่นน้อยที่สุด แต่มีอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีของประชากรสูงที่สุด

ตารางที่ 3.19 จำนวนและการเปลี่ยนแปลงประชากรรายอำเภอ จังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ.2536 พ.ศ.2540 และ พ.ศ.2545

อำเภอ	จำนวนประชากร (คน)			การเปลี่ยนแปลง			การเปลี่ยนแปลงจากเดิม			การเปลี่ยนแปลงจากทั้งหมด		
	พ.ศ. 2536	พ.ศ. 2540	พ.ศ.2545	5ปีแรก (พ.ศ.2536-2540)	5ปีหลัง(พ.ศ.2540-2545)	10ปี (พ.ศ.2536-2545)	5 ปีแรก	5 ปีหลัง	10 ปี	5 ปีแรก	5 ปีหลัง	10 ปี
				(คน)	(คน)	(คน)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
เมืองสุพรรณบุรี	152,798	157,553	162,900	4,755	5,347	10,102	42.23	53.52	47.53	42.23	53.52	47.53
ดอนเจดีย์	45,552	45,810	46,585	258	775	1,033	2.29	7.76	4.86	2.29	7.76	4.86
ด่านช้าง	58,194	60,963	63,318	2,769	2,355	5,124	24.59	23.57	24.11	24.59	23.57	24.11
เดิมบางนางบวช	79,118	78,078	77,454	-1040	-624	-1664	- 9.24	- 6.25	- 7.83	- 9.24	- 6.25	- 7.83
บางปลาม้า	86,570	86,669	85,318	99	-1351	-1252	0.88	- 13.52	- 5.89	0.88	- 13.52	- 5.89
ศรีประจันต์	63,406	65,354	64,808	1,948	-546	1,402	17.30	- 5.46	6.60	17.30	- 5.46	6.60
สองพี่น้อง	128,093	129,768	131,824	1,675	2,056	3,731	14.87	20.58	17.56	14.87	20.58	17.56
สามชุก	58,853	58,461	57,925	-392	-536	-928	- 3.48	- 5.36	- 4.37	- 3.48	- 5.36	- 4.37
หนองหญ้าไซ	46,695	48,160	49,490	1,465	1,330	2,795	13.01	13.31	13.15	13.01	13.31	13.15
คูทอง	122,773	122,497	123,682	-276	1,185	909	- 2.45	11.86	4.28	- 2.45	11.86	4.28
รวม	842,052	853,313	863,304	11,261	9,991	21,252	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ที่มา : ทำการปกครองจังหวัดสุพรรณบุรี

ตารางที่ 3.20 จำนวนและอัตราการเติบโตของประชากร จำแนกรายอำเภอ จังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ.2536-2545

อำเภอ	จำนวนประชากร (คน)			อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปี (ร้อยละ)		
	พ.ศ. 2536	พ.ศ. 2540	พ.ศ. 2545	5ปีแรก (พ.ศ. 2536-2540)	5ปีหลัง (พ.ศ. 2540-2545)	10ปี (พ.ศ. 2536-2545)
เมืองสุพรรณบุรี	152,798	157,553	162,900	3.11	3.39	6.61
ดอนเจดีย์	45,552	45,810	46,585	0.57	1.69	2.27
ด่านช้าง	45,194	60,963	63,318	4.76	3.86	8.81
เดิมบางนางบวช	79,118	78,078	77,454	-1.31	-0.80	-2.10
บางปลาม้า	86,570	86,669	85,318	0.11	-1.56	-1.45
ศรีประจันต์	63,406	65,354	64,808	3.07	-0.84	2.21
สองพี่น้อง	128,093	129,768	131,824	1.31	1.58	2.91
สามชุก	58,853	58,461	57,925	-0.67	-0.92	-1.58
หนองหญ้าไซ	46,695	48,160	49,490	3.14	2.76	5.99
อู่ทอง	122,773	122,497	123,682	-0.22	0.97	0.74
รวม	842,052	853,313	863,304	1.34	1.17	2.52

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดสุพรรณบุรี

3.3.5 ประชากรเมืองและประชากรชนบท

เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนระหว่างประชากรที่อยู่อาศัยในเขตชุมชนเมือง กับประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตชนบทในระดับอำเภอ โดยกำหนดให้ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล คือ ประชากรเมือง ส่วนประชากรที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล คือ ประชากรชนบท พบว่า ใน พ.ศ. 2545 จังหวัดสุพรรณบุรี มีชุมชนเมืองที่อยู่ในพื้นที่ 21 ชุมชน ดังนี้ เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี เทศบาลตำบลท่าเสด็จ เทศบาลตำบลโพธิ์พระยา เทศบาลตำบลสวนแดง เทศบาลตำบลดอนเจดีย์ เทศบาลตำบลสระกระโจม เทศบาลตำบลบางปลาม้า เทศบาลตำบลโคกคราม เทศบาลตำบลบ้านแหลม เทศบาลตำบลไผ่กองดิน เทศบาลตำบลสองพี่น้อง เทศบาลตำบลทุ่งคอก เทศบาลตำบลศรีประจันต์ เทศบาลตำบลนางบวช เทศบาลตำบลบ่อกรู เทศบาลตำบลเขาพระ เทศบาลตำบลอู่ทอง เทศบาลตำบลสระยายโสม เทศบาลตำบลด่านช้าง เทศบาลตำบลหนองหญ้าไซ และเทศบาลตำบลสามชุก

เมื่อพิจารณาจำนวนประชากรเมืองและประชากรชนบทระดับอำเภอ (ตารางที่ 3.21) พบว่า อำเภอเมืองสุพรรณบุรีมีจำนวนประชากรเมืองมากที่สุด 51,613 คน คิดเป็นร้อยละ 37.74 ของประชากรทั้งหมด และคิดเป็นร้อยละ 31.68 ของประชากรทั้งหมดของอำเภอเมืองสุพรรณบุรี เนื่องจากอำเภอเมืองสุพรรณบุรีเป็นศูนย์กลางในด้านต่างๆ เช่น ศูนย์กลางทางการศึกษา

เศรษฐกิจ การลงทุน การค้าและการบริการ เป็นต้น รวมทั้งมีชุมชนเมืองทั้งสิ้น 4 ชุมชน คือ เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี เทศบาลตำบลท่าเสด็จ เทศบาลตำบลโพธิ์พระยา และเทศบาลตำบลสวนแตง ส่วนอำเภอที่มีจำนวนประชากรชนบทมากที่สุด คือ อำเภอสองพี่น้อง 111,253 คน คิดเป็นร้อยละ 15.73 ของประชากรทั้งหมด และคิดเป็นร้อยละ 86.67 ของประชากรทั้งหมดของอำเภอสองพี่น้อง เนื่องจาก อำเภอสองพี่น้องมีชุมชนเมืองเพียง 2 ชุมชน คือ เทศบาลตำบลสองพี่น้อง เทศบาลตำบลทุ่งคอก

ตารางที่ 3.21 จำนวนประชากรเมือง ประชากรชนบท และความหนาแน่น จำแนกเป็นรายอำเภอ จังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ. 2545

อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากรทั้งหมด(คน)		ประชากรเมือง(คน)		ประชากรชนบท(คน)	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เมืองสุพรรณบุรี	540.92	162,900	18.87	51,613	37.74	111,287	15.32
ดอนเจดีย์	252.08	46,585	5.40	5,776	4.22	40,809	5.62
ด่านช้าง	1,193.60	63,318	7.33	5,757	4.21	57,561	7.92
เดิมบางนางบวช	552.33	77,454	8.97	13,908	10.17	63,546	8.75
บางปลาม้า	481.21	85,318	9.88	7,195	5.26	78,123	10.75
ศรีประจันต์	180.99	64,808	7.51	6,580	4.81	58,228	8.01
สองพี่น้อง	750.38	131,824	15.27	17,571	12.85	114,253	15.73
สามชุก	355.92	57,925	6.71	13,349	9.76	44,576	6.14
หนองหญ้าไซ	420.21	49,490	5.73	2,588	1.89	46,902	6.46
อู่ทอง	630.29	123,682	14.33	12,428	9.09	111,254	15.31
รวม	5,357.92	863,304	100.00	136,765	100.00	726,539	100.00

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดสุพรรณบุรี

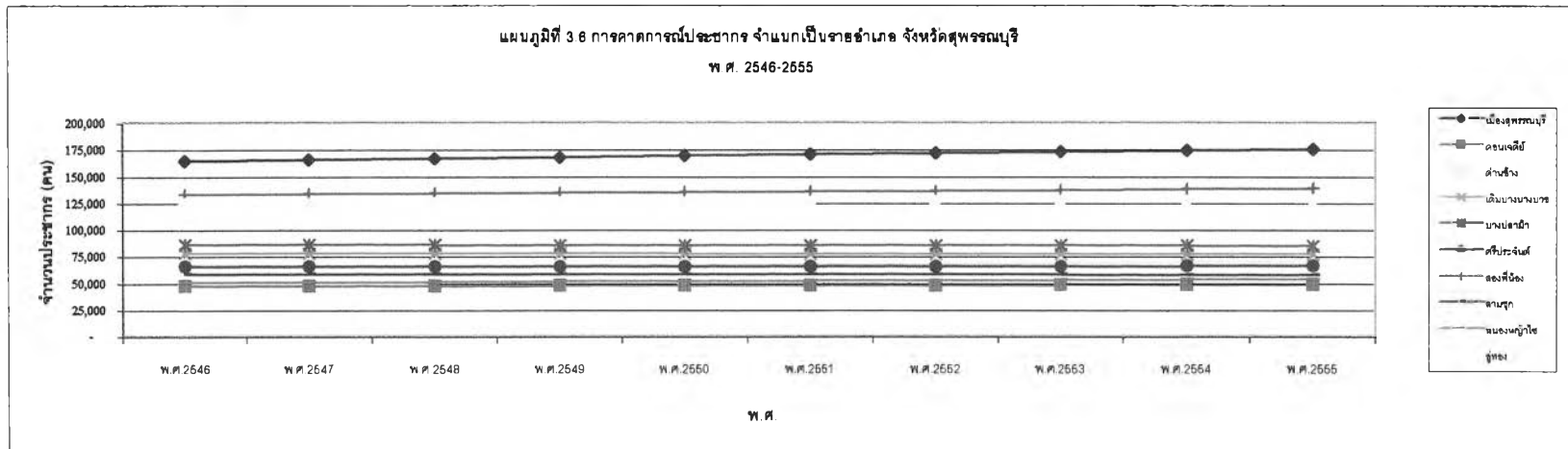
3.3.6 การคาดการณ์ประชากร

การคาดการณ์ประชากรจังหวัดสุพรรณบุรี ด้วยวิธี Forecasting และเลือกใช้ Trend Curve ชนิด Linear Curve โดยใช้ข้อมูลจำนวนประชากรในการคำนวณหา 9 ช่วงปี คือ พ.ศ. 2537-2545 (ตารางที่ 3.26 และแผนภูมิที่ 3.10) พบว่า ใน พ.ศ. 2555 จะมีจำนวนประชากรจากการคาดการณ์ประมาณ 897,336 คิดเป็นอัตราเพิ่มร้อยละ 3.94 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้น 34,032 คน จากปี พ.ศ. 2545 ซึ่งมีจำนวนประชากร 863,304 คน เมื่อพิจารณาการคาดการณ์ประชากรเป็นรายอำเภอพบว่า ใน พ.ศ. 2555 อำเภอที่มีแนวโน้มประชากรเพิ่มมากที่สุด คือ อำเภอด่านช้าง คิดเป็นร้อยละ 10.33 ต่อปี รองลงมาคือ อำเภอหนองหญ้าไซ และอำเภอเมืองสุพรรณบุรี คิดเป็นร้อยละ 7.73 และ 7.61 ตามลำดับ

ตารางที่ 3.22 การคาดการณ์ประชากร จำแนกเป็นรายอำเภอ จังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ. 2546-2555

อำเภอ	จำนวนประชากร (คน)									
	พ.ศ.2546	พ.ศ.2547	พ.ศ.2548	พ.ศ.2549	พ.ศ.2550	พ.ศ.2551	พ.ศ.2552	พ.ศ.2553	พ.ศ.2554	พ.ศ.2555
เมืองสุพรรณบุรี	164,188	165,421	166,655	167,888	169,122	170,356	171,589	172,823	174,057	175,290
ดอนเจดีย์	46,693	46,855	47,016	47,178	47,339	47,501	47,662	47,824	47,985	48,147
ด่านช้าง	64,230	64,855	65,480	66,105	66,731	67,356	67,981	68,606	69,231	69,856
เดิมบางนางบวช	77,421	77,364	77,307	77,250	77,193	77,136	77,078	77,021	76,964	76,907
บางปลาร้า	85,545	85,445	85,345	85,245	85,145	85,045	84,945	84,845	84,745	84,645
ศรีประจันต์	65,205	65,260	65,316	65,372	65,427	65,483	65,538	65,594	65,650	65,705
สองพี่น้อง	132,884	133,509	134,134	134,759	135,384	136,009	136,634	137,259	137,884	138,509
สามชุก	57,887	57,835	57,783	57,732	57,680	57,629	57,577	57,526	57,474	57,423
หนองหญ้าไซ	50,125	50,479	50,834	51,188	51,542	51,897	52,251	52,605	52,960	53,314
อู่ทอง	124,123	124,503	124,882	125,262	125,642	126,021	126,401	126,780	127,160	127,540
รวม	868,301	871,526	874,752	877,979	881,205	884,433	887,661	890,889	894,117	897,346

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดสุพรรณบุรี

เมื่อพิจารณาถึงความหนาแน่น พบว่า พ.ศ. 2555 จังหวัดสุพรรณบุรีจะมีความหนาแน่นของประชากร 167.48 คนต่อตารางกิโลเมตร เพิ่มขึ้นจาก 161.12 คนต่อตารางกิโลเมตร ใน พ.ศ. 2545 โดยอำเภอที่มีความหนาแน่นมากที่สุดคือ อำเภอศรีประจันต์ มีความหนาแน่นของประชากร 363.04 คนต่อตารางกิโลเมตร รองลงมา คือ อำเภอเมืองสุพรรณบุรีและอำเภออู่ทอง 324.06 และ 202.35 คนต่อตารางกิโลเมตร ตามลำดับ

จากการคาดการณ์ประชากรจังหวัดสุพรรณบุรี ในอีก 10 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2546-2555) พบว่า จำนวนประชากรในอำเภอเมืองสุพรรณบุรีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นว่า อำเภอเมืองสุพรรณบุรี มีความเหมาะสมในการตั้งถิ่นฐานและประกอบอาชีพ เนื่องจากเป็นศูนย์กลางในด้านต่างๆ เช่น ศูนย์กลางทางการศึกษา เศรษฐกิจ การลงทุน การค้าและการบริการ เป็นต้น นอกจากนี้ อำเภอสองพี่น้องและอำเภออู่ทองก็คาดว่าจะมีจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นกัน อย่างไรก็ตาม การเพิ่มขึ้นของประชากรในพื้นที่ส่วนหนึ่งอาจเพิ่มขึ้นเนื่องจากการอพยพย้ายถิ่นของประชากรจากท้องถิ่นอื่น โดยในระยะแรกอาจจะเข้ามาเป็นแรงงานรับจ้างชั่วคราวในพื้นที่ แต่เนื่องจากพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์จึงเป็นปัจจัยดึงดูดให้เกิดการตั้งรกรากและประกอบอาชีพเป็นการถาวร ดังนั้น การเพิ่มขึ้นของประชากรในพื้นที่บางส่วน อาจจะเป็นการเพิ่มขึ้นจากการอพยพย้ายถิ่น เนื่องจากในหลายพื้นที่ยังมีความสามารถในการรองรับการตั้งถิ่นฐานของประชากรที่ย้ายเข้ามาใหม่ได้

3.4 โครงสร้างพื้นฐาน

3.4.1 ไฟฟ้า

จากสถิติการจำหน่ายกระแสไฟฟ้า ปีงบประมาณ 2545 พบว่า อำเภอเมืองสุพรรณบุรี มีการจำหน่ายกระแสไฟฟ้าสูงสุด เนื่องจาก เป็นศูนย์กลางในด้านต่างๆ ของจังหวัด เช่น ศูนย์กลางด้านพาณิชยกรรม อุตสาหกรรมและการศึกษา เป็นต้น โดยมีการจำหน่ายกระแสไฟฟ้ามากกว่า อำเภอหนองหญ้าไซ ซึ่งเป็นอำเภอที่มีการจำหน่ายกระแสไฟฟ้าน้อยที่สุด ประมาณ 9 เท่า โดยสถานธุรกิจและอุตสาหกรรม เป็นประเภทกิจกรรมที่มีการใช้กระแสไฟฟ้ามากที่สุด รองลงมาคือ ที่อยู่อาศัย สถานที่ราชการและที่สาธารณะตามลำดับ

3.4.2 ประปา

เมื่อพิจารณาเป็นรายอำเภอ พบว่า อำเภอเมืองสุพรรณบุรี มีกำลังการผลิตน้ำประปา น้ำที่ผลิตได้ และปริมาณน้ำที่จำหน่ายแก่ผู้ใช้ สูงที่สุด รองลงมาคือ อำเภออู่ทองและอำเภอด่านช้าง ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม สัดส่วนของกำลังการผลิตน้ำประปากับจำนวนผู้ใช้น้ำ

ของจังหวัดสุพรรณบุรียังอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูงเกือบทุกอำเภอ แสดงว่ามีการผลิตน้ำประปาได้เพียงพอและทั่วถึงทั้งจังหวัด

3.4.3 การคมนาคมขนส่ง

ระบบการคมนาคม เป็นโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญประการหนึ่งที่จะเร่งให้เกิดการพัฒนาขึ้นในพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชนบทการคมนาคมที่สะดวกและรวดเร็ว จะทำให้เกิดความคล่องตัวในการผลิต และการตลาด ทั้งยังเป็นการสนับสนุนการบริการสาธารณะ เทคโนโลยีแผนใหม่ และการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพื่อยกฐานะและความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น เส้นทางคมนาคมติดต่อภายในจังหวัดและระหว่างจังหวัดสะดวกและรวดเร็ว แบ่งเป็น 3 เส้นทางด้วยกัน คือ ทางรถยนต์ รถไฟ และเรือ แต่ประชาชนส่วนใหญ่นิยมการเดินทางและการขนส่งทางรถยนต์มากที่สุด โดยในปัจจุบันทางรถยนต์ภายในจังหวัดสามารถติดต่อถึงกันได้ทุกอำเภอ สภาพของถนนส่วนใหญ่เป็นทางลาดยาง

1) การคมนาคมทางรถยนต์

เป็นการคมนาคมที่ได้รับความนิยมและมีบทบาทมากขึ้น เพราะมีโครงข่ายการให้บริการเชื่อมการติดต่อพื้นที่ต่างๆ ภายในจังหวัดและระหว่างจังหวัด ดังนี้

-ทางหลวงแผ่นดิน เป็นถนนสายสำคัญที่มีบทบาททางเศรษฐกิจสูง ใช้เป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งผู้โดยสาร และสินค้าระหว่างจังหวัดสุพรรณบุรีกับพื้นที่ข้างเคียง ทั้งภาคเหนือ ภาคตะวันออก ภาคใต้ และภาคกลาง (แผนที่ที่ 3.7) โดยเฉพาะทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 340 (สุพรรณบุรี-กรุงเทพฯ) เป็นถนนคอนกรีต 6 เลน แยกเส้นทางไป-กลับ และเป็นถนนเชื่อมต่อระหว่างภาคเหนือและภาคใต้ โดยไม่ต้องผ่านกรุงเทพฯ และท่าอากาศยานกรุงเทพฯ ทางหลวงแผ่นดินเป็นเส้นทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมาก โดยจะเป็นแกนการกระจายความเจริญจากศูนย์กลางหลักไปยังชุมชนอื่นๆ และเป็นเส้นทางแลกเปลี่ยนสินค้าผลผลิตทางการเกษตร ประมง และอุตสาหกรรม เป็นการตอบสนองความต้องการของตลาดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ นอกจากนี้ยังสามารถตอบสนองความต้องการของประชากรภายในจังหวัดและระหว่างจังหวัดอีกด้วย ปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่า ระบบโครงข่ายเส้นทางคมนาคมขนส่งในจังหวัดมีความสมบูรณ์มาก มีรถโดยสารประจำทาง ทั้งประเภทปรับอากาศ ไม่ปรับอากาศ และรถตู้วิ่งให้บริการตลอดเวลา

- ทางหลวงจังหวัด เป็นเส้นทางเสริมแนวการติดต่อจากถนนเส้นทางหลวงแผ่นดิน เพื่อช่วยให้การคมนาคมเข้าสู่พื้นที่ต่างๆ ได้สะดวกยิ่งขึ้น ปัจจุบันอำเภอต่างๆ สามารถติดต่อกัน

ได้ครบทุกอำเภอโดยทางรถยนต์ ซึ่งมีเส้นทางลาดยางแอสฟัลต์ตลอด โดยมีเส้นทางจากอำเภอเมืองไปยังอำเภอต่างๆ

2) การคมนาคมทางรถไฟ

เส้นทางรถไฟที่ใช้ในการคมนาคมขนส่ง เป็นเส้นทางระหว่างกรุงเทพฯ-สุพรรณบุรี โดยเริ่มจากสถานีรถไฟธนบุรี ผ่านจังหวัดนครปฐม อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี หนองปลาตุ๊ก อำเภอสองพี่น้อง อำเภอบางปลาม้า มาสิ้นสุดที่วัดป่าเลไลยก์ ในเขตอำเภอเมือง รวมระยะทาง 142 กิโลเมตร โดยการรถไฟแห่งประเทศไทยมีขบวนรถไฟออกจากสถานีรถไฟหัวลำโพง ไปสถานีรถไฟจังหวัดสุพรรณบุรีทุกวัน วันละ 2 เที่ยว ขบวนดีเซล ตู้โบกี้แบบธรรมดา

-ออกจากสถานีมาลัยแมน จังหวัดสุพรรณบุรี 05.00 น. ถึงสถานีหัวลำโพงประมาณ 08.00 น.

-ออกจากสถานีหัวลำโพง 16.00 น. ถึงสถานีมาลัยแมน จังหวัดสุพรรณบุรี ประมาณ 20.00 น.

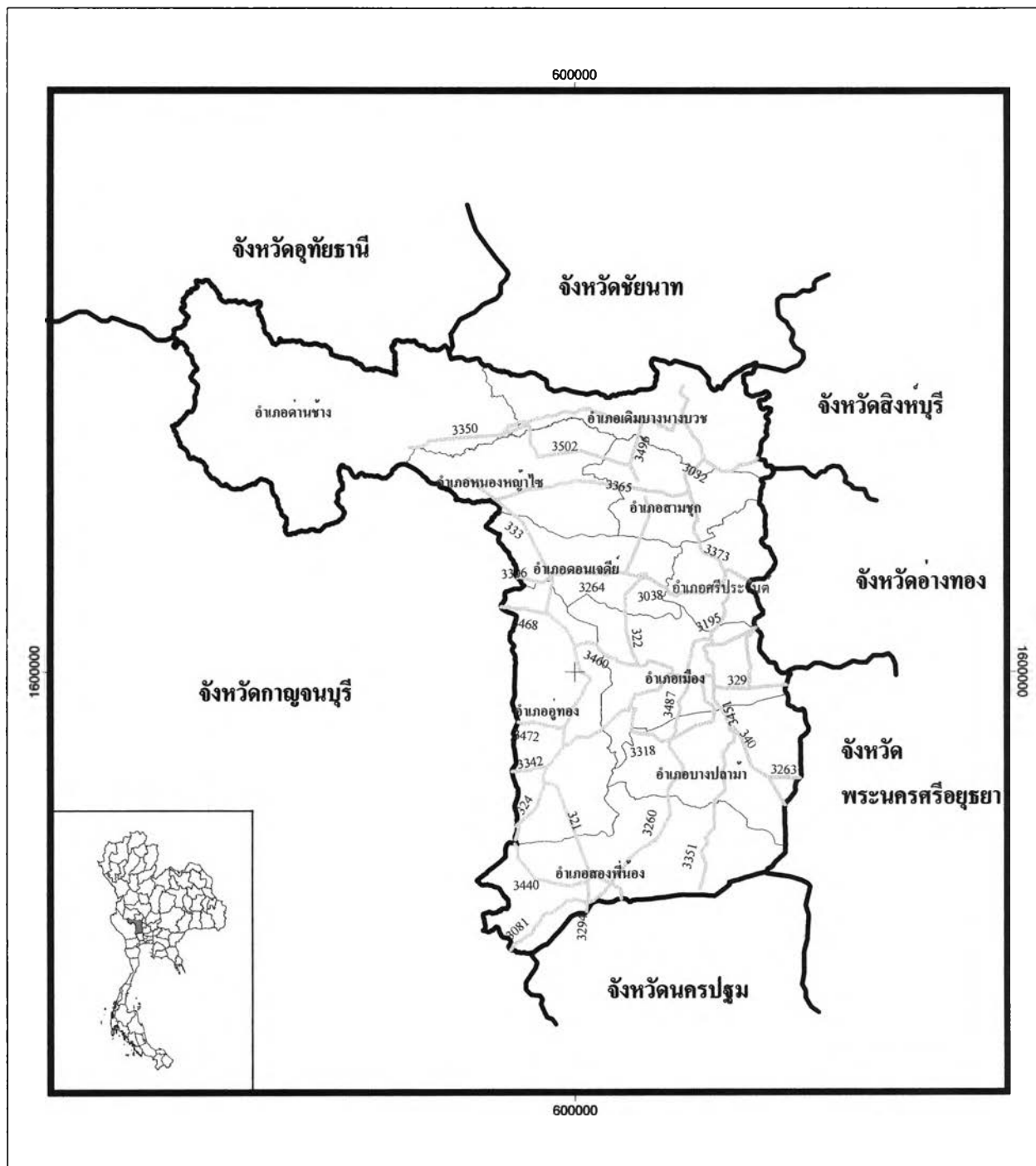
3) การคมนาคมทางน้ำ

เส้นทางเดินเรือในการเดินทาง และขนส่งสินค้าที่สำคัญที่สุดของจังหวัดสุพรรณบุรี คือ แม่น้ำท่าจีน ซึ่งสามารถติดต่อกับจังหวัดชัยนาทและจังหวัดนครปฐมได้ด้วย นอกจากนี้ แม่น้ำท่าจีนแล้วยังมีการเดินทางและขนส่งสินค้าตามแม่น้ำลำคลองสายอื่นๆ อีก เช่น คลองบางยี่หน และคลองเจ้าเจ็ด ซึ่งเชื่อมต่อไปยังจังหวัดพระนครศรีอยุธยา คลองบางลี่ ใช้เดินทางในเขตอำเภอสองพี่น้อง โดยเชื่อมต่อกับแม่น้ำท่าจีนในเขตจังหวัดนครปฐม เป็นต้น

3.5 การบริการสังคม

3.5.1 การศึกษา

เมื่อพิจารณาเป็นรายอำเภอ พบว่า อำเภอเมืองสุพรรณบุรีมีจำนวนสถานศึกษา ครู/อาจารย์ ทั้งของรัฐและเอกชนมากที่สุด เนื่องจากเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาของจังหวัด จึงมีการจัดการศึกษาครบทุกระดับ รองลงมา คือ อำเภออู่ทอง และอำเภอสองพี่น้อง ตามลำดับ แต่เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า อัตราส่วนครูต่อนักเรียน และอัตราส่วนห้องเรียนต่อนักเรียน ในแต่ละอำเภอมีความใกล้เคียงกันมาก โดยอัตราส่วนครูต่อนักเรียนเฉลี่ย คือ 1 : 20 และอัตราส่วนห้องเรียนต่อนักเรียนเฉลี่ย คือ 1 : 25 ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า จังหวัดสุพรรณบุรีสามารถกระจายการศึกษาไปในอำเภอต่างๆ ได้อย่างทั่วถึง กล่าวคือ การศึกษาระดับประถมศึกษามีกระจายอยู่ทุกตำบล และการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีกระจายอยู่ทุกอำเภอ อย่างไรก็ตามสถานศึกษา

วิทยานิพนธ์เรื่อง : แนวทางการจัดการทรัพยากรที่ดิน จังหวัดสุพรรณบุรี

แผนที่ 3.7 : เส้นทางคมนาคมทางบก จังหวัดสุพรรณบุรี

<p>สัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> ขอบเขตจังหวัด ขอบเขตอำเภอ เส้นแบ่งเขตจังหวัด เส้นทางถนนสายหลัก 	
<p>มาตราส่วน</p> <p>กิโลเมตร</p>	
<p>ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	

ทั้งของรัฐและเอกชนส่วนใหญ่ โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษายังคงกระจุกตัวอยู่ในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

3.5.2 การสาธารณสุข

การสาธารณสุข ถือเป็นบริการขั้นพื้นฐานที่สำคัญต่อความเป็นอยู่ของประชาชน เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ซึ่งจะส่งผลต่อไปยังประสิทธิภาพในการทำงาน เพื่อเลี้ยงชีพหรือหารายได้ของประชาชน ใน พ.ศ. 2545 จังหวัดสุพรรณบุรีมีสถานบริการสาธารณสุขรวมทุกประเภททั้งสิ้น 278 แห่ง เมื่อพิจารณาสัดส่วนของจำนวนสถานบริการสาธารณสุขรวมทุกประเภท กับจำนวนประชากร พบว่า ในภาพรวมของจังหวัดสุพรรณบุรีนั้น สถานบริการสาธารณสุข 1 แห่ง รับผิดชอบให้บริการประชากร 3,105 ราย

3.5.3 การศาสนา

ประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัดสุพรรณบุรี นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 99.54 ศาสนาอิสลาม ร้อยละ 0.14 ศาสนาคริสต์ ร้อยละ 0.34 โดยวัดส่วนมากในจังหวัดสุพรรณบุรีเป็นวัดเก่าแก่และมีประวัติศาสตร์ยาวนาน จึงได้รับการส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทพุทธศาสนาและศิลปวัฒนธรรม เช่น วัดป่าเลไลยก์ วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี วัดไผ่โรงวัว อำเภอสองพี่น้อง และวัดเขาดีสลัก อำเภออู่ทอง นอกจากนี้แล้ว พุทธศาสนิกชนในจังหวัดสุพรรณบุรียังให้ความสำคัญกับพุทธศาสนามาก จึงมีการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ อยู่เสมอ เช่น งานเทศกาลทิ้งกระจาด และประเพณีตักบาตรเทโว

3.6 สภาพทรัพยากรธรรมชาติ

3.6.1 ทรัพยากรที่ดิน

การพิจารณาถึงสภาพของทรัพยากรที่ดินในที่นี้ จะกล่าวถึงเฉพาะลักษณะและคุณภาพดินเท่านั้น สำหรับการถือครองที่ดิน และรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินจะกล่าวถึงในบทถัดไป ซึ่งกองสำรวจและจำแนกที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ทำการสำรวจที่ดินในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี และได้จัดทำแผนที่ดินเพื่อแสดงการกระจายของหน่วยดิน โดยอาศัยข้อมูลเกี่ยวกับบรรณิสนเทศฐาน วัดจุดต้นกำเนิดดิน ตลอดจนคุณสมบัติทางเคมี ชีววิทยา และทางกายภาพมาใช้ในการวิเคราะห์ จากรายงานผลการสำรวจใน พ.ศ. 2530 พบว่า แผนที่ดินในจังหวัดสุพรรณบุรีมีอยู่ทั้งหมด 55 หน่วย แผนที่ดินตามชุดดินต่างๆ และถ้าจะจำแนกลักษณะ

ดินออกเป็นกลุ่มๆ ตามความเหมาะสมของดินในการใช้ประโยชน์ อาจแบ่งดินในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี ออกเป็น 5 กลุ่มใหญ่ๆ ดังนี้

1)กลุ่มดินนา เป็นดินที่อยู่บริเวณที่ราบลุ่มฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาทั้งสองด้านและตอนกลางของจังหวัด เป็นกลุ่มดินที่เหมาะสมสำหรับการปลูกข้าวและพืชผัก ดินกลุ่มนี้ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ร้อยละ 40 ของพื้นที่จังหวัด

2)กลุ่มดินไร่ เป็นดินที่อยู่ระหว่างที่ราบเชิงเขาที่บริเวณที่ราบลุ่ม เหมาะสำหรับการปลูกพืชไร่ เช่น อ้อย สับปะรด มันสำปะหลัง ดินกลุ่มนี้ส่วนใหญ่อยู่ทางด้านตะวันตกเฉียงเหนือและตะวันตกของพื้นที่จังหวัด ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ 40 ของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด

3)กลุ่มดินตื้น เป็นดินที่อยู่บริเวณเนินเขาซึ่งเป็นที่สูง ไม่มีความเหมาะสมที่ใช้เป็นที่ดินในการเพาะปลูก ส่วนใหญ่อยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของจังหวัด ดินตื้นมีพื้นที่ประมาณ ร้อยละ 5 ของพื้นที่จังหวัด

4)ดินภูเขา เป็นกลุ่มดินที่อยู่บริเวณเนินเขาสูงทางด้านตะวันตกของจังหวัด ไม่เหมาะที่จะทำประโยชน์ในด้านการเกษตร ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ 5 ของพื้นที่จังหวัด

5)กลุ่มดินที่มีสภาพเป็นกรด เป็นกลุ่มดินที่มีศักยภาพในการเพาะปลูกต่ำ ส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณที่มีน้ำท่วมถึงครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ร้อยละ 10 ของพื้นที่จังหวัด โดยเฉพาะในเขตอำเภอสองพี่น้อง และอำเภอบางปลาม้า

เมื่อพิจารณาการกระจายของกลุ่มดินต่างๆ ในจังหวัดสุพรรณบุรีแล้ว พบว่า สภาพทรัพยากรที่ดินโดยรวม ดินมีความเหมาะสมสำหรับการเพาะปลูกในระดับสูง โดยมีพื้นที่ที่มีศักยภาพสูงในการทำนาหรือปลูกผักมากที่สุด รองลงมาเป็นพื้นที่ดินที่มีศักยภาพปานกลางในการทำนาหรือปลูกพืชผัก พืชไร่และผลไม้ ตามลำดับ

3.6.2 ทรัพยากรน้ำ

ทรัพยากรน้ำ สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

แหล่งน้ำธรรมชาติ หมายถึง แหล่งน้ำที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แบ่งได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1) แหล่งน้ำในอากาศ ได้แก่ น้ำฝน ซึ่งเป็นแหล่งสำคัญที่สุดสำหรับการเกษตรกรรม ฤๅษีและบริเวณ และเป็นต้นกำเนิดของแหล่งน้ำประเภทต่างๆ ทรัพยากรน้ำในประเภทนี้จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปริมาณน้ำฝนในแต่ละปี และความสม่ำเสมอของฝนที่ตกในแต่ละฤดูกาล จังหวัดสุพรรณบุรีมีช่วงฤดูฝนยาวประมาณ 6 เดือน คือ ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงตุลาคม ซึ่งเกิดจากอิทธิพลของลมมรสุม และบางครั้งอาจได้รับอิทธิพลจากพายุดีเปรสชันด้วย เดือนที่ฝนตกชุกที่สุด คือเดือนกันยายนและตุลาคม ใน พ.ศ. 2545 จังหวัดสุพรรณบุรี มีฝนตกรวม 110 วัน

ปริมาณน้ำฝนที่วัดได้ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดสุพรรณบุรีมีทั้งสิ้น 887.7 มิลลิเมตร หรือเฉลี่ยเดือนละ 73.97 มิลลิเมตร

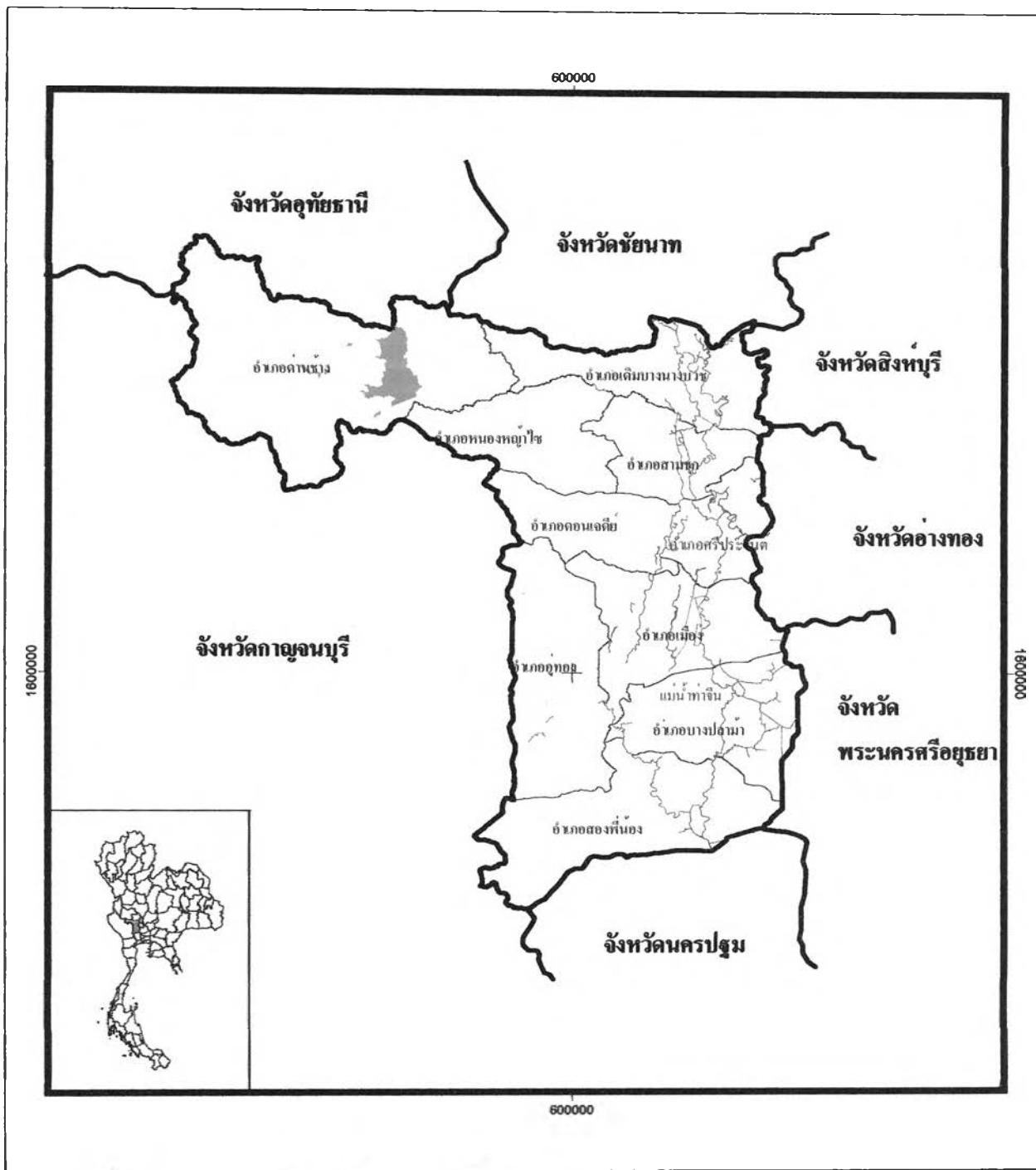
2) แหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำประเภทนี้ ได้แก่ แม่น้ำลำคลอง ห้วยหนอง บึง ลำลาด หรือลำรางต่างๆ ในจังหวัดสุพรรณบุรีมีแหล่งน้ำธรรมชาติเหล่านี้อยู่ทั่วไป (ตารางที่ 3.23 และแผนที่ที่ 3.8,3.9) แม่น้ำสายใหญ่ที่สำคัญและมีบทบาทต่อเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของประชาชนในจังหวัดมากที่สุด คือ แม่น้ำท่าจีน หรือแม่น้ำสุพรรณบุรี ซึ่งแยกออกจากแม่น้ำเจ้าพระยาที่อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท ไหลลงมาทางใต้เข้าสู่จังหวัดสุพรรณบุรี ผ่านอำเภอดิบบางนางบวช อำเภอสามชุก อำเภอศรีประจันต์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี อำเภอบางปลาม้า และอำเภอสองพี่น้อง ตามลำดับ แม่น้ำสายนี้จะไหลลงสู่อ่าวไทยที่จังหวัดสมุทรสาคร ประชาชนได้ใช้ประโยชน์จากแม่น้ำท่าจีนทั้งเพื่อการอุปโภคบริโภค เพื่อการเกษตรและการคมนาคมขนส่งมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

นอกจากแม่น้ำท่าจีนแล้ว ยังมีลำน้ำเล็กๆ ซึ่งส่วนใหญ่เชื่อมติดกับแม่น้ำท่าจีน เช่น ลำห้วยกระเสียว คลองสองพี่น้อง คลองสาละ คลองบางยี่หน และคลองบางลี่ แหล่งน้ำธรรมชาติเหล่านี้มีความกว้างแคบของพื้นที่ผิวน้ำแตกต่างกันไปในแต่ละท้องที่ แต่โดยภาพรวมแล้ว พบว่าอำเภอสองพี่น้องมีพื้นที่ผิวน้ำรวมกันมากที่สุด รองลงมา คืออำเภอดิบบางนางบวช ส่วนอำเภอด่านช้าง และอำเภออุทงคกลับไม่มีแหล่งน้ำธรรมชาติประเภทนี้เลย โดยจังหวัดสุพรรณบุรี มีพื้นที่ลุ่มน้ำทั้งหมด 5 ลุ่มน้ำ คือ แม่น้ำเจ้าพระยา(สายหลัก) แม่น้ำท่าจีน (สายหลัก) ห้วยกระเสียว ที่ราบแม่น้ำท่าจีน และห้วยขาแข้ง โดยแม่น้ำท่าจีน (สายหลัก) เป็นพื้นที่ลุ่มน้ำที่มีพื้นที่มากที่สุดในจังหวัดสุพรรณบุรี

ตารางที่ 3.23 พื้นที่ลุ่มน้ำในจังหวัดสุพรรณบุรี

พื้นที่ลุ่มน้ำ	พื้นที่ (ตร.กม.)	สัดส่วน (%)
แม่น้ำเจ้าพระยา (สายหลัก)	53.11	0.99
แม่น้ำท่าจีน (สายหลัก)	2,772.32	51.78
ห้วยกระเสียว	863.18	16.12
ที่ราบแม่น้ำท่าจีน	1,044.17	19.50
ห้วยขาแข้ง	621.62	11.61
รวมพื้นที่ทั้งหมด	5,354.40	100

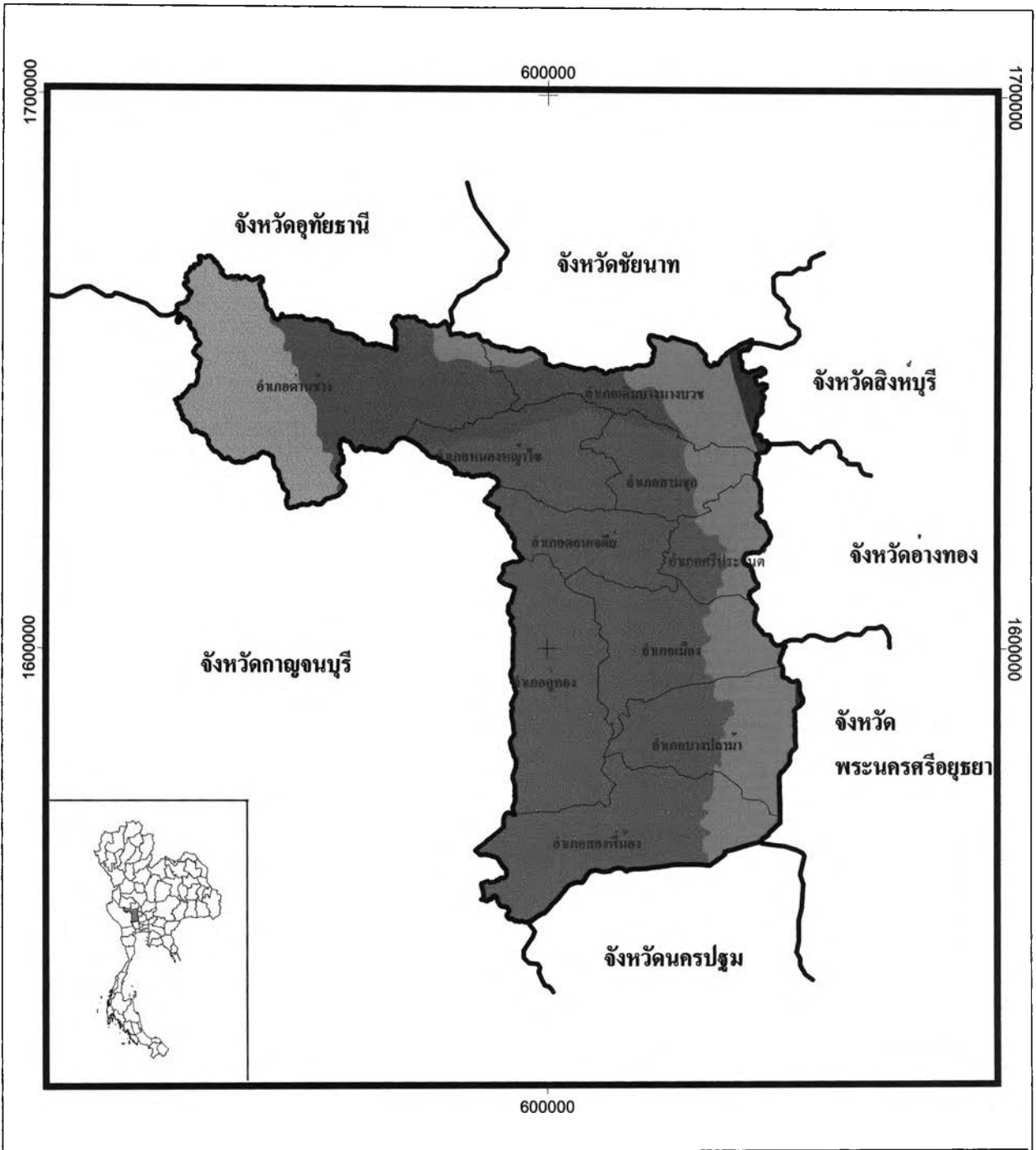
ที่มา : คณะอนุกรรมการศูนย์ข้อมูลสารสนเทศอุทกวิทยา พ.ศ. 2545

วิเทศนิพนธ์เรื่อง : แนวทางการจัดการทรัพยากรที่ดิน จังหวัดสุพรรณบุรี

แผนที่ 3.8 : แม่น้ำ ลำคลอง และอ่างเก็บน้ำ จังหวัดสุพรรณบุรี

<p>สัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> อ่างเก็บน้ำเขื่อนกระเสียว ขอบเขตจังหวัด ขอบเขตอำเภอ เส้นแบ่งเขตจังหวัด แม่น้ำ ลำคลอง 	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> </div> <div style="text-align: center;"> <p>มาตราส่วน</p> <p>กิโลเมตร</p> </div> <p style="font-size: small; text-align: center;"> ภาควิชาการ วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย </p>
---	---

วิทยานิพนธ์เรื่อง : แนวทางการจัดการทรัพยากรที่ดิน จังหวัดสุพรรณบุรี

แผนที่ 3.9 : พื้นที่ลุ่มน้ำ จังหวัดสุพรรณบุรี

<p>สัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> ที่ราบแม่น้ำท่าจีน แม่น้ำเจ้าพระยา(สายหลัก) แม่น้ำท่าจีน(สายหลัก) ห้วยกระเสี้ยว ห้วยขาแข้ง ขอบเขตจังหวัด ขอบเขตอำเภอ เส้นแบ่งเขตจังหวัด 	<div style="text-align: center;"> </div> <div style="text-align: center; margin-top: 10px;"> <p>มาตราส่วน</p> <p>กิโลเมตร</p> </div> <div style="text-align: center; font-size: small; margin-top: 10px;"> <p>ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p> </div>
<p>ที่มา : กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2545</p>	

3) แหล่งน้ำใต้ดิน คือ น้ำบาดาล ในจังหวัดสุพรรณบุรีมีแหล่งน้ำใต้ดินที่มีในเฉพาะบริเวณและให้ปริมาณน้ำมาก แหล่งน้ำที่มีบริเวณกว้างแต่ปริมาณน้ำน้อย และแหล่งน้ำใต้ดินที่เป็นบริเวณกว้างและให้น้ำมาก ซึ่งนับเป็นแหล่งน้ำอีกแหล่งหนึ่งที่สามารถขุดเจาะและนำมาใช้เพื่อการอุปโภค หรือใช้ในเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมได้

การชลประทาน

ส่วนราชการที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรของจังหวัดสุพรรณบุรี ส่วนใหญ่ดำเนินการโดย กรมชลประทาน (ตารางที่ 3.24) แบ่งออกเป็น

1)โครงการชลประทานขนาดใหญ่ เป็นงานก่อสร้างโครงการอ่างเก็บน้ำที่มีปริมาณน้ำเก็บกักมากกว่า 100 ล้านลูกบาศก์เมตร หรือมีพื้นที่ผิวน้ำมากกว่า 15 ตารางกิโลเมตร หรือมีพื้นที่ชลประทานมากกว่า 80,000 ไร่ จังหวัดสุพรรณบุรีมีโครงการชลประทานขนาดใหญ่รวมทั้งสิ้น 13 โครงการ เป็นโครงการประเภทอ่างเก็บน้ำแห่งเดียว คือ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษากระเสียวหรือเขื่อนกระเสียว นอกจากนั้น เป็นโครงการประเภทเก็บกักน้ำทดและระบายน้ำ

2)โครงการชลประทานขนาดกลาง เป็นงานสร้างอาคารชลประทานประเภทต่างๆ เช่น อ่างเก็บน้ำ เขื่อนทดและระบายน้ำฝาย โรงสูบน้ำระบบชลประทาน รวมทั้งงานก่อสร้างทางลำเลียงผลผลิตทางการเกษตรและงานแปรสภาพลำน้ำหรืองานป้องกันอุทกภัย จังหวัดสุพรรณบุรีมีโครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน 3 โครงการ คือ อ่างเก็บน้ำห้วยท่าเตือ ตำบลนิคมกระเสียว อำเภอด่านช้าง อ่างเก็บน้ำลำตะเพิน ตำบลห้วยขมิ้น อำเภอด่านช้าง และอ่างเก็บน้ำห้วยพุตะเคียน ตำบลห้วยขมิ้น อำเภอด่านช้าง อ่างเก็บน้ำทั้ง 3 แห่งนี้ มีเพียงอ่างเก็บน้ำห้วยท่าเตือเท่านั้นที่มีพื้นที่ชลประทานทั้งหมดในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี ส่วนอ่างเก็บน้ำอีก 2 แห่ง มีพื้นที่ชลประทานส่วนใหญ่อยู่ในเขตจังหวัดกาญจนบุรี

3)โครงการชลประทานขนาดเล็ก มีหลายประเภท เช่น อ่างเก็บน้ำ ฝายทดน้ำ งานปรับปรุงลำน้ำธรรมชาติ ก่อสร้างคลองส่งน้ำและคลองระบายน้ำ และงานขุดลอกหนองน้ำ คลองบึงตามธรรมชาติ ฯลฯ โดยวัตถุประสงค์ของโครงการเป็นการกักเก็บน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค เป็นหลัก มีปริมาณน้ำเหลือส่งน้ำช่วยเหลือพื้นที่เพาะปลูกได้ประมาณ 114,170 ไร่

4)โครงการขุดลอกหนองน้ำและคลองธรรมชาติ มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อพัฒนาปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บกักน้ำ ให้มีน้ำเพียงพอต่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตรกรรม ช่วยเหลือเกษตรกรในเขตชนบททุรกันดาร แห่งแล้งและยากจน จังหวัดสุพรรณบุรี มีโครงการขุดลอกหนองน้ำและคลองธรรมชาติ รวมทั้งสิ้น 319 โครงการ โดยส่วนใหญ่เป็นโครงการเก็บกักน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค เป็นหลัก

ตารางที่ 3.24 โครงการชลประทานในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี

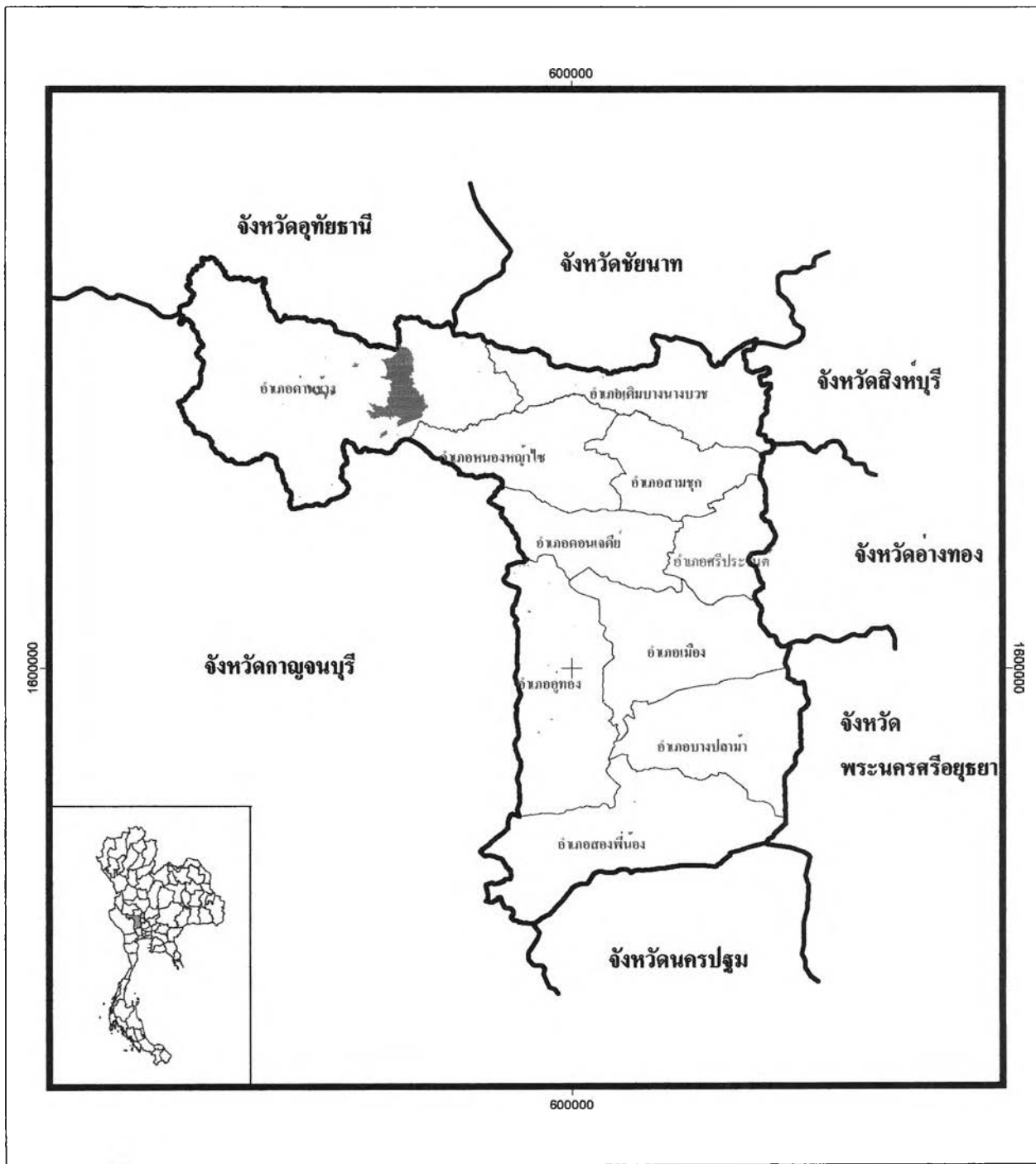
โครงการชลประทาน	จำนวน (แห่ง)	ขนาดความจุ (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ชลประทาน	ร้อยละของ	
				พท.ถือครอง	พท.จังหวัด
ขนาดใหญ่	13	240,000	1,601,461	71.82	47.82
ขนาดกลาง	3	56,800	-	1.88	1.25
รวม	16	296,800	1,601,461	73.70	49.07

ที่มา : โครงการชลประทานสุพรรณบุรี พ.ศ. 2545

หมายเหตุ พื้นที่ถือครองทำการเกษตรของจังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ. 2544 จำนวน 2,229,820 ไร่

คุณภาพน้ำ

กรมควบคุมมลพิษ ดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำอย่างต่อเนื่อง และได้กำหนดประเภทแหล่งน้ำสำหรับแม่น้ำท่าจีนตลอดทั้งสาย เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์คุณภาพน้ำ จำแนกออกเป็น 3 ช่วง คือ แม่น้ำท่าจีนตอนล่าง ตอนกลาง และตอนบน ซึ่งจังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ในช่วงแม่น้ำท่าจีนตอนกลาง โดยแม่น้ำท่าจีนช่วงนี้อยู่ในบริเวณ กิโลเมตรที่ 82-202 ตั้งแต่หน้าที่ว่าการอำเภอนครชัยศรี ขึ้นไปทางตอนเหนือจนถึงประตูระบายน้ำโพธิ์พระยา อำเภอเมืองจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งกำหนดให้เป็นแหล่งน้ำประเภทที่ 3 เพื่อการเกษตร การอุปโภค บริโภค (ต้องมีออกซิเจนละลายน้ำไม่ต่ำกว่า 4 มิลลิกรัมต่อลิตร ค่าความสกปรกในรูปบีโอดีไม่เกินกว่า 2 มิลลิกรัมต่อลิตร และค่าแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมดไม่เกินกว่า 20,000 หน่วย) แต่จากข้อมูลการติดตามตรวจสอบ พบว่าคุณภาพน้ำต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งน้ำประเภทที่ 3 กล่าวคือ มีค่าออกซิเจนละลายน้ำต่ำกว่าค่ามาตรฐาน 4 มิลลิกรัมต่อลิตรมาโดยตลอด เช่นเดียวกับปริมาณแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด ซึ่งเกินมาตรฐานเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะ พ.ศ. 2538 ที่มีค่าสูงถึง 2,137,000 หน่วย ส่วนปริมาณความสกปรกในรูปบีโอดีอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้เฉพาะในช่วง พ.ศ. 2539-2541 (ตารางที่ 3.25) โดยสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาน้ำเน่าเสีย ได้แก่ แหล่งชุมชนส่วนใหญ่ยังไม่มีระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย การเพาะปลูกโดยเฉพาะพื้นที่นาข้าวถูกน้ำท่วมขังในฤดูเก็บเกี่ยวเป็นจำนวนมาก ในบริเวณทุ่งสองพี่น้องซึ่งครอบคลุมเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี อำเภอบางปลาม้า อำเภออู่ทอง อำเภอสองพี่น้อง และการเลี้ยงกุ้งกุลาดำในพื้นที่น้ำจืด เป็นต้น

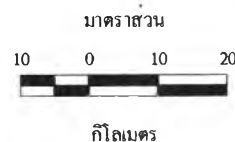

วิทยานิพนธ์เรื่อง : แนวทางการจัดการทรัพยากรที่ดิน จังหวัดสุพรรณบุรี

แผนที่ 3.10 : พื้นที่ชลประทาน จังหวัดสุพรรณบุรี

สัญลักษณ์

- ขอบเขตจังหวัด
- ขอบเขตอำเภอ
- เส้นแบ่งเขตจังหวัด
- พื้นที่ชลประทาน

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.25 คุณภาพน้ำในแม่น้ำท่าจีนตอนกลาง พ.ศ. 2540-2545

คุณภาพน้ำ	พ.ศ.					
	2540	2541	2542	2543	2544	2545
ปริมาณออกซิเจนละลายน้ำ (มก./ล)	2.1	1.5	1.9	2.1	1.9	2.0
แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์ม (MPN/100 มล.)	2,700	10,000	7,493	13,900	37,700	35,000
ปริมาณความสกปรกในรูปบีโอดี (มก./ล)	2.0	1.6	2.4	2.3	2.4	2.7

ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ, 2545

3.6.3 ทรัพยากรป่าไม้

พื้นที่ป่าไม้ของจังหวัดสุพรรณบุรีโดยส่วนใหญ่ กระจายอยู่ทางตอนเหนือและทางตะวันตกของจังหวัดในเขตอำเภอด่านช้าง อำเภอหนองหญ้าไซ อำเภออู่ทอง และอำเภอสองพี่น้อง สภาพป่าทั่วไปจะเป็นป่าเบญจพรรณ ประกอบด้วยไม้มีค่าทางเศรษฐกิจ ได้แก่ ไม้เต็งรัง มะค่าโมง มะค่าแต้ ชิงชัน ชากตะเคียนหอม ยมหอม เป็นต้น ปัจจุบันมีป่าสงวนแห่งชาติทั้งสิ้น 7 แห่ง มีเนื้อที่ประมาณ 825,102.52 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 24.66 ของพื้นที่จังหวัด (ตารางที่ 3.26 และ แผนที่ 3.11) อย่างไรก็ตาม พื้นที่ป่าไม้ของจังหวัดสุพรรณบุรี มีแนวโน้มลดลงประมาณปีละ 2 ตารางกิโลเมตร เนื่องจากผลของการให้สัมปทานป่าไม้และการบุกรุกป่า เพื่อใช้เป็นที่ทำกินของราษฎร รวมทั้งพื้นที่ป่าสงวนซึ่งกลายเป็นป่าเสื่อมโทรมบางส่วน กรมป่าไม้ได้มอบให้สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจัดสรรเป็นที่ทำกินให้แก่ราษฎร รวมทั้งอนุญาตให้เอกชนและหน่วยงานของรัฐเข้าทำประโยชน์แล้ว ดังนั้น พื้นที่ที่ยังคงสภาพเป็นป่าอยู่จริงๆ จึงมีสัดส่วนที่ต่างจากพื้นที่ป่าสงวนตามที่ปรากฏในตารางที่ 3.37 ค่อนข้างมาก

จากข้อมูลของสำนักงานป่าไม้ จังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ. 2541 พบว่า พื้นที่ป่าไม้ในปัจจุบันมีเพียง 353,597 ไร่ หรือคิดเป็น ร้อยละ 10.56 ของพื้นที่จังหวัด และจาก พ.ศ. 2534-2541 พื้นที่ป่าไม้มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยเขตป่าที่ยังคงสภาพป่ามากที่สุด คือ ป่าสงวนแห่งชาติองค์พระ ป่าเขาพระกำ และป่าเขาห้วยพลู ในเขตอำเภอด่านช้าง ซึ่งมีพื้นที่ที่คงสภาพเป็นป่าอยู่ถึงร้อยละ 88.41 จากพื้นที่เดิมของป่าสงวนแห่งนี้

ตารางที่ 3.26 พื้นที่ป่าไม้ พ.ศ. 2534-2541 จังหวัดสุพรรณบุรี

พ.ศ.	พื้นที่ป่าไม้	
	จำนวน (ไร่)	ร้อยละของพื้นที่จังหวัด
2534	376,250	11.24
2535	373,845	11.16
2536	371,878	11.10
2537	370,861	11.07
2538	369,847	11.04
2539	364,349	10.88
2540	358,933	10.72
2541	353,597	10.56

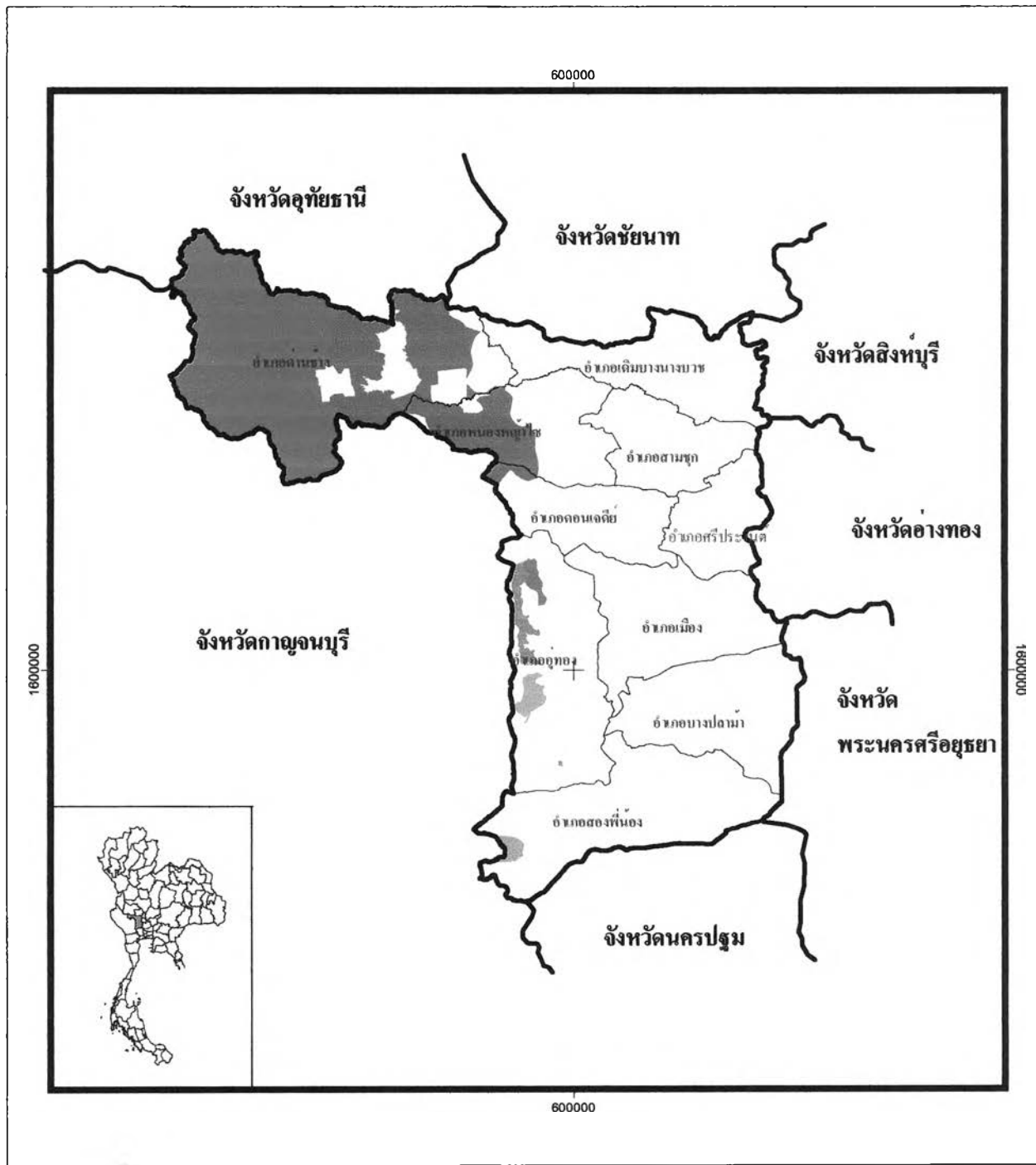
ที่มา : สำนักงานป่าไม้ จังหวัดสุพรรณบุรี

ตารางที่ 3.27 พื้นที่เขตป่าสงวนแห่งชาติและส่วนที่คงสภาพเป็นป่า ในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามรายชื่อเขตป่าสงวน พ.ศ.2536

ชื่อป่าสงวนแห่งชาติ	เขตอำเภอ	พื้นที่ป่า (ไร่)	ส่วนที่คงสภาพป่า	
			จำนวน (ไร่)	ร้อยละของพื้นที่เขตป่า
ป่าสักกระยายไสม	อู่ทอง	443.75	0	0
ป่าห้วยขมิ้น-ป่าพุฒน้ำร้อน-ป่าหนองหญ้าไซ	ด่านช้าง	318,561.00	37,656.00	11.82
ป่าองค์พระ-ป่าเขาพระกำ-ป่าเขาห้วยพลู	ด่านช้าง	439,375.00	388,438.00	88.41
ป่าโป่งลาน-ป่าทุ่งคอก	สองพี่น้อง	20,431.25	0	0
ป่าเขาตะโกปิตทอง-ป่าเขาเพชรน้อย	อู่ทอง	14,972.52	1,718.52	11.48
ป่าเขาทุ่งดินดำ-ป่าเขาตาแก้ว	อู่ทอง	21,250.00	7,656.00	36.03
ป่าบ้านช้าง	อู่ทอง	10,069.00	312.00	3.10
รวม		825,192.52	435,780.52	52.81

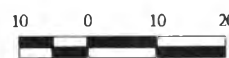
ที่มา : สำนักงานป่าไม้ จังหวัดสุพรรณบุรีและกรมป่าไม้

นอกจากนี้แล้ว ยังมีการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 10 และ 17 มีนาคม พ.ศ. 2535 โดยจำแนกออกเป็น 3 เขต คือ เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ เขตพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ และเขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสม

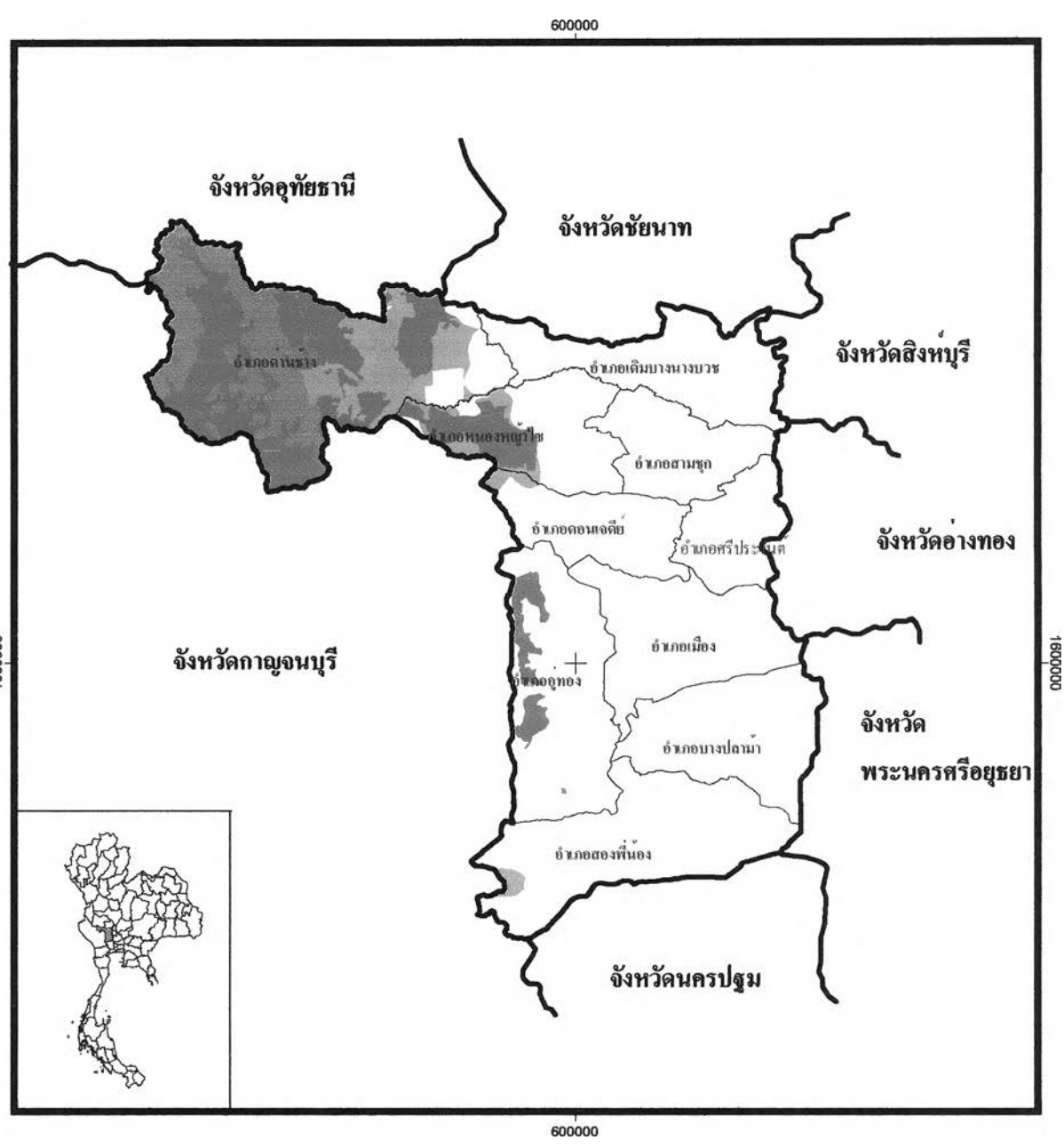

วิทยานิพนธ์เรื่อง : แนวทางการจัดการทรัพยากรที่ดิน จังหวัดสุพรรณบุรี

แผนที่ 3.11 : พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จังหวัดสุพรรณบุรี

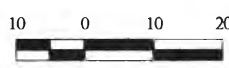
<p>สัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ ป่าเขาตะโกปืดทอง และป่าเขาเพชรน้อย ■ ป่าเขาทุ่งคินคำ และป่าเขาตาเกา ■ ป่าบ้านโจง ■ ป่าโป่งลาน และป่าทุ่งคอก ■ ป่าสักสระยายโสม ■ ป่าห้วยขมิ้น ป่าห้วยร้อน และป่าหนองหญ้าไทร ■ ป่าองค์พระ ป่าเขาพระธำ และป่าเขาห้วยพลู <ul style="list-style-type: none"> □ ขอบเขตจังหวัด □ ขอบเขตอำเภอ ∩ เส้นแบ่งเขตจังหวัด 	<div style="text-align: center;"> </div> <div style="text-align: center;"> <p>มาตราส่วน</p> <p>กิโลเมตร</p> </div> <p style="font-size: small; text-align: center;"> ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย </p>
---	---

ที่มา : กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม และกรมป่าไม้ พ.ศ. 2545

วิทยานิพนธ์เรื่อง : แนวทางการจัดการทรัพยากรที่ดิน จังหวัดสุพรรณบุรี

แผนที่ 3.12 : การใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตป่าสงวน จังหวัดสุพรรณบุรี

<p>สัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> เขตป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร ป่าเพื่อการอนุรักษ์ ป่าเพื่อเศรษฐกิจ พื้นที่นอกเขตป่าอนุรักษ์ที่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ 	<ul style="list-style-type: none"> ขอบเขตจังหวัด ขอบเขตอำเภอ เส้นแบ่งเขตจังหวัด
<div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> </div> <div style="text-align: center;"> </div> </div> <div style="text-align: center; margin-top: 10px;"> <p>มาตราส่วน</p> <p>กิโลเมตร</p> </div>	
<p>ที่มา : กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2545</p>	

ต่อการเกษตร โดยเขตพื้นที่ป่าเศรษฐกิจมีสัดส่วนถึงร้อยละ 53.70 ของพื้นที่ป่าสงวน (แผนที่ที่ 3.12 และตารางที่ 3.28)

ตารางที่ 3.28 ขอบเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ จังหวัดสุพรรณบุรี

การใช้ประโยชน์ที่ดิน	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละของพื้นที่ป่าสงวน
เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์	245,501.44	29.75
เขตพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ	443,089.40	53.70
เขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร	136,183.47	16.55
รวม	825,183.47	100

ที่มา : กองจัดการที่ดินป่าสงวนแห่งชาติ กรมป่าไม้ พ.ศ. 2536

3.6.4 ทรัพยากรแร่

ลักษณะโครงสร้างทางธรณีวิทยาของจังหวัดสุพรรณบุรี ส่วนใหญ่เป็นหินอัคนี หินควอตต์ไรต์ หินทราย หินชั้นและหินปูน และจากการสำรวจของกรมทรัพยากรธรณี ในบริเวณ ตำบลองค์พระ ตำบลวังคัน ตำบลพุดเตย ในเขตอำเภอด่านช้าง และตำบลดอนคา ตำบลบ้านไร่ ในเขตอำเภอกู่ทอง พบว่า มีแร่ธรรมชาติอยู่หลายชนิด เช่น ดินบุก วุลแฟรม ซีไลต์ แมงกานีส เฟลด์สปาร์ สังกะสี ตะกั่ว เงิน ยิปซัม ดินขาว เป็นต้น แต่ส่วนใหญ่ยังมีปริมาณไม่มากนัก มีแร่ที่มีค่าที่พอจะผลิตเป็นอุตสาหกรรมได้เพียงบางชนิดเท่านั้น ได้แก่ ดินบุกและวุลแฟรม ซึ่งพบที่บริเวณ เขตเขาตุงกุงทางตอนเหนือของอำเภอด่านช้าง นอกจากนี้ยังพบใยแอมริตและหินปูนที่ใช้ในการก่อสร้าง บริเวณเขาใหญ่ ทางตะวันตก และบริเวณเขาทางด้านตะวันออกและตะวันตกตามแนวเส้นทางระหว่างอำเภอกู่ทองกับอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี รวมทั้งบริเวณเขื่อนกระเสียว ในเขตอำเภอด่านช้าง อย่างไรก็ตาม จากลักษณะทางธรณีวิทยาของจังหวัดสุพรรณบุรี หากมีการสำรวจเพิ่มเติมในพื้นที่อื่นๆ ที่ยังไม่มีการสำรวจ โอกาสที่จะพบแหล่งแร่ที่มีค่ายังมีความเป็นไปได้สูง โดยเฉพาะบริเวณพื้นที่ที่เป็นภูเขาทางด้านทิศตะวันตก และตะวันตกเฉียงเหนือของจังหวัด หากมีการค้นพบแหล่งแร่ใหม่ๆ เกิดขึ้น จังหวัดสุพรรณบุรีน่าจะมีศักยภาพในด้านการอุตสาหกรรมเหมืองแร่และอุตสาหกรรมต่อเนื่องเพิ่มมากขึ้น

นอกจากแร่ธาตุดังกล่าวแล้ว บริษัท บีพี บีโตรเลียม ดีเวลลอปเมนต์ ได้สำรวจพบ น้ำมันดิบในปริมาณที่เพียงพอในเชิงพาณิชย์ และตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2534 เป็นต้นมา บริษัทได้ผลิตน้ำมันดิบได้โดยเฉลี่ยวันละ 398 บาเรลต่อวัน คิดเป็นมูลค่า 109 ล้านบาทต่อปี แต่ยังไม่มีความชัดเจนที่ทราบได้ว่า ปริมาณสำรองน้ำมันดิบของจังหวัดจะเป็นเท่าใด และจะสามารถนำมาใช้ได้มากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ สืบเนื่องจากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว

ส่งผลให้ การย่อยหิน ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมเหมืองแร่ที่สำคัญ มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด จากเดิม 6 โรงงาน ได้เพิ่มขึ้นเป็นกว่า 30 โรงงานใน พ.ศ. 2541 จึงคาดว่าพื้นที่ของจังหวัดสุพรรณบุรี โดยเฉพาะในเขตอำเภออู่ทอง จะเป็นแหล่งผลิตวัสดุก่อสร้างที่สำคัญต่อไป

3.6.5 ทรัพยากรท่องเที่ยว

จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นเมืองเก่าแก่เมืองหนึ่งในประวัติศาสตร์มีความเจริญรุ่งเรืองมาแต่อดีตทั้งในแง่เศรษฐกิจและสังคม โดยเมื่อพิจารณาในด้านทรัพยากรท่องเที่ยวแล้ว พบว่า แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสุพรรณบุรีแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติและสถานที่พักผ่อน แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยวประเภทพุทธศาสนาและศิลปวัฒนธรรม (แผนที่ 3.13)

แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติและสถานที่พักผ่อน

1) บึงฉวาก เป็นแหล่งน้ำธรรมชาติขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่สาธารณะตำบลเดิมบาง ตำบลปากน้ำ และตำบลหัวเขา อำเภอเดิมบางนางบวช บึงฉวากเป็นแหล่งเก็บน้ำ แหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ แหล่งอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำ แหล่งอนุรักษ์สัตว์ปีก แหล่งท่องเที่ยวและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจทางธรรมชาติที่สวยงาม

2) อุทยานแห่งชาติพุเตย มีเนื้อที่ครอบคลุมบริเวณที่ดินป่าองค์พระ ป่าเขาพระกำปาย ห้วยพลู ในท้องที่องค์พระ ตำบลห้วยขมิ้น ตำบลนิคมกระเสียว ตำบลวังยาง และตำบลด่านช้าง อำเภอด่านช้าง ประกอบด้วยป่าที่สมบูรณ์ เทือกเขาสลับซับซ้อนมีความลาดชันมาก มีป่าสนสองใบธรรมชาติแห่งเดียวในภาคกลาง เหมาะเป็นแหล่งท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ

นอกจากนี้ จังหวัดสุพรรณบุรียังมีแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติที่น่าสนใจอีก ได้แก่ สวนเฉลิมภัทรราชินี (หอคอยลอยฟ้า) สวนสาธารณะกลางตัวเมืองสุพรรณบุรี วนอุทยานน้ำตกพุ่มม่วง อำเภออู่ทอง บึงหนองจอก อำเภอศรีประจันต์ และเขื่อนกระเสียว อำเภอด่านช้าง เป็นต้น

แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์

1) พระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์ หรือ เจดีย์ยุทธหัตถี ตั้งอยู่ที่ตำบลดอนเจดีย์ อำเภอดอนเจดีย์ โดยในช่วงปลายเดือน มกราคม จังหวัดสุพรรณบุรีได้กำหนดให้มีงานสมโภชอนุสรณ์ดอนเจดีย์ขึ้น เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช มีการจัดงาน

แสง สี เสียงและการทำสงครามยุทธหัตถี ระหว่าง สมเด็จพระนเรศวรมหาราช กับ สมเด็จพระมหาอุปราชาเพื่อให้อนุชนรุ่นหลังได้ชมด้วย

2) พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติอุทอง ตั้งอยู่ที่ตำบลอุทอง อำเภออุทอง การจัดแสดงส่วนใหญ่เป็นศิลปะแบบทวารวดีที่ได้จากการขุดค้นขุดแต่งบริเวณเมืองโบราณอุทอง และชาติพันธุ์วิทยา

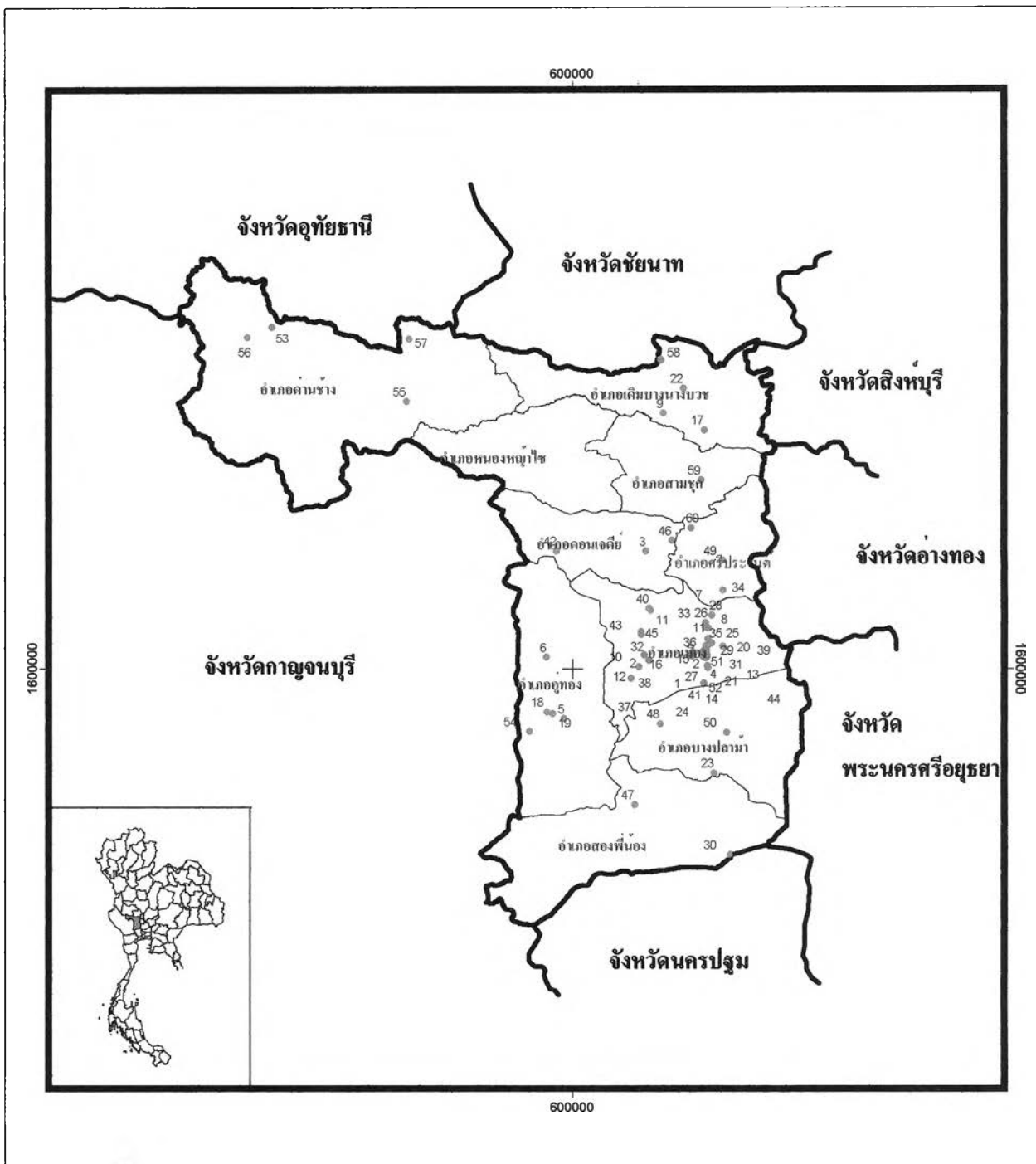
แหล่งท่องเที่ยวประเภทพุทธศาสนาและศิลปวัฒนธรรม

1) วัดป่าเลไลยก์ ตั้งอยู่ถนนมาลัยแมน เป็นวัดเก่าแก่คู่บ้าน คู่เมืองที่สำคัญของจังหวัดสุพรรณบุรีมาแต่โบราณ หลวงพ่อโตวัดป่าเลไลยก์ ประดิษฐานสูงอยู่ในวิหาร ในทุกปีจะมีงานสมโภช และนมัสการ 2 ครั้ง ซึ่งถือเป็นงานสำคัญของจังหวัด นอกจากนี้ภายในวัดยังมีเรือนไทยไม้สักขนาดใหญ่ ชื่อว่า “คุ้มขุนช้าง” ไว้ให้นักท่องเที่ยวได้ชมด้วย

2) วัดไผ่โรงวัว ตั้งอยู่ที่ริมคลองพระยาบันลือ ตำบลบางตาเถร อำเภอสองพี่น้อง ภายในบริเวณวัดมีสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวกับพุทธประวัติ นอกจากนี้ยังเป็นທີ່ประดิษฐานพระพุทธรูปโคดม พระพุทธรูปสัมฤทธิ์องค์ใหญ่ที่สวยงามที่สุดองค์หนึ่งด้วย

นอกจากนี้ จังหวัดสุพรรณบุรียังมีสถานที่ท่องเที่ยวประเภทพุทธศาสนาและศิลปวัฒนธรรม ที่ควรค่าแก่การท่องเที่ยวและศึกษาหาความรู้อีกหลายแห่ง ได้แก่ วัดพระรูปและพระพุทธรูป วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ อำเภอเมือง วัดบ้านกร่าง อำเภอศรีประจันต์ และวังเขาวัง อำเภอเดิมบางนางบวช เป็นต้น

ใน พ.ศ. 2542-2545 พบว่า จำนวนผู้เยี่ยมชมเยือน จำนวนนักท่องเที่ยว และจำนวนนักท่องเที่ยวของจังหวัดสุพรรณบุรีมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทุกปี (ตารางที่ 3.29) ส่งผลให้สิ่งอำนวยความสะดวกที่จัดไว้ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว เช่น โรงแรม และภัตตาคารมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นด้วย แต่อย่างไรก็ตาม พบว่า ในปัจจุบันนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นประเภทเข้าไปเย็นกลับ มักจะไม่พักค้างคืน โรงแรมสำหรับนักท่องเที่ยวที่มีระดับจะกระจุกตัวอยู่ในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรีมากกว่าอำเภอรอบนอก

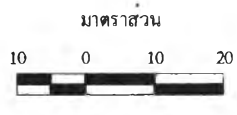
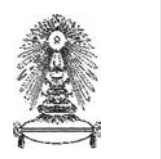
วิทยานิพนธ์เรื่อง : แนวทางการจัดการทรัพยากรที่ดิน จังหวัดสุพรรณบุรี

แผนที่ 3.13 : สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรม จังหวัดสุพรรณบุรี

สัญลักษณ์

สถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม 1 กำแพงเมืองเก่าและประตูเมือง 2 ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง 3 พระบรมราชานุสรณ์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช 4 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสวนนกไทย 5 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติคูเมือง 6 สอ พระพุทธบาท วัดเขาดีสลัก 7 วัดหนองหญ้าขาว 8 วัดหอโง่ 9 วัดหัวช้าง 10 วัดโพนฆ้อง 11 วัดเจ้าฟ้า 12 วันเจ็ดเสมียนเหล็ก 13 วัดก่งจี่ 14 วัดกุฎีทอง 15 วัดกุฎีสว่าง 16 วัดเขาดี 17 วัดเขาบันจิว 18 วัดเขาพระ 19 วัดเขาพระศรีสรรเพชญาราม 20 วัดแก	21 วัดขุนบุบผาง 22 วัดดิมบาง 23 วัดบางเสน 24 วัดบางกาว 25 วัดประตูลำ 26 วัดป่าไธส 27 วัดป่าไธสถาวรวิหาร 28 วัดป่าไร่ 29 วัดสัง 30 วัดไร่ขิง 31 วัดพระรูป 32 วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ 33 วัดพระอินทร์ 34 วัดพรสวรรค์ 35 วัดมหาธาตุ(วัดพระธาตุตาช้าว) 36 วัดมหาธาตุ(วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ) 37 วัดไร่ขิง 38 วัดมะระ 39 วัดสนามไชย(วัดราง) 40 วัดสมอ 41 วัดสุวรรณภูมิ(วัดกลางหรือวัดใหม่)

- สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
- 42 สระกระโจม
- 43 สระศักดิ์สิทธิ์
- 44 สวนเฉลิมภัทรราชินีและพสกนิกรบรรพชา-เจมโบ
- 45 สวนนกเขาเสด็จ(หนองอนุรักษนันทเสด็จ)
- 46 หนองเขาพรหม
- 47 หนองยอนกระโถก
- 48 หนองน้ำใน วัดโบสถ์
- 49 อุทยานมัจฉา วัดบางกร่าง
- 50 อุทยานมัจฉา วัดป่าพลก
- 51 อุทยานมัจฉา วัดพระนอน
- 52 อุทยานมัจฉา วัดพระยอด
- 53 อุทยานแห่งชาติคุน
- 54 วนอุทยานเขมวง
- 55 เขื่อนกระเสียว
- 56 เขื่อนลำนางรอง
- 57 เขื่อนลำนางรอง
- 58 เขื่อนลำนางรอง(เขื่อนลำนางรอง)
- 59 เขื่อนลำนางรอง
- 60 เขื่อนลำนางรอง

ภาพถ่ายทางอากาศและแผนที่
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.29 จำนวนโรงแรมและผู้เยี่ยมเยียนจังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ. 2542-2545

รายการ	พ.ศ.			
	2542	2543	2544	2545
จำนวนโรงแรม	9	9	26	26
จำนวนห้องพัก	585	585	1,315	1,315
จำนวนผู้มาเยี่ยมเยียน	620,559	638,136	759,903	851,875
ชาวไทย	609,300	625,760	740,007	827,919
ชาวต่างประเทศ	11,259	12,376	19,896	23,956
จำนวนนักท่องเที่ยว	245,062	245,940	338,971	383,912
ชาวไทย	239,920	240,105	328,159	367,676
ชาวต่างประเทศ	5,142	5,835	10,812	16,236
จำนวนนักทัศนอาจร	375,497	392,196	420,932	467,963
ชาวไทย	369,380	385,655	411,848	460,243
ชาวต่างประเทศ	6,117	6,541	9,084	7,720

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคกลางเขต 6

3.7 นโยบายและแผนพัฒนา

3.7.1 นโยบายและแผนพัฒนาระดับประเทศ

1) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549)

ลักษณะสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) คือ เป็นแผนที่ดำเนินการในช่วงเปลี่ยนผ่านสำคัญที่สุดช่วงหนึ่งของประเทศ ทำให้จำเป็นต้องปฏิรูประบบเศรษฐกิจและสังคม ที่ยังไม่ได้ดำเนินการและค้างค้ำมาจากระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ควบคู่ไปกับการบริหารจัดการที่ดีที่มีการระดมทรัพยากรที่มีอยู่จากทุกภาคส่วนของสังคม ทั้งทุนทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม เพื่อร่วมกันพัฒนาประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2545-2549) จึงมีความแตกต่างจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับดังกล่าวที่เน้นการให้ความสำคัญกับแนวทางการพัฒนาที่มีความชัดเจนเพียงพอ สามารถนำไปจัดทำแผนปฏิบัติต่อได้ และสามารถใช้เป็นแนวทางการจัดสรรทรัพยากรของประเทศที่มีอยู่จำกัดให้เหมาะสมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และให้ความสำคัญกับการจัดระบบกลไกบริหารการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้สามารถแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

2) แผนยุทธศาสตร์เกษตรระดับชาติ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้นำยุทธศาสตร์เกษตรมากำหนดทิศทางในการพัฒนาการเกษตรของประเทศ โดยมี ปรัชญาการพัฒนาเกษตร คือ ผู้ผลิตต้องอยู่ได้ ผู้บริโภคต้องได้รับการคุ้มครอง และมีทิศทางการพัฒนาการเกษตร 3 ด้าน ได้แก่

- (1) เป็นฐานการผลิตมาจากองค์ความรู้ (Knowledge Base)
- (2) ผลิตมากผลตอบแทนมาก (More for More)
- (3) ควบคุมคุณภาพจากไร่นาถึงบนโต๊ะอาหาร (From Farm To Table)

โดยขยายเนื้อหาสาระของแผนยุทธศาสตร์เกษตรระดับชาติ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การผลิตที่มีประสิทธิภาพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา 5 ด้าน คือ

- (1) การปรับโครงสร้างภาคเกษตร
- (2) การปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต
- (3) การปรับปรุงคุณภาพสินค้าระบบ From Farm To Table
- (4) การเตรียมการเพื่อเป็นครัวของโลก
- (5) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการผลิต

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างมูลค่าเพิ่มจากใช้การผลิต (Value Chain) ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา 2 ด้าน คือ

- (1) การพัฒนารายได้จากโครงสร้างพื้นฐานทางการตลาด
- (2) การสร้างโอกาสในการเพิ่มรายได้จาก Value Chain

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจรากหญ้า ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา 3 ด้าน คือ

- (1) การเข้าถึงทุน
- (2) การเข้าถึงบริการของรัฐ
- (3) การพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา 3 ด้าน คือ

- (1) การจัดการเรื่อง การวิจัยและพัฒนา (R&D)
- (2) การดำเนินการด้วย IT ตามนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology : ICT)
- (3) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (HRD) ภาคประชาชนและราชการ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การกระจายอำนาจและธรรมาภิบาล ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา 2 ด้าน คือ

(1) การกระจายอำนาจ (Empowerment)

(2) ธรรมาภิบาล (Good Governance)

โดยแผนยุทธศาสตร์เกษตรระดับชาตินี้ จะเป็นตัวกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางแผนยุทธศาสตร์เกษตรในระดับจังหวัด เพื่อให้มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของรัฐบาลและประเทศ โดยจังหวัดสุพรรณบุรี ได้มอบหมายให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นหน่วยงานหลักในการปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์เกษตรของจังหวัด ให้มีความสมบูรณ์และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

3.7.2 นโยบายและแผนพัฒนาระดับจังหวัด

1) แผนพัฒนาระดับจังหวัด พ.ศ. 2545-2549

จังหวัดสุพรรณบุรี ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อความเจริญรุ่งเรืองและความกินดีอยู่ดีของประชาชนในจังหวัดไว้อย่างรอบด้านครอบคลุมทุกสถานการณ์ โดยแผนงาน/โครงการ ตามแผนพัฒนาจังหวัด 5 ปี (2545-2549) แบ่งเป็น 11 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์การพัฒนาเสริมสร้างปัจจัยโอกาสทางเศรษฐกิจ ยุทธศาสตร์พัฒนาบริการโครงสร้างพื้นฐาน ยุทธศาสตร์ทางด้านการพัฒนาเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่อย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และคุณภาพชีวิต ยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริมสุขภาพอนามัยและบริการสาธารณสุข ยุทธศาสตร์การพัฒนาเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน และทรัพย์สินยุทธศาสตร์การพัฒนาเสริมสร้างอำนาจความยุติธรรม ความมั่นคง และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาความยากจน ยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ โดยยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการจัดการทรัพยากรที่ดินสามารถสรุปได้ดังนี้

-ยุทธศาสตร์การพัฒนาเสริมสร้างปัจจัยโอกาสทางเศรษฐกิจ เน้นการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม และคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างยั่งยืน ทั้งในสภาวะปกติและสภาวะผลกระทบจากสภาพเศรษฐกิจการค้า นอกจากนี้ยังสนับสนุนการขยายตัวของการลงทุนในอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมภายในจังหวัดอีกด้วย

-ยุทธศาสตร์พัฒนาบริการโครงสร้างพื้นฐาน เน้นการบริการโครงสร้างพื้นฐานให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และสามารถถ่ายโอนกิจกรรม

เกี่ยวกับการบริการโครงสร้างพื้นฐานให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือส่วนราชการอื่นๆ และเอกชนได้ตามความพร้อมและขีดความสามารถตามภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอน

-ยุทธศาสตร์ทางด้านการพัฒนาเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่อย่างยั่งยืน

ส่งเสริมให้จังหวัดสุพรรณบุรีเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และทางธรรมชาติของภาคตะวันตก นอกจากนี้มีการจัดวางผังเมืองในพื้นที่ชุมชนเมืองและชุมชนชนบท กำหนดเขตพื้นที่เพื่อเป็นสวนสาธารณะ และพื้นที่พักผ่อนหย่อนใจของชุมชนทุกแห่ง เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นตามมาตรฐานของเมืองน่าอยู่

-ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เน้นการพัฒนาพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรีให้มีความพร้อมในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และมีการจัดการคุณภาพแวดล้อมที่ดี สำหรับเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตรกรรมในอนาคต

2) แผนลงทุนจังหวัดสุพรรณบุรี

จังหวัดสุพรรณบุรี ได้จัดทำแผนลงทุนจังหวัดสุพรรณบุรีขึ้น เป็นผลสืบเนื่องจากนโยบายกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคของรัฐบาล โดยศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัด วิเคราะห์นโยบายและมาตรการของรัฐในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน เพื่อที่จะเป็นประโยชน์ต่อนักลงทุนเอกชนที่ประสงค์จะเข้ามาลงทุนในจังหวัด อันจะนำไปสู่การเพิ่มการลงทุนและเพิ่มการจ้างงานในจังหวัดอย่างแท้จริง โดยสามารถสรุปทิศทางของแผนลงทุนสุพรรณบุรีได้ดังนี้

แผนการลงทุนของภาคธุรกิจเอกชน

(1) ทิศทางของแผนการลงทุนจังหวัดสุพรรณบุรีมุ่งเน้นแผนการลงทุนทางด้านการผลิตสินค้าเกษตรกรรมเป็นหลัก เนื่องจากจังหวัดสุพรรณบุรีมีความอุดมสมบูรณ์ของดินและน้ำ จึงทำให้มีความได้เปรียบในการผลิตสินค้าเกษตรกรรม

(2) แผนการลงทุนจังหวัดสุพรรณบุรีควรมีความสอดคล้องกับการผลิตและตลาดในภาคเกษตรกรรม คือ เป็นแผนการลงทุนที่สืบเนื่องจากการผลิตสินค้าเกษตรกรรม หรือที่เรียกว่าการลงทุนที่เชื่อมโยงไปข้างหลัง (Backward Linkage) เช่น อุตสาหกรรมผลิตเครื่องจักรกลทางการเกษตรและผลิตอาหารสัตว์ เป็นต้น และการลงทุนที่ต่อเนื่องจากผลผลิตทางการเกษตรหรือที่เรียกว่า การลงทุนที่เชื่อมโยงไปข้างหน้า (Forward Linkage) เช่น อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรในรูปแบบต่างๆ เป็นต้น

(3) จังหวัดสุพรรณบุรีมีศักยภาพในการลงทุนด้านอุตสาหกรรม พาณิชยกรรมและบริการ เนื่องจากมีความได้เปรียบในด้านทำเลที่ตั้ง และเส้นทางคมนาคมทางรถยนต์ที่เชื่อมโยงกับ

จังหวัดต่างๆ อย่างทั่วถึง แต่เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบทางลบต่อภาคเกษตรกรรม สภาพแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ การลงทุนด้านอุตสาหกรรมดังกล่าว ควรเป็นการลงทุนในเขตนิคม อุตสาหกรรม

(4)จังหวัดสุพรรณบุรีมีศักยภาพสูงในการลงทุนด้านการท่องเที่ยว เนื่องจากมีความโดดเด่นทั้งในด้านประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี อีกทั้งยังมีทำเลที่ตั้งที่เหมาะสมและการคมนาคมสะดวก แผนการลงทุนด้านการท่องเที่ยวควรมุ่งเน้นเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมและการละเล่นพื้นบ้าน โดยจัดในรูปแบบของการให้ความรู้ ควบคู่กับการท่องเที่ยวหรือทัศนศึกษา การจัดประชุมสัมมนา และการลงทุนที่เกี่ยวข้องโยงกับการท่องเที่ยว เช่น ร้านอาหาร โรงแรม และสินค้าพื้นเมือง เป็นต้น

แผนการลงทุนของภาครัฐบาล

(1)การลงทุนของภาครัฐบาล ควรมีทิศทางที่มุ่งสนับสนุนและบริหารจัดการของผู้ลงทุนในภาคเกษตรกรรม ได้แก่ การพัฒนาแหล่งน้ำและระบบชลประทาน การส่งเสริมการผลิตในภาคเกษตรกรรม การให้บริการข้อมูลข่าวสารการผลิตและการตลาด การจัดตั้งตลาดสินค้าเกษตร การให้สินเชื่อเพื่อการเกษตร

(2)เนื่องจาก โครงสร้างพื้นฐานเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการลงทุนในทุกสาขา ดังนั้นแผนการลงทุนของภาครัฐบาล ควรมุ่งพัฒนาปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานให้มีปริมาณและคุณภาพที่เพียงพอ เช่น การพัฒนาระบบถนน ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ เป็นต้น

(3)แผนการลงทุนของภาครัฐบาล ควรครอบคลุมการพัฒนา และการให้บริการทางด้านการศึกษาและสาธารณสุข เพราะการศึกษาและสาธารณสุขเป็นการสร้างคุณภาพของประชากรและแรงงานอันเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการลงทุนในทุกๆ ด้าน

(4)ควรมีแผนการลงทุนอื่นๆ ที่ภาครัฐกิจเอกชนอาจจะไม่สามารถดำเนินการได้ เช่น การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การสร้างระบบกำจัดน้ำเสียและขยะมูลฝอย การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม เป็นต้น

(5)ควรมีการปรับปรุงแก้ไขระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่เป็นข้อเสียเปรียบในการลงทุนของภาครัฐกิจในจังหวัดสุพรรณบุรี และที่ีมีความซ้ำซ้อนหรือทำให้เกิดความล่าช้าโดยไม่จำเป็น หรือไม่ทันต่อสถานการณ์ทางการแข่งขันทางธุรกิจที่มีอยู่สูงมากในปัจจุบัน

3) แผนยุทธศาสตร์เกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี

สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การเกษตรระดับชาติ โดยมีสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุพรรณบุรีเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ โดยแผนยุทธศาสตร์เกษตรจังหวัด

สุพรรณบุรี พิจารณาจากปัญหาความต้องการของประชาชนในพื้นที่ด้านการเกษตร ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญด้านการเกษตรที่จังหวัดกำลังเผชิญอยู่ ประกอบด้วย

- (1)การแก้ไขปัญหาค่าความเดือดร้อนของเกษตรกร
- (2)การให้บริการแก่เกษตรกร รวมทั้งการพัฒนาด้านอื่นๆ ตามภารกิจของส่วนราชการต่างๆ ในเขตพื้นที่จังหวัด

3.7.3 นโยบายและแผนพัฒนาระดับอำเภอ

แผนพัฒนาระดับอำเภอ 5 ปี (พ.ศ. 2545-2549) จัดทำโดยคณะกรรมการพัฒนาอำเภอ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของอำเภอ ซึ่งส่วนใหญ่จะจัดทำแผนพัฒนาอำเภอสอดคล้องกับแผนพัฒนาระดับจังหวัด เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปในแนวเดียวกัน

การศึกษาถึงนโยบายและแผนพัฒนาในระดับประเทศ ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น แสดงให้เห็นถึงทิศทางการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่ และเพื่อสร้างโอกาสในการพัฒนาพื้นที่ในอนาคตด้วย จากการศึกษา นโยบายและแผนพัฒนาในระดับต่างๆ ของจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า นโยบายและแผนพัฒนาส่วนใหญ่ มุ่งเน้นการยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในด้านต่างๆ ด้วยการกระจายการบริการด้านโครงสร้างพื้นฐาน ส่งเสริมและพัฒนาในส่วนของกรอบอาชีพ ซึ่งประชากรส่วนใหญ่ในจังหวัดสุพรรณบุรีประกอบอาชีพเกษตรกรรม ดังนั้น จึงมีนโยบายและแผนงานด้านเกษตรกรรมเป็นหลัก ปัจจุบันนี้การพัฒนาในภาพรวมของประเทศ อยู่ในช่วงของการเปลี่ยนแปลง จากระบบการผลิตแบบปฐมภูมิเข้าสู่ระบบการผลิตแบบหุติยภูมิ หรือภาคอุตสาหกรรม และระบบการผลิตแบบตติยภูมิหรือภาคบริการมากยิ่งขึ้น จังหวัดสุพรรณบุรีจึงมีนโยบายและแผนที่ส่งเสริมให้มีการเพิ่มมูลค่าของผลผลิตทางการเกษตร โดยการสนับสนุนในเรื่องของการลงทุนอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นอีกด้วย โดยอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ที่ได้รับการส่งเสริม คือ อุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องจากการเกษตร ซึ่งการศึกษานโยบายและแผนในระดับต่างๆ นี้ จะเป็นข้อมูลสำคัญไปสู่การกำหนดแนวทางการจัดการที่ดินจังหวัดสุพรรณบุรีต่อไป

3.8 สรุปสภาพทั่วไปของจังหวัดสุพรรณบุรี

จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นจังหวัดที่มีบทบาทด้านเกษตรกรรมที่สำคัญของภาคตะวันตก เนื่องจากสภาพทางกายภาพมีศักยภาพสูงต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบลุ่มอุดมสมบูรณ์ มีแม่น้ำท่าจีนไหลผ่านและอยู่ในเขตชลประทาน จึงส่งผลให้มีปริมาณผลผลิตทางการเกษตรเป็นจำนวนมาก พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ ข้าว โดยอำเภอเมือง

สุพรรณบุรีมีเนื้อที่ปลูกข้าวมากที่สุด นอกจากนี้ เกษตรกรยังนิยมปลูกพืชเศรษฐกิจชนิดอื่นๆ ด้วย เช่น อ้อยโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง และมะพร้าว เป็นต้น ปัจจุบันพื้นที่ทำการเกษตรของจังหวัดมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากเกษตรกรได้เปลี่ยนพื้นที่ทำการเกษตรบางส่วนไปเป็นพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด และกุ้งก้ามกราม โดยเฉพาะกุ้งก้ามกรามขายได้ราคาค่อนข้างสูง โดยอำเภอที่มีพื้นที่ในการเพาะเลี้ยงกุ้งก้ามกรามมากที่สุด คือ อำเภอบางปลาม้า อำเภอสองพี่น้อง และอำเภอดอนเจดีย์ ตามลำดับ ในส่วนของปศุสัตว์ จังหวัดสุพรรณบุรีมีการขยายตัวของการเลี้ยงเป็ด ไก่ และสุกร อย่างต่อเนื่อง แต่เนื่องจากในช่วงต้นปี พ.ศ.2547 ประเทศไทยเกิดการระบาดของโรคไข้หวัดนก มีการทำลายสัตว์ปีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการอาชีพเลี้ยงสัตว์ในจังหวัดสุพรรณบุรี แต่อย่างไรก็ตาม หลังพ้นวิกฤตคาดว่า การเลี้ยงเป็ด และไก่จะเติบโตขึ้นตามลำดับ

เมื่อพิจารณาโครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัด พบว่า ภาคการผลิตที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสูงที่สุด คือ ภาคบริการ ภาคอุตสาหกรรม และภาคเกษตรกรรม ตามลำดับ ภาคบริการ มีสาขาการผลิตที่สำคัญ คือ สาขาการค้าส่งและค้าปลีก และสาขาบริการซึ่งน่าจะมียาได้หลักมาจากการท่องเที่ยว เนื่องจากจังหวัดสุพรรณบุรีมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจมากมาย ภาคอุตสาหกรรม มีสาขาอุตสาหกรรมเป็นสาขาการผลิตหลัก เนื่องจากจังหวัดสุพรรณบุรีอยู่ในเขตการลงทุนที่ 2 และมีนิคมอุตสาหกรรมสุพรรณบุรี รวมทั้งเส้นทางคมนาคมสะดวก อยู่ใกล้ตลาดใหญ่อย่างกรุงเทพมหานคร จึงได้รับความสนใจจากนักลงทุนเพิ่มมากขึ้น โดยอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ ได้แก่ อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร และอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เป็นต้น ถึงแม้ว่าภาคเกษตรกรรมจะมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่ำที่สุด แต่เป็นภาคเศรษฐกิจหลักหรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นหัวใจของจังหวัดสุพรรณบุรี เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่ ร้อยละ 70 ของจังหวัดประกอบอาชีพเกษตรกรรม

การตั้งถิ่นฐานของประชาชน จะมี 2 ระบบใหญ่ คือ การตั้งถิ่นฐานในเมืองและชนบท โดยชุมชนเก่าจะกระจุกตัวอยู่บริเวณริมแม่น้ำ ส่วนชุมชนใหม่จะกระจุกตัวอยู่ใกล้ตลาดและมีแนวโน้มขยายตัวไปตามความยาวของเส้นทางคมนาคมทางบก และกระจายตัวอยู่ในพื้นที่เกษตรกรรมตามอำเภอต่างๆ โดยประชาชนส่วนใหญ่จะตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณพื้นที่ราบลุ่มทางทิศตะวันออกของจังหวัด ครอบคลุมพื้นที่ของอำเภอเดิมบางนางบวช อำเภอสามชุก อำเภอดอนเจดีย์ บางส่วนของอำเภอศรีประจันต์ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี อำเภอบางปลาม้า อำเภออู่ทอง และอำเภอสองพี่น้อง จึงส่งผลให้ อำเภอศรีประจันต์ มีความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่มากที่สุด ส่วนอำเภอด้านข้างมีความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่น้อยที่สุด เนื่องจาก สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูง ไม่เหมาะสมกับการตั้งถิ่นฐานและการประกอบอาชีพ